

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 247

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

61. évfolyam

2018. július 13.

Tartalom

I Állásfoglalások, ajánlások és vélemények

VÉLEMÉNYEK

Régiók Bizottsága

Az RB 128. plenáris ülése, 2018.3.22. – 2018.3.23.

2018/C 247/01	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az európai migrációs stratégia végrehajtása	1
2018/C 247/02	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A szélessávú hozzáférés elterjesztése Európában	7
2018/C 247/03	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az ESZA félidős, a 2020 utáni időszakra vonatkozó javaslatot előkészítő értékelése	11
2018/C 247/04	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A kohézió hiányának ára és kockázatai: a kohéziós politika stratégiai értéke a Szerződés céljainak megvalósítása és az európai régiók előtt álló új kihívások szempontjából	16
2018/C 247/05	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Bővítés: A Nyugat-Balkán helyi és regionális önkormányzatainak bevonása az EU makroregionális, határokon átnyúló és más transznacionális együttműködési kezdeményezéseibe	22
2018/C 247/06	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Kereskedelmi csomag	28
2018/C 247/07	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Európai iparstratégia: A helyi és regionális önkormányzatok szerepe és szempontjai	38
2018/C 247/08	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az Európai Védelmi Alapra vonatkozó javaslat	43

III Előkészítő jogi aktusok

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Az RB 128. plenáris ülése, 2018.3.22. – 2018.3.23.

2018/C 247/09	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A módosított strukturálisreform-támogató program és az euróövezet új költségvetési eszközei	54
2018/C 247/10	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az európai polgári kezdeményezés	62

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

VÉLEMÉNYEK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

AZ RB 128. PLENÁRIS ÜLÉSE, 2018.3.22. – 2018.3.23.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az európai migrációs stratégia végrehajtása

(2018/C 247/01)

Előadó: Dimitrios Kalogeropoulos (EL/EPP), Paleó Fáliro képviselő-testületének tanácsadója

Referenciadokumentum: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az európai migrációs stratégia végrehajtásáról

COM(2017) 558 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Bevezető megjegyzések

1. Hangsúlyozza, hogy a migrációs mozgások különféle okokból az emberi és különösen az európai történelem szerves részét képezik. Kiemeli, hogy az EU-n kívüli országokban tapasztalható instabilitás miatt érkező migránsok nagy száma jelenleg nyomás alá helyezi az európai városokat és régiókat. Az európai kontinens és különösen az annak déli és keleti szélén, valamint tavaly a Földközi-tenger nyugati részén és Spanyolország mediterrán és atlanti partjai mentén elhelyezkedő régiók hosszú ideig az emigráció kiindulópontjai voltak, de az utóbbi években az Unión kívülről induló migráns- és menekülthullámok egyik legfontosabb érkezési pontjává váltak.

2. Az elsősorban afrikai és ázsiai országokból és a Közel-Keletről az Európai Unióba (EU) eljutni próbáló migránsok és menekültek száma az elmúlt években jelentősen megugrott. 2015-től napjainkig Európa annyi migránst és menekültet fogadott, amennyire a második világháború vége óta nem volt példa. A tendencia súlyosbodásában főszerepe volt az olyan tényezőknek, mint az elhúzódoó szíriai válság, a zavargási gócpontok kialakulása Afrika és Ázsia különböző régióiban, valamint az említett kontinensek számos lakójának kísérlete arra, hogy jobb életkörülmények reményében Európába jusson. Az Unión belül többek között azok az elsődleges érkezési országok, amelyek a Földközi-tengeren rendelkeznek partvidékkel – elsősorban pedig Görögország és Olaszország.

3. Annak érdekében, hogy ezt a példa nélküli kihívást minél hatékonyabban kezelje, az Európai Unió 2015 májusában bejelentette az európai migrációs stratégiát⁽¹⁾. Az azonnali prioritás a földközi-tengeri humanitárius tragédiák fényében az volt, hogy életet mentsen a tengeren, és ennek érdekében európai szintű fellépést dolgozzon ki az alábbi területeken: (1) a kutatási és mentési műveletek hatékonyságának javítása; (2) az embercsempészet és emberkereskedelemmel foglalkozó bűnszövetkezetek elleni küzdelem; (3) a menekültek áthelyezése az uniós határokon belül; (4) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek visszaküldése származási országukba; (5) együttműködés harmadik országokkal a migráció származási útvonalainak kezelésére; és (6) segítségnyújtás a migránsok és menekültek érkezése által leginkább érintett uniós tagállamoknak. Az európai migrációs stratégia ezenkívül négy pillért is meghatározott egy átfogó uniós migrációs politika elfogadásához: (1) az irreguláris migráció kiváltó okainak csökkentése; (2) életmentés és a külső határok biztosítása; (3) a közös európai menekültügyi rendszer koherens végrehajtásához szükséges alapok megteremtése; valamint (4) egy a legális migrációval kapcsolatos új szakpolitika.

4. A történelmi tapasztalatok azt mutatják, hogy legális csatornák hiányában a migránsok más, veszélyesebb utat kénytelenek keresni a célországba való belépésre. Emiatt életüket és testi épségüket veszélyeztetve csempészhálózatokhoz fordulnak. A nők kiszolgáltatottságát pedig ez különösen jelentős mértékben növeli.

Részletes megjegyzések

5. A Régiók Európai Bizottsága először is megjegyzi, hogy miközben az európai migrációs stratégia elsősorban a nemzeti kormányok hatáskörébe tartozik, a helyi és regionális önkormányzatok fontos szerepet töltenek be ezen a téren;

6. rámutat, hogy a helyi és regionális önkormányzatok jelentős szerepet játszanak a megnövekedett számú menekült és migráns fogadásában. Ennek oka az, hogy a helyi és regionális önkormányzatok azok a szervek, amelyek fogadják a menekülteket és a migránsokat, kötelesek róluk gondoskodni, őket elszállásolni és ellátni olyan körülmények között, amelyek garantálják emberi méltóságukat – mindezt gyakran határozatlan ideig. Emellett sok esetben segíteniük kell beilleszkedésüket is. Ez különösen az EU külső határain (például a török partokhoz közeli görög Égei-szigeteken, Olaszország egyes szigetrégióiban, valamint az andalúz partokon, különösen Cádiz, Granada és Almería tartományokban, Ceuta és Melilla területein, valamint a Kanári-szigeteken) található régiókat érinti, ahol a migránsok először lépnek az EU területére;

7. a fentiekre való tekintettel megjegyzi, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat be kell vonni az európai migrációs stratégia kialakításának és végrehajtásának minden szakaszába, ideértve a prioritások meghatározását, az eredmények értékelését és annak nyomon követését is, hogy a kormányzati szakpolitikáknak ezen a területen milyen következményeik vannak a helyi és regionális önkormányzatokra nézve. Ebben a folyamatban minden kormányzati szintnek – kezdve a településekkel és a helyi önkormányzatokkal – átlátható módon részt kellene vennie;

8. elismerését fejezi ki az EU arra irányuló erőfeszítése miatt, hogy támogassa fenntartható politikai és adminisztratív struktúrák kialakítását a migráció és a menekültügy témájában; úgy véli, hogy ezeknek az erőfeszítéseknek a regionális és helyi intézményépítés vagy -megerősítés támogatását is magukban kellene foglalniuk, és ennek keretében megfelelő finanszírozást, technikai segítséget és képzést kellene biztosítani a helyi és regionális önkormányzatok számára, hogy alapvetően az újonnan érkezők fogadása alkalmával optimálisan kihasználásra kerüljenek a humanitárius segélyek, valamint a jelenleg és a jövőben rendelkezésre álló pénzügyi erőforrások; ezért fontos, hogy a migráció által leginkább érintett régiók, illetve azok, melyeknek területén jelentős számú migráns tartózkodik, közvetlenül hozzáférhessenek az integrációt célzó uniós alapokhoz;

9. rámutat, hogy az RB-ben képviselttel rendelkező szubnacionális szintű önkormányzatok jelentős erőfeszítéseket tesznek és ugyanilyen jelentős mértékű erőforrásokat invesztálnak abba, hogy helyi szinten kezeljék a menekült- és migránsáramlatok miatt kialakuló humanitárius problémákat. Ennek keretében az RB már bizonyította a többi érintett területnek (köztük az Európai Bizottságnak), hogy értékes partner az európai migrációs stratégia végrehajtásában;

Prioritások

10. magától értetődőnek tartja egyrészt, hogy a problémakör összetettsége miatt szoros együttműködésre van szükség az uniós tagállamok között, másrészt pedig, hogy az EU és a tagállamok fellépéseit minden esetben a nemzetközi jognak való megfelelés és az emberi jogok védelme jelentette átfogó elveknek kell vezérelniük;

⁽¹⁾ COM(2015) 240 final.

11. feltétlenül szükségesnek tartja, hogy az Európai Unió folytassa a közös európai migrációs és menekültügyi keret kialakítására és megerősítésére irányuló erőfeszítéseit, illetve megelőző fellépését annak érdekében, hogy segítse az irreguláris migráció kezelését, a stabilitás visszaállítását és az alapvető jogok tiszteletben tartását a szomszédos országokban. Az EU-nak képesnek kell lennie arra, hogy segítséget nyújtson azon tagállamainak, amelyek a migrációs és menekültáramlatokkal járó terhek nagyobb részét viselik, és politikáját a szolidaritás alapvető elvére kell alapoznia, ebben a tekintetében pedig a Földközi-tenger térsége, valamint az Ibériai-félszigeten kívül fekvő spanyol területek, például Ceuta és Melilla jelentős erőfeszítést igényelnek;

12. kiemeli, hogy az irreguláris migrációval kapcsolatban fokozni kell a megelőzést célzó intézkedéseket, hogy a segítségnyújtás a valóban védelemre szorulóakra fókuszálhasson. Mélységes aggodalmát fejezi ki továbbá az Afrika néhány országában az illegális csempésztúvonalak és -tevékenységek eredményeként kialakult rabszolga-kereskedelem miatt, amelynek legkegyetlenebb válfaja a szexuális kizsákmányolást célzó nő- és leánykereskedelem;

13. úgy véli, hogy az Európai Uniónak mint a világ legjelentősebb donorának fokoznia kell az erőfeszítéseit a migrációs politika és a nemzetközi fejlesztési együttműködés összehangolására. Az RB ugyanakkor veszélyesnek tartja, hogy egyes nemzetközi szervezetek (az OECD Fejlesztéstámogatási Bizottsága) hajlamosak megengedni, hogy a fejlett országok a menekültek ellátásával kapcsolatos költségeiket hivatalos fejlesztési támogatásként számolják el;

14. hangsúlyozza a nemzetközi fejlesztési együttműködés központi szerepét, mivel e közpolitika célja az életkörülmények javításának előmozdítása a harmadik országokban, az egyenlőtlenségek felszámolása, valamint humanitárius dimenzióját tekintve a kényszerű lakóhelyelhagyás hátterében álló helyzetek kezelése révén;

15. a dolgok jelenlegi állása szerint az alábbi hat fellépési területet tekinti fontosnak: (1) azonnali reagálás és segítségnyújtás az olyan tagállamok számára, melyekben a menekült- vagy migrációs hullám intenzívebbé válása miatt szükséghelyzet alakult ki; (2) az irreguláris migráció folytatódását ösztönző tényezők csökkentése; (3) az EU külső határainak igazgatása; (4) politikai menedék; (5) a legális migráció kezelése és a migránsok integrálása a társadalomba; valamint (6) a származási országokkal való együttműködés;

Reagálás a szükséghelyzetekre

16. üdvözli az Európai Unió által mindeddig annak érdekében tett intézkedéseket, hogy megoldja a migrációs és menekülthullámok intenzívebbé válásának eredményeként a közelmúltban kialakult kritikus helyzeteket. Ilyen például:

- a Tritón és a Poszeidón közös művelet a Földközi-tenger középső és keleti térségében,
- a legnagyobb nehézségekkel szembesülő tagállamok – melyeknek meg kell erősíteniük a régiók által a migránsok és menekültek számára nyújtott alapvető (egészségügyi, szociális és jogi) szolgáltatásokat – külön pénzügyi támogatása,
- fogadó- és személyazonosító állomások („hotspotok”) létrehozása és működtetése Görögországban és Olaszországban, melyek mellett érzékelési pontokat kell létrehozni Andalúziában,
- az EU–Törökország megállapodás, amelynek eredményeként töredékére csökkent az ellenőrizetlen migrációs áramlás Törökországból Görögországba (jóllehet ez nem tekintendő követendő példának a migrációs problémák megoldására), bár aggodalmak merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy a megállapodás megfelel-e a nemzetközi emberi jogi normáknak, és „fenntartható”-e egy a válságra adandó átfogó uniós politikai válasz részeként,
- segítségnyújtás a líbiai parti őrsgnek, amelynek az EUNAVFOR MED Sophia művelet keretében nagy szerepe volt az Olaszországba irányuló migrációs áramlatok csökkentésében,
- az európai Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap finanszírozásának növelése, aminek köszönhetően az Alap több segítséget tudott nyújtani a tagállamoknak. A forrásoknak el kell jutniuk a régiókhoz;

17. megjegyzi, hogy az EU-nak még radikálisabb intézkedéseket kell hoznia az alábbiak érdekében:

- az érkező migránsokkal és menekültekkel az elsők között foglalkozó tagállamoknak nyújtott támogatás fokozása, különös hangsúlyt helyezve az olyan régiókban működő helyi és regionális önkormányzatok támogatására, amelyek földrajzi elhelyezkedésükből adódóan a menekültek és a migránsok zömét fogadják (ilyenek például a görögországi Égei-szigetek vagy Olaszország, valamint Spanyolország déli partvidéke és szigetei),
- a menekültek és migránsok zömét fogadó régiókra nehezedő nyomás enyhítése, figyelembe véve olyan tényezőket, mint a szigetek sajátos körülményei,
- az EU–Törökország megállapodás szigorú végrehajtásának biztosítása a humanitárius és nemzetközi jogi normák teljeskörű tiszteletben tartásával, ideértve a Törökországba való visszaküldéssel kapcsolatos rendelkezéseket is, ugyanakkor a megfelelő menekültügyi eljárásokhoz való hozzáférés biztosítása az arra jogosultaknak,
- a szükséges támogatás megadása azoknak a csoportoknak, amelyek a legsúlyosabban megsínylik otthonuk elhagyását, ilyenek például a kísérő nélküli kiskorúak;

18. felhívja a figyelmet bizonyos nem kormányzati szervezetek (NGO-k) pozitív szerepére a menekültek és migránsok lakhatási, élelmezési, egészségügyi ellátással stb. kapcsolatos akut problémáinak megoldásában, különösen azokban a régiókban, amelyekbe a legtöbb menekült és migráns érkezik. Megjegyzi azonban, hogy a helyi és regionális önkormányzatokkal szorosan együttműködve jobban össze kell hangolni az NGO-k fellépését, hogy az NGO-k hozzájárulása zökkenőmentesebb és eredményesebb legyen, és megfeleljen a helyi szintű igényeknek és helyzeteknek, miközben alá vannak vetve a szükséges átláthatósági és társadalmi elszámoltathatósági követelményeknek is; úgy véli, hogy NGO-kkal és a hatóságokkal együttműködésben az Európai önkéntes szolgálat alapvető szerepet játszhatna a menekültek és migránsok fogadásában;

19. kiemeli az EU és tagállamai által harmadik országoknak nyújtott nemzetközi humanitárius segítség jelentőségét, és hogy ezen országok válságos helyzete szorosan összefügg a migrációs áramlások erősödésével;

Az irreguláris migráció ösztönzőinek csökkentése

20. létfontosságúnak tartja, hogy az EU folytassa az irreguláris migrációs hálózatok elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseit harmadik országokkal, különösen származási és tranzitországokkal együttműködve;

21. kiemeli, hogy szilárd jogalapra van szükség az EUNAVFOR MED Sophia művelet számára ahhoz, hogy fokozódjon a hatékonysága, valamint hogy jobban el tudja lehetetleníteni az embercsempészek és emberkereskedők üzleti modelljét. Kéri például, hogy az uniós intézmények működjenek együtt a líbiai parti őrséggel annak megakadályozásában, hogy csónakok és hajók illegálisan útnak induljanak az EU felé. Megjegyzi, hogy a járőrtevékenységek, köztük a keresési és mentési műveletek támogatása az olasz felségterülethez közeli vizekről fokozatosan a Líbiához közelebbi vizekre helyeződtek át. Úgy látja, hogy ennek egyik közvetlen következményeként megváltozott a csempészek munkamódszere: az irreguláris migránsokat és menekülteket immár olcsó és tengeri hajózásra teljességgel alkalmatlan, az olasz partokat elérni képtelen felfújható csónakokba teszik, mivel azt feltételezik, hogy ezek már a líbiai felségvizeken vagy azok közelében megmentőre találhatnak;

22. üdvözli azt a nagyon pozitív lépést, hogy létrehozták a Migráncsempészás Elleni Küzdelem Európai Központját;

23. több kezdeményezést kér az Európai Bizottság részéről egy koherens cselekvési terv kialakítása érdekében, bevonva az összes uniós tagállamot, az illetékes uniós szerveket, valamint a kérdésben érintett más testületeket is, hogy hatékonyabb megoldást találjon a csempészhálózatok problémájára;

24. létfontosságúnak tartja a tartózkodási engedélyre nem jogosultak visszatérését biztosító európai keret eredményességének javítását annak érdekében, hogy az európai és nemzetközi szabályok betartása mellett emelkedhessen a visszatérők száma;

Határigazgatás

25. üdvözli az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség létrehozását, ami rendkívül fontos fejlemény és meghatározó lépés konkrétan az EU külső határainak eredményesebb védelme felé. Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség munkája lehetővé teszi az uniós tagállamok közötti jobb koordinációt, és gyors és hatékony választ garantál a külső határokon sürgős fellépést igénylő helyzetekre;

26. úgy látja, hogy az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség még többet segíthetne olyan területeken, mint például: (1) technikai és operatív segítségnyújtás a tengeren bajba jutottakra irányuló, a határőrizeti műveletek során végrehajtott kutatási-mentési műveletek támogatására; (2) visszaküldési tevékenységek és műveletek szervezése, koordinálása és lebonyolítása; (3) operatív együttműködés előmozdítása a tagállamok és harmadik országok között az EU külső határainak igazgatása kapcsán. Sürgősen szükségesnek tartja az átkelések számának csökkentését és annak megakadályozását, hogy csónakok és hajók illegálisan útnak induljanak az EU felé;

27. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki iránymutatásokat a fogadó- és személyazonosító központok („hotspotok”) felállítására és működtetésére valamennyi uniós tagállam külső határain – olyan iránymutatásokat, amelyek többek között biztosítják az uniós és nemzetközi alapvető jogok teljeskörű tiszteletben tartását, és specifikus adminisztratív keret hoznak ezekhez a létesítményekhez. Ehhez fel kellene használni a görögországi és olaszországi fogadó- és személyazonosító központok felállítására és működtetésére során (többek között az érintett helyi és regionális önkormányzatok által) gyűjtött tapasztalatokat, amelyekből többek között kitűnik, hogy meg kell vizsgálni a menekültekkel, illetve a migránsokkal való egyedi bánásmódot;

Közös menekültügyi politika

28. létfontosságúnak tartja, hogy a közös európai menekültügyi rendszert a jelenlegi sürgető szükségletekhez igazítsák, és ennek kapcsán mindenképpen elengedhetetlennek tartja a dublini rendszer helyzetének felülvizsgálatát. Ez a rendszer határozza ugyanis meg azokat a kritériumokat és mechanizmusokat, amelyek alapján eldől, hogy melyik uniós tagállam felelős egy adott menedékjog iránti kérelem kivizsgálásáért. Ezzel összefüggésben kéri a tagállamokat, hogy vigyék előre a megfelelő uniós jogszabályok javasolt reformját, amely bár valószínűleg nem elégséges, de a helyes irányba halad;

29. rámutat, hogy a jelenlegi rendszer a menekültek és migránsok egyenlőtlen megoszlását eredményezi a tagállamok között, oly módon, hogy nagyobb nyomás nehezedik azokra a tagállamokra (különösen Görögországra és Olaszországra), amelyek földrajzi helyzetükből adódóan az érkezők túlnyomó többségét fogadják. A jelenlegi helyzet társadalmi feszültségekhez és elégedetlenséghez vezet – különösen helyi szinten – azokban az országokban, amelyeknek aránytalanul nagy számú menekült és irreguláris migráns érkezését kell kezelniük. Ezenkívül másodlagos migrációs áramlatokat is beindít az EU-n belül. Ahhoz, hogy a problémát eredményesebben kezeljék, a leginkább érintett helyi és regionális önkormányzatok részvételével mindenképpen fontolóra kell venni azt a lehetőséget, hogy hosszú távon a menedékjog iránti kérelmek kivizsgálásának felelősségét nemzeti szintről az EU szintjére helyezzük át. Az RB felkéri továbbá az EU tagállamait, hogy – a jogbiztonság veszélyeztetése nélkül – gyorsítsák fel a menedékjog iránti kérelmek megvizsgálására irányuló eljárásokat;

30. konstruktívnak tartja azt a tervet, hogy a menekülteket arányosan osszák el az uniós tagállamok között, bár elismeri, hogy az ezen a téren elért eredmények ellenére a rendszer működése egyelőre nem százszázalékos;

31. úgy véli, hogy a tagállamok közötti szolidaritás elve alapfeltétel a menedékjog iránti kérelmet benyújtók nagy számának zökkenőmentes kezeléséhez;

32. hangsúlyozza, hogy a legkiszolgáltatottabb menekültcsoportokat alkotó nők (különösen az anyák és várandós nők), valamint a gyermekek (különösen a kíséret nélküli gyermekek) védelmét kiemelt figyelemmel kell kezelni; azokban a tagállamokban, ahol a régiók hatáskörében van a kíséret nélküli kiskorúak gyámság alá helyezése, az érintett régióknak pénzügyi támogatást kell kapniuk e bevándorló kiskorúak ellátására;

Legális migráció és integráció

33. kiemeli, hogy biztonságos útvonalakat kell kialakítani az EU felé a legális migránsok és a nemzetközi jog értelmében nemzetközi védelemre jogosultak számára. Ilyenek lehetnek a humanitárius vízumok, a családegyesítés kibővítése vagy a magán mentorprogramok. Ehhez létfontosságú, hogy egyrészt létrejöjjön, másrészt pedig bővüljön a már létező együttműködés harmadik országokkal: azokkal, amelyek a lakóhelyüket elhagyók származási országai, és azokkal is,

amelyeken a lakóhelyüket elhagyók az EU elérése érdekében átutaznak. A hotspotoknak a harmadik országok területén történő felállítása fontos lépés ebben az irányban, ezért az EU-nak minden szükséges intézkedést meg kell hoznia annak érdekében, hogy megkösse a szükséges megállapodásokat az említett országokkal, biztosítva az uniós jogok és a nemzetközi emberi jogi normák teljeskörű tiszteletben tartását. Ezzel párhuzamosan ki kell dolgozni egy iránymutató-sokból és szabályokból álló koherens keretet, amellyel biztosítható, hogy minden lényeges elem rendelkezésre álljon a hotspotok zökkenőmentes működéséhez;

34. kiemelt fontosságúnak tartja a harmadik országok (legális migráns és menekült) polgárainak minél gyorsabb és minél teljesebb körű integrálását az uniós tagállamok társadalmába. Az integrációnak több szinten és átfogó módon kell megtörténnie. Figyelembe kell azonban venni mind a fogadó országok sajátos helyi adottságait, mind pedig a harmadik országok polgárainak sajátosságait és (nemzeti, nyelvi, vallási stb.) sokféleségét. A megközelítést tehát minden esetben az adott körülményekhez kell igazítani;

35. rámutat, hogy az integrációs politikák sikere minden esetben a demokrácia, az emberi jogok tiszteletben tartása, a nemek közötti egyenlőség, a tolerancia, a véleménynyilvánítás szabadsága és a jogállamiság elvein alapul, amelyekben az európai értékek is gyökereznek;

36. alapvetőnek tartja, hogy a civil társadalmat és a magánszereplőket helyi és regionális szinten bevonják a bevándorlók integrációját célzó bármely megoldásba, szem előtt tartva, hogy a beilleszkedés sikerének elengedhetetlen feltétele, hogy az érintett tisztességes munkát vállalhasson. Ezzel kapcsolatban felhívja az Európai Bizottság figyelmét a világszerte fellelhető bevált gyakorlatokra, melyek sikerének kulcsa az volt, hogy a helyi lakosságot az első pillanattól kezdve bevonták a folyamatba;

37. létfontosságúnak tartja a helyi és regionális közigazgatási szervek részvételét azon ütemtervek kidolgozásában, melyeknek célja a bevándorlók és menekültek teljeskörű integrációja. Ennek kapcsán arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy vegye figyelembe a bevált gyakorlatokat és a nemzetközi szervezetek – például az UNHCR – által végzett és az európai helyi és regionális önkormányzatok már bevezetett kísérleti projekteket;

A helyi és regionális önkormányzatok és az RB szerepe

38. kiemeli azt a sajátos szerepet, amelyet a fenti területeken a helyi és regionális önkormányzatok tölthetnek be, és amelyet be is kell tölteniük. A helyi és regionális önkormányzatok kezelik a migrációs és menekülthullámokkal kapcsolatos összes feladatot helyi szinten, ezért pedig létkérdés, hogy megkapják az ezeknek a kihívásoknak a kezeléséhez szükséges pénzügyi forrásokat. Ehhez olyan uniós költségvetésre van szükség, amely arányos az Unió külső határainak védelme és a migráció kezelése iránti uniós felelősség miatt megnövekedett szükségletekkel, és amely az érintett szervek között az általuk ténylegesen végzett tevékenységek szerint kerül elosztásra. A szubnacionális hatóságok és szervek szoros bevonása elősegítené egy olyan irányítási rendszer kiépítését, amely képes a különböző szintek közötti koherens és összehangolt politikák kidolgozására és végrehajtására. Ezért a helyi és regionális önkormányzatoknak részben át kellene venniük a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap kezelését;

39. végezetül hangsúlyozza azt a szerepet, amelyet az RB tölt be egyrészt a helyi és regionális önkormányzatokat uniós szinten képviselő elsődleges hivatalos testületként, másrészt pedig olyan szervként, amely – például a helyi és regionális önkormányzatok euromediterrán közgyűlése (ARLEM) és a keleti partnerség helyi és regionális önkormányzatainak konferenciája (CORLEAP) révén – ténylegesen elő tudja mozdítani a menekültek és migránsok származási és/vagy tranzitországaival való párbeszédet.

Kelt Brüsszelben, 2018. március 22-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A szélessávú hozzáférés elterjesztése Európában

(2018/C 247/02)

Előadó: Mart Vörklaev (EE/ALDE), Rae polgármestere**POLITIKAI AJÁNLÁSOK****A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA****Általános észrevételek**

1. utal arra, hogy a Világbank adatai ⁽¹⁾ szerint a digitális technológiák gyors fejlődése világszerte mélyreható társadalmi változást okozott, és az internet mára már jelentős infrastruktúrává nőtte ki magát, amely csökkenti az információcsere költségeit és hozzájárul az innovációkhoz, ez utóbbiak pedig hatékonyabb összekapcsoltságot tesznek lehetővé az emberek, vállalatok és az állam között;
2. üdvözlöi a szélessávú rendszerekkel foglalkozó közös platform Európai Bizottsággal együtt végzett munkáját, amelynek célja a hatékonyabb együttműködés, valamint a digitális összekapcsoltság hatékonyabb szabályozása és megvalósítása Európában és természetesen ennek hatékonyabb finanszírozása is;
3. tudatában van annak, hogy a standard vezetékes szélessávú lefedettség és elérhetőség az Unióban 2015-ben az otthonok 97 %-ában volt biztosított, igénybevétele átlagosan 72 %-os volt, a vezetékek nélküli technológián alapuló szolgáltatásokat pedig ennél is nagyobb arányban vették igénybe. Azonban vannak még különbségek a tagállamok között a vezetékes szélessávú hozzáférés elérhetőségében és megfizethetőségében a vidéki és a városi területeken egyaránt;
4. felhívja a figyelmet arra, hogy a hetedik kohéziós jelentés szerint több beruházásra van szükség, mivel bár az összes uniós háztartásban rendelkezésre áll az alapvető szélessávú lefedettség, a sokkal gyorsabb, új generációs szélessávú hálózatok (NGA) a vidéki területeken élők mindössze 40 %-a számára állnak rendelkezésre a városi lakosok 90 %-ához képest;
5. utal arra, hogy a vidéki térségek lassú internetkapcsolata és az internet ottani alacsony elterjedtsége, illetve a gyéren lakott uniós térségek és legkülső régiók sajátos problémái akadályokat gördíthetnek az EU 2020–2025-re kitűzött ambiciózus céljainak elérése elé. E célok megvalósítása révén az Európai Bizottság szerint az EU-nak évente mintegy 146,5 milliárd eúrosra becsülhető anyagi előnye származna, és ezzel egyidejűleg akár 2,4 millió új munkahely is létrejöhetne;
6. osztja a G20 álláspontját ⁽²⁾, amely szerint a digitális szakadék áthidalása mögött végső soron az a törekvés áll, hogy minden polgár számára inkluzív módon lehetővé tegyék, hogy egyenlő feltételek mellett profitálhasson a digitális fejlődésből, amelynek előnyei a nagyobb hatékonyságtól egy erősebb társadalmi és gazdasági szerepvállaláson át az új gazdaságban való szélesebb körű részvételi lehetőségekig terjednek. A digitális szakadéknak két vetülete van: egy jó minőségű szélessávú internetkapcsolathoz való hozzáférés lehetősége, valamint az internetes szolgáltatások igénybevételeének lehetősége és motivációja;
7. felhívja a figyelmet arra, hogy az egész EU fejlődése szempontjából fontos megoldani az úgynevezett „helyi hurok” problémáját, és ehhez rugalmas intézkedésekre van szükség;
8. utal arra, hogy az ikt-infrastruktúra és a szélessávú internetkapcsolat a kapacitásépítés kontextusában potenciálisan fontos szerepet játszhat a vidéki területeken tapasztalható, elnéptelenedésre visszavezethető szerkezeti változások tekintetében, mivel az elvándorlás és a vidéki területek marginalizálódása egész Európában egyre nagyobb problémát jelent;

⁽¹⁾ „World Development Report 2016: Digital dividends”.

⁽²⁾ „Digital infrastructure: Overcoming the Digital Divide in Emerging Economies”, G20 Insights, 2017. április.

Az összekapcsolhatóság problémái és lehetséges megoldások

9. úgy véli, hogy több fontos kihívással is meg kell küzdeni, ilyenek például:

- a vezetékes és a mobil infrastruktúrák esetében a nagyon nagy sebességű internetkapcsolatok korlátozott rendelkezésre állása az EU egészében,
- a gyors piaci és technológiai változásokhoz – ilyen például a „dolgok internetének” megjelenéséhez – való megfelelő alkalmazkodási képesség hiányának veszélye,
- a felesleges szabályozásból és a koherencia hiányából eredő adminisztratív terhek, ideértve az állami támogatásokra vonatkozó előírásokat is;

10. aggodalmának ad hangot az internetkapcsolat iránti kereslet miatt bizonyos területeken, ami jól mutatja, hogy mennyire fontosak az iskolai tantervek és a felnőtteknek szóló e-tanulási programok. A szélessávú rendszer esetében nemcsak a finanszírozás nehézségeiről van szó, hanem az infrastruktúra kiépítése és használata iránti keresletről is. Fontos, hogy minden közintézmény, iskola és oktatási intézmény gyors szélessávú internetkapcsolattal rendelkezzen;

11. megállapítja, hogy egyes országokban és régiókban a korlátozott szaktudás és a szélessávú infrastruktúrákkal kapcsolatos finanszírozási lehetőségekre, illetve a bevált gyakorlatokra vonatkozó információk hiánya is problémát okozhat;

12. határozottan üdvözli a szakosodott szélessávú kompetenciaközpontok (Broadband Competence Offices) létrehozását, valamint az Európai Bizottság különböző főigazgatóságai közötti együttműködést a közös cél megvalósítása érdekében. Ennek a jövőbeli uniós költségvetésben is tükröződnie kellene;

13. szükségesnek tartja, hogy valamennyi tagállamban kompetenciaközpontokat létesítsenek, amelyek egy közös együttműködési hálózatot képeznek, és hogy a régiók és a helyi hatóságok ezekkel a központokkal fel is vegyék a kapcsolatot, mielőtt még megoldásokat keresnének. Már előzetesen konzultációkat kell folytatni, és optimális megoldásokat kell keresni a nemzeti és regionális sajátosságok alapján;

14. üdvözli az EU vidéki területeire vonatkozó, öt pontból álló eszköztárat, amely előrehaladást ígér a szélessávú lefedettség javításának tekintetében;

15. szorosan figyelemmel kíséri, hogy a „Jobb életminőség a vidéki területeken” című Cork 2.0 nyilatkozat „intelligens falvak” koncepciója miként valósítja meg a benne rejlő potenciált. Itt olyan, az ikt-ágazatba történő beruházásokról van szó, amelyek célja az életminőség javítása és a közszolgáltatásokhoz és infrastruktúrákhoz való hozzáférés biztosítása. Ezzel egyidejűleg a területi sajátosságokat is figyelembe kell venni;

16. üdvözli ebben a tekintetben, hogy a hálózati hozzáférési rendelkezésekben nagyobb figyelem irányul az arányos szabályozásra és az infrastrukturális versenyre a beruházások támogatása érdekében, továbbá hogy előtérbe kerülnek a piaci alapú együttműködésre épülő megoldások az infrastruktúra helyi és regionális szinten való kiépítése érdekében olyan területeken, ahol nem egyértelmű az üzleti megtérülés. Fontos, hogy a hozzáférés szabályozása hozzájáruljon annak elkerüléséhez, hogy a nagyon nagy kapacitású hálózatok eloszlásában digitális szakadék alakuljon ki. A szabályozásnak erősítenie kell a területi kohéziót;

17. úgy véli, hogy a verseny érdekében mind a vezetékes, mind pedig az 5G-piacon szükség van arra, hogy az energiaszektor mintájára megvalósítsák a szolgáltatások és a hálózatok szétválasztását. Így például egy sor uniós tagállamban (Svédország, Egyesült Királyság stb.) már megvalósult a távközlési szolgáltatások és a rendszerüzemeltetés teljeskörű szétválasztása. Az RB úgy véli, hogy a száloptikás hálózatoknak olyan távközlési vállalatokhoz kellene tartozniuk, amelyek üzleti modellje az összes szolgáltató egyenlő feltételek melletti hálózati hozzáférésén alapul. Ily módon sok szolgáltató működhetne a piacon, a fogyasztók a kívánt ár-érték aránnyal tudnának szolgáltatásokat választani, ráadásul még a terület hosszú távú fejlődése is biztosított lenne;

18. úgy véli, hogy ebben az esetben mindenki egyenlő esélyt kapna az 5G-hálózatok fejlesztése terén – nem lenne szabad a piaci erőfölényben lévő távközlési vállalatok alapvető infrastruktúráitól függeni. Ilyen értelemben az EU-nak éppen a nyitott hálózatok kiépítését kellene támogatnia, és a tagállamokat is ebbe az irányba kellene terelnie, úgy, hogy minden új és meglévő száloptikai hálózatot az üzemeltetőtől függetlenül tesznek;

19. hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy piacelemzési szempontok alapján pontosabb földrajzi adatokat gyűjtsenek a meglévő infrastruktúrákról és a jövőben tervezett projektekről a digitális kirekesztés veszélye által fenyegetett területek feltárása érdekében. Mivel az ilyen területek inkább a gyéren lakott és strukturális hátrányokkal küszködő régiókban találhatók, a szóban forgó területek megfelelő azonosítása növelheti a közfinanszírozás hatékonyságát;

20. annak érdekében, hogy a meglévő infrastruktúrákat (villamosenergia-hálózatok, villamos távvezetékoszlopok stb.) a lehető legrugalmasabban hasznosíthassuk a szélessávú hálózatok kiépítése során, és ezáltal pénzt és időt takarítsunk meg az új szélessávú struktúrák rendelkezésre bocsátásakor, jogszabályok hatályba lépését sürgeti a tagállamokban;

21. kiemeli, hogy a jelenlegi programozási időszakban az esb-alapokból 14 milliárd eurót irányoztak elő szélessávú struktúrák létrehozására;

22. támogatja a szélessávú rendszerek kiépítésének a kohéziós politika erősítése révén történő ösztönzését, többek között annak biztosítása céljából, hogy ezáltal kezelhetők legyenek az EU vidéki, ritkán lakott térségeiben fennálló súlyos piaci hiányosságok. Ez nem zárja ki, hogy a pénzügyi eszközöket (például a hitelfinanszírozásokat) az Európai Beruházási Bankkal és egyéb fejlesztési bankokkal együttműködésben bővítsék;

23. támogatja, hogy az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) és az ESBA nagyobb szerepet kapjon az olyan, kevésbé súlyos piaci hiányosságok kezelésére irányuló pénzügyi eszközök és támogatásötvöztetési eszközök (a támogatások pénzügyi eszközökkel való kombinálása) finanszírozásában, mint például a sajáttőke-bevonás hiánya kisebb projektek esetében az életképebb területeken. Az ilyen kiegészítő intézkedések az EU minden régiójában biztosítanak a jó minőségű szélessávú összeköttetést;

24. ajánlja, hogy az együttműködés eszközeként használjanak egy szélessávú rendszerekkel foglalkozó, közös platformot, és a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóságot is vonják be annak munkájába;

25. támogatja az uniós programok igénybevételének ösztönzését és új koncepciók kidolgozását a szélessávú infrastruktúra kiépítését célzó beruházások javára;

26. ismételten ajánlja, hogy azokon a területeken, ahol a nagyvállalatok nem érdekeltek a beruházásokban, a kisebb cégeknek pedig gondot okoz a követelményeknek való megfelelés, dolgozzanak ki egyszerűsített modelleket, amelyek lehetővé teszik, hogy a kisvállalkozások könnyebben beruházhassanak, megoldást kínálva az ilyen rosszul ellátott területek fejlesztésére, vagy a szélessávú hálózat fejlesztésére irányuló projekteket tekintsék általános érdekű gazdasági szolgáltatásoknak ⁽³⁾;

27. utal ebben az összefüggésben arra, hogy mennyire fontos az eljárások egyszerűsítése, mivel a technológia gyorsabban fejlődik, mint a megfelelő struktúrák kiépítése;

28. úgy véli, hogy a szélessávú infrastruktúra kiépítését szolgáló, valóban működőképes fejlesztési tervek csak a távközlési vállalatok, a kormányzatok és a helyi és regionális önkormányzatok közötti egyetértésben lehet kidolgozni, mivel ez biztosítja a kormányzatok, városok és régiók érdekeinek figyelembevételét. Az olyan országok, ahol ez az egyetértés már megvalósult (Svédország, Egyesült Királyság stb.), már előrébb járnak a szélessávú infrastruktúra kiépítése terén. Ha nem érnek el megállapodást, fennáll annak a kockázata, hogy a szélessávú lefedettség a városi területeken kívül továbbra sem valósul meg kielégítő mértékben;

29. üdvözli az Európai Beruházási Bank kitűnő kezdeményezését, amely egy szélessávú infrastruktúra kiépítését szolgáló alap létrehozására irányul, és sürgeti ennek késedelem nélküli megvalósítását; reméli, hogy ez hozzá fog járulni különösen a kisebb projektek finanszírozásához és a „fehér foltok” felszámolásához is;

30. emlékeztet az RB magas szintű csoporthoz intézett, a 2020 utáni időszakra vonatkozó egyszerűsítésre irányuló ajánlásaira, amelyek hangsúlyozták annak fontosságát, hogy az állami támogatások és az esb-alapok közbeszerzési szabályait összehangolják a központi irányítású programok szabályaival. Az RB újfent sürgeti annak vizsgálatát, hogy adott

⁽³⁾ COR-2016-02880.

esetben az esb-alapok kiadásait részben vagy teljesen mentesíteni lehetne-e az állami támogatásokra vonatkozó eljárások alól 2020 után. Ebben az összefüggésben az RB örömmel veszi tudomásul, hogy a magas szintű munkacsoport figyelembe vette a pénzüsszegek összehasonlítását és egyesítését lehetővé tevő közös meghatározások szükségességét hangsúlyozó ajánlásait ⁽⁴⁾;

31. nyomatékosan kijelenti, hogy az állami támogatásokról szóló uniós előírások alkalmazására vonatkozó uniós iránymutatásokat a szélessávú hálózatok gyors kiépítésére való tekintettel össze kell hangolni a szélessávú infrastruktúra kiépítésének finanszírozásához rendelkezésre álló különböző uniós forrásokkal, és aggodalmát fejezi ki az elutasított előzetes értesítések száma miatt, amelyek végső soron ahhoz vezetnek, hogy a beruházások felhasználása lelassul vagy akár le is áll, és amelyek így felelősek azért, hogy a szélessávú internetkapcsolatok csak akadozva épülnek ki;

32. örömmel üdvözlí – ahogyan ezt a fent említett magas szintű csoportnak címzett, egyszerűsítésre irányuló ajánlásaiban is kifejezésre juttatta –, hogy a differenciált megközelítés elvét is vizsgálják. Egy ilyen megközelítésnek lehetővé kellene tennie az adminisztratív terhek jelentős csökkentését és a szóban forgó régiók végrehajtási környezettel kapcsolatos sajátosságok hatékonyabb figyelembevételét, ily módon elősegítve a helyalapú megközelítést és ösztönözve a szélessávú hozzáférés elterjesztését célzó, testreszabott beruházásokat;

33. azt ajánlja, hogy a lehető leghamarabb építsenek ki nagy lefedettségű, gyors szélessávú internetkapcsolatokat annak érdekében, hogy megeremtsék a gigabit-alapú társadalom előfeltételeit, a lehető legnagyobb mértékben kiaknázzák a digitális belső piacon rejlő lehetőségeket, és hozzájáruljanak az összes tagállam fejlődéséhez e téren. E cél elérése érdekében különböző megoldási lehetőségeket kell megvizsgálni, mivel az igen költséges és időigényes lehet, hogy minden egyes háztartást szál-optikás hálózatra kapcsoljunk, különösen a gyéren lakott területeken;

34. úgy véli, hogy a kábeles csatlakoztatás mellett az elszórta elhelyezkedő településeken és a nehezen megközelíthető helyeken érdemes lenne mérlegelni és megvizsgálni, hogy milyen lehetőségeket kínálhatnak a mobil szélessávú szolgáltatások, a műholdas szélessáv és a nyilvános WIFI-hálózatok kiépítése a nyilvános helyeken és közintézményekben, amiről a WiFi4EU kezdeményezés is szól. Az alternatív megoldások révén felgyorsul a hálózatépítés, és egyidejűleg pénzt is megtakarítunk, ugyanakkor megfontoltan és szisztematikusan kell eljárni, hogy a megoldások megfeleljenek az igényeknek, és az alkalmazott technológiák hosszú távon is használhatók legyenek;

35. hangsúlyozza, hogy fontos azoknak a problémáknak a kezelése, amelyek az 5G-kommunikációs hálózatok gyors ütemű kiépítéséből adódnak a spektrumgazdálkodás tekintetében, mivel az 5G-technológia az EU egészében nagy teljesítményű hálózatokat követel meg. Nagyon fontos, hogy egy olyan, közös megközelítést találjanak a licenceknek (hasznosítási engedélyeknek) a jövőben használandó magasabb frekvenciák (pl. rádiófrekvenciák) tekintetében történő felosztását illetően, amely adott esetben a jogi keret nagyobb fokú megbízhatóságát is magában foglalja a közös spektrumhasználat során, valamint több rugalmasságot enged meg, hogy nemzeti vagy regionális szinten az összehangolt frekvenciasávok iránti kereslet terén mutatkozó különbségeknek meg lehessen felelni;

36. támogatja az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex alapvető intézkedéseit, mint például új rendelkezések bevezetését a nagyon nagy sebességű – gigabit/másodperc sebességre képes – hálózatok Európa-szerte történő bevezetése érdekében, a jogalkotási keret hatályának kibővítését, hogy az kiterjedjen az úgynevezett „OTT-szolgáltatásokra” („over-the-top” szolgáltatásokra) is, valamint megfizethető, funkcionális internet-hozzáférés biztosítását a végfelhasználók számára;

37. üdvözlí az Európai Bizottság „Európai szélessávú díj” elnevezésű versenyét, amely hozzájárul ahhoz, hogy megoldási lehetőségeket tegyen közzé a szélessávú lefedettség problémájára, és terjessze a bevált gyakorlatokat.

Kelt Brüsszelben, 2018. március 22-én.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁴⁾ COR-2017-04842-00-00-PAC-TRA.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az ESZA félideős, a 2020 utáni időszakra vonatkozó javaslatot előkészítő értékelése

(2018/C 247/03)

Előadó: Catiuscia Marini (IT/PES), Umbria régió elnöke

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Kohéziós politika

1. felhívja a figyelmet a regionális kohéziós politika mint az Európai Unió alapvető szakpolitikája fontosságára, amennyiben az az uniós szerződésekben rögzítetteknek megfelelően – minden kormányzati szintet bevonva és felelőssé téve, valamint figyelembe véve a területi sajátosságokat – az Európai Unió céljainak elérését szolgálja;
2. hangsúlyozza, hogy a kohéziós politika az európai szakpolitikák egyik leginkább figyelemmel kísért és vizsgált területe, ahogyan az könnyen látható a számos elvégzett vizsgálatból, valamint az Európai Bizottság által rendszeres időközönként elkészített és több fórumon megvitatott kohéziós jelentések eredményeiből;
3. felhívja a figyelmet e szakpolitika átfogó jellegére, melynek köszönhetően azt az uniós polgárok széles körben ismerik, ez pedig elősegíti Európa pozitív megítélését a polgárok körében egy olyan történelmi időszakban, amikor az Uniónak nagy szüksége van a róla kialakult kép javítására;
4. fontosnak véli, hogy új, minden európai politikát érintő, jogilag kötelező érvényű, közös stratégiai keret jöjjön létre, amely megtartja a meglévő, több forrásból finanszírozott területi végrehajtási eszközöket (az integrált területi beruházást (ITI) és a közösségvezérelt helyi fejlesztést (CLLD)). Az egymást kiegészítő célokra irányuló szakpolitikák közötti szinergiák biztosítása érdekében hasonlóan fontosnak tartja egy hatékony, minden esb-alapra kiterjedő, közös rendelkezésekről szóló rendeletet kidolgozását;
5. emlékeztet a kohéziós politika jövőjéről 2017 májusában elfogadott, aktuális véleményére⁽¹⁾, valamint a 2018 februárjában, az egyszerűsítés tárgyában elfogadott véleményére⁽²⁾, amelyben ismertette azokat a fő irányvonalakat, amelyek lehetővé teszik e politikának az elsősorban a hangsúlyosabb eredményorientáltság és a további egyszerűsítés érdekében történő további javítását;
6. mindazonáltal tisztában van azzal, hogy a kohéziós politika eredményei és hatásai nem kapnak elég hangsúlyt, így e politikát nem értékeli megfelelően, ami kedvezőtlenül érintheti a strukturális alapok közvélemény általi megítélését;
7. következésképpen egy olyan hatékonyabb és inkluzívabb kommunikációs eszköz kialakítását szorgalmazza, amely az alapok felhasználásával kapcsolatosan pozitív és vonzó narratívát képes létrehozni;

Az Európai Szociális Alap szerepe

8. emlékeztet arra, hogy az Európai Szociális Alap (ESZA) volt az Európai Unió első finanszírozási eszköze, melyet az 1957-es Római Szerződés hozott létre, és továbbra is ez a legfontosabb uniós eszköz, amely a foglalkoztatáspolitikát, a társadalmi befogadással kapcsolatos politikát és az oktatáspolitikát kapcsán közvetlenül a polgárokra irányul, és amely fontos szerepet játszik a közigazgatások és az igazságszolgáltatás megreformálásában; az ESZA ugyanis támogatja a teljes foglalkoztatottságot, a munka termelékenységének és az esélyegyenlőségnek a javítását célozza, előmozdítja a társadalmi befogadást, és csökkenti az egyes európai régiók közötti, továbbá az azokon belüli, valamint az egyes városok és vidéki térségek közötti foglalkoztatási ráták közötti különbséget;

⁽¹⁾ CdR 1814/2016.

⁽²⁾ CdR 4842/2017.

9. kiemeli az ESZA-finanszírozású programok megvalósításából eredő pozitív hatásokat: a becslések szerint a 2007 és 2014 közötti időszakban 9,4 millió uniós polgár talált munkát, és 8,7 millió jutott szakképesítéshez az ESZA-támogatásnak köszönhetően ⁽³⁾;

10. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy számos tagállam korlátozta az ESZA-intézkedések társfinanszírozását, gyakran a költségvetési konszolidációs politikákból fakadóan, és arra kéri a tagállamokat, hogy gondoskodjanak elegendő nemzeti társfinanszírozásról;

11. mindazonáltal kiemeli az ESZA – az előző programozási időszak utolsó éveiben megerősödött – egyfajta „automatikus stabilizáló” szerepét az európai gazdaságélénkítési terv intézkedéseinek támogatásában a gazdasági válság során, a gazdaságélénkítési terv ugyanis így, az uniós társfinanszírozási ráták növelésével és az előfinanszírozás modulálásával kellőképpen rugalmasnak mutatkozott egyrészt az aszimmetrikus gazdasági sokkhatásokat elszorító régiókban megvalósuló szociális beruházások biztosítása, másrészt az adott kihívásokra való reagálás, valamint a legveszélyeztetettebb és a válság hatásainak leginkább kitett csoportok érdekében való beavatkozás tekintetében;

12. szorosabb kapcsolatot sürget a szociálisan kirekesztett személyek aránya és a források elosztása között. Hangsúlyozza, hogy egy még inkább területileg célirányos és markánsabban helyalapú megközelítés elősegítené a hatékonyabb forrásfelhasználást és az eredményesebb támogatást;

13. azt is hangsúlyozza, hogy továbbra is alapvető fontosságú az ESZA szerepe a szociális politikákba irányuló közberuházások teljes részarányának szempontjából, hiszen a szociális infrastruktúrára irányuló beruházásokkal kapcsolatos elmaradásokat évente legalább 100–150 milliárd euróra becsülik az EU-ban, a 2018–2030-as időszakra vetítve pedig összesen 1,5 billió euróról van szó. Az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) csak nagyon korlátozottan kompenzálja ezeket a hiányosságokat, mivel jelenleg csupán az elfogadott finanszírozás 4%-a támogat szociális infrastruktúrával kapcsolatos projekteket; hangsúlyozza, hogy meg kell találni az egyensúlyt, és el kell kerülni az átfedéseket az ESZA keretében társfinanszírozott társadalmi tőkébe való tervezett beruházások és egy jövőbeli lehetséges InvestEU Alap keretében finanszírozott szociális, készségfejlesztési és humántőke-beruházások között;

14. üdvözli a 2014 és 2020 közötti időszakban az ESZA szerepének megerősítése érdekében bevezetett intézkedéseket – mind az aktuális foglalkoztatáspolitikák, mind pedig a társadalmi befogadás terén –, köztük az ESZA garantált minimális részarányát, az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésre (IFK) irányuló egyedi intézkedéseket és az eredményekre és a hatékonyságra fektetett hangsúlyt;

15. kiemeli a jelenlegi programozási időszakban a 2017. évi stratégiai jelentés szerint eddig elért pozitív eredményeket: 4,2 millió munkanélkülit és 2,1 millió inaktív személyt érintenek a munkaerőpiacra való bejutást megkönnyítő intézkedések; 14,6 milliárdos oktatási és képzési beruházás, 700 000 ember részvételével, akik továbbfejlesztették készségeiket; 634 000 fogyatékkal élő személy kapott segítséget az álláshoz jutásban;

16. rámutat az ESZA magas európai hozzáadott értékére a korábbi és a jelenlegi programozási időszakokban, mivel az ESZA-fellépések számos tagállamban és régióban kézzelfogható és számszerűsíthető hatást fejtettek ki az olyan kérdések kezelését illetően, mint például a magas munkanélküliségi ráták, a demográfiai hanyatlás és a szegénység, melyeket európai prioritásként határoztak meg az Európa 2020 stratégia keretében;

17. megállapítja annak fontosságát, hogy a források jelentős részét a helyi és területi önkormányzati hatóságok megerősítésére és kapacitásépítésére fordították, hogy azokat – többek között az egyes tagállamok reformterveivel összhangban – a strukturális reformok végrehajtásában támogassák;

18. aggodalmát fejezi ki ugyanakkor a peremterületek és a vidéki területek integrációjának elősegítésére irányuló intézkedések késedelmes végrehajtása miatt, és sürgeti, hogy a leghátrányosabb helyzetű városi és vidéki területeken fordítsanak nagyobb figyelmet a társadalmi befogadás előmozdítására, különösképpen ami a fiatalok társadalmi és gazdasági integrációját illeti;

⁽³⁾ Bizottsági szolgálati munkadokumentum: Ex-post evaluation of the 2007-2013 ESF Programmes (SWD(2016) 452 final).

A szociális dimenzió az európai szakpolitikákban

19. úgy ítéli meg, hogy a szociális jogok európai pillére fontos elemét képezi mindannak, amivel az EU hozzájárul a gazdasági és szociális fejlődéshez, a megkülönböztetés és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemhez, a polgárok munkaerőpiaci igényekhez való alkalmazkodásának elősegítéséhez, a polgároknak a digitális forradalomban rejlő lehetőségek kihasználására való felkészítéséhez, illetve védelmezésükhöz az uniós határokon belüli és kívüli, egyre növekvő fenyegetettséggel és bizonytalansággal szemben;

20. újfent hangsúlyozza, hogy milyen fontos a határregiók számára, hogy a munkajogi és egészségbiztosítási akadályok megszüntetésével (adózási akadályok felszámolása, álláskeresési járadék exportálása és nyugdíjjogosultságok átvitele) megkönnyítsék a munkavállalók számára a határokon át történő mozgást. Azt is megismétli, hogy a helyi és regionális önkormányzatok az EURES-szolgáltatásokat igénybe vevő ingázók számára nyújtott konzultációval és a létező, határokon átnyúló struktúrákkal kapcsolatban is jelentős szerepet játszhatnak ⁽⁴⁾;

21. következőképpen hangsúlyozza, hogy különösen fontos a szociális jogok európai pillére, amely az európai napirend középpontjába helyezi a szociális dimenziót. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozza, hogy a szociális pillér és az ESZA között össze kell hangolni a létrehozandó stratégiákat és célkitűzéseket ⁽⁵⁾, és úgy véli, hogy a pillérben meghatározott 20 alapelv közül az ebből a szempontból releváns elveket tükrözni kell az ESZA által támogatott programokban;

22. javasolja, hogy a szociális pillér elveinek az ESZA-programozás keretében történő megvalósítása annak megfelelő figyelembevételével történjen, hogy területi sajátosságokat és az uniós munkaerőpiac középtávú tendenciáit tükröző integrált intézkedéseket kell kidolgozni, ahogyan azt a regionális és helyi önkormányzatok hangoztatják, illetve az uniós foglalkoztatási kilátások is indokolják;

23. kiemeli a szociális pillér és a kohéziós politika közötti erős integrációs területeket, tekintetbe véve, hogy ez utóbbi – sajátos többszintű kormányzási modelljének köszönhetően – képes összeegyeztetni az európai „formátumú” projektek megvalósítását az egyes tagállamok saját „társadalmi szerződéseinek” tiszteletben tartásával;

24. szükségesnek tartja, hogy a szociális pillérről folytatott vita során a 9. tematikus célkitűzés (A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem) folyamatát és alkalmazási eredményeit előzetesen európai szinten értékeljék, a különböző tagállamok saját jóléti modelljeit, és az általuk átélt válságot/átalakulást figyelembe véve, mivel a „pillérhez” való hozzájárulást ilyen konkrétumok hiányában nehéz lenne értékelni.

25. figyelmeztet arra, hogy nemkívánatos átfedések jöhetnek létre egy jövőbeli strukturális reformprogram és a strukturális reformoknak az európai strukturális és beruházási alapok keretében biztosított potenciális támogatási területei között amiatt a tematikus koncentráció miatt, amely jelenleg az Európa 2020 stratégia céljaira, később pedig az azt felváltó stratégiára fókuszál. Azt kéri ezért, hogy határozzák meg, hogy a illetékességek és az uniós hozzáadott érték alapján mely strukturális reformok jogosultak uniós támogatásra, valamint egyértelműen határolják el egymástól a kohéziós politika alapján (175. cikk) és az igazgatási együttműködés alapján (197. cikk) igényelhető támogatások körét;

Ajánlások a 2020 utáni időszakra

26. reméli, hogy a következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslat meghatározására irányuló folyamatot időben megkezdik ahhoz, hogy az uniós polgárok és a főbb érdekelték megfelelő módon bevonhatók legyenek, és elkerülhető legyen a rendeletek és irányelvek hosszadalmas elfogadása, amely a jelenlegi programozás megindulását is késleltette;

27. „Az Európai Szociális Alap helyzete és az előtte álló jövőbeli kihívások az európai városok és régiók társadalmi kohéziójának előmozdítása terén” című RB-tanulmányra támaszkodva emlékeztet arra, hogy az ESZA növekvő szerepet hivatott játszani a következő években, különös tekintettel a következő kihívásokra: tartós munkanélküliség, a fiatalok munkaerőpiaci integrációja, a népesség elöregedése, a belső, a határ menti és a peremterületek elszigetelődése, a vidéki térségek elnéptelenedése, a migráció eredményeképpen bekövetkező demográfiai változások, a menekültek és migránsok integrációja, a városi területeken zajló szociális kirekesztés, bizonyos készségek hiánya, valamint az alap-, a szakmai és a felsőoktatás technológiai fejlődéshez való igazítása, a hátrányos helyzetű csoportok szociális kirekesztése elleni küzdelem,

⁽⁴⁾ CdR 1319/2014.

⁽⁵⁾ CdR 3141/2017.

az oktatás támogatása az óvodától egészen az idősok továbbképzéséig, illetve az alacsony tudás- és készség szintű felnőttek támogatása, valamint a szakképzési normáknak az uniós munkaerőpiac igényeihez történő igazítása;

28. újfent hangsúlyozza az EGAA és az ESZA közötti komplementaritást az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) részeként, mivel az EGAA egy olyan mechanizmus, amely rövid távú segítséget nyújt, míg a hosszú távú intézkedéseket az esb-alapok támogatják, amelyek nyomonkövetési intézkedések az EGAA támogatási területein;

29. kiemeli a folyamatban lévő digitális forradalom korszakos jelentőségét, valamint e forradalomnak a munkaerőpiacra kifejtett erőteljes és a jövőben még nagyobb változásokat hozó hatásait, hangsúlyozva azokat a kihívásokat, amelyek elé ez a jelenség az oktatási és képzési rendszereket állítja az új készségigényekhez való alkalmazkodás szempontjából és a mindenki számára elérhető tanulási lehetőségek bővítése terén az általános és szakképzés minden szintjén, illetve a felsőoktatásban;

30. javasolja, hogy a jövőben az ESZA keretében kerüljön kidolgozásra egy olyan alapsomag, amely biztosítja a hátrányos helyzetű fiatalok számára a minimális szintű tanulmányokhoz való hozzáférést és az ehhez szükséges eszközöket a megfelelő szintű készségek elsajátítása céljából;

31. célszerűnek tartja, hogy garantálják az ahhoz szükséges rugalmasságot, melynek révén az ESZA programozását hozzá lehet igazítani az esetlegesen felmerülő új kihívásokhoz;

32. ismételten megerősíti a digitális forradalom előmozdításának szükségességét, egyrészt a digitális területen végrehajtott befektetések, másrészt a személyeknek – többek között a helyi és regionális állami szervezetek munkatársainak – a támogatása közötti integráció elősegítésével;

33. ezért úgy véli, hogy a technológiai fejlődéshez és a globalizációhoz való alkalmazkodás szükségessége által támasztott kihívások sikeres kezelése több európai ösztönző és támogató eszköz integrált alkalmazását teszi szükségessé, amelyeket szinergikusan kell alkalmazni az intelligens szakosodás erre vonatkozó stratégiáiban meghatározott célkitűzések eléréséhez;

34. meg van győződve arról, hogy az e kihívásoknak való megfelelés érdekében az ESZA-nak továbbra is az esb-alapok és a regionális kohéziós politika szerves részét kellene képeznie, hogy így ki lehessen aknázni az egyéb strukturális alapokból, valamint a vidékfejlesztési alapokból finanszírozott intézkedésekkel való integrációból eredő minden lehetséges szinergiát. Az ESZA-nak kölcsönhatásban kell lennie a többi strukturális alappal, különösen az ERFA-val, hogy a különböző strukturális alapok közötti közös intézkedéseknek köszönhetően integrált regionális politika jöjjön létre;

35. meg van győződve arról is, hogy meg kell őrizni azt a lehetőséget, hogy az ESZA-t megosztottan irányítsák, és így határozottan elutasít minden arra irányuló javaslatot, amely az ESZA-t az Európai Bizottság általi közvetlen irányítás modelljének vetné alá, mint ahogy elutasít minden, a tagállamok kizárólagos hatáskörébe való utalásra irányuló központosítási elképzelést is, kivéve, ha az szükségszerűen következik a tagállam intézményrendszeréből;

36. úgy véli ugyanis, hogy az ESZA megvalósításának egyik fő sikertényezője éppen az alulról építkező megközelítés, amely jobban lehetővé teszi a beavatkozásoknak a kedvezményezettek igényeihez való hozzáigazítását, az európai intézmények, a tagállamok, a regionális és helyi önkormányzatok, valamint a területi gazdasági és társadalmi erők közötti partnerség módszerének alkalmazásával;

37. sürgeti, hogy specifikus mechanizmusokat vezessenek be helyi és regionális szinten, amelyek az ESZA és az egyéb esb-alapok és eszközök közötti koordinációt szolgálják. Ezeknek komplementaritásokat kellene lehetővé tenniük operatív szinten, ideértve azt a lehetőséget is, hogy egy projekten belül többféle finanszírozási forrásból is támogatást nyújthassanak;

38. egyetért a szociális és a foglalkoztatáspolitikai területén támogatást nyújtó egyéb alapok (ESZA+ vagy átfogó alap) ESZA-ba való integrálására irányuló elképzeléssel, feltéve, hogy ez a művelet nyilvánvaló szinergiákat eredményez, valamint hogy ezekre az alapokra is a megosztott irányítás modellje vonatkozik. Különösen a megosztott irányítási rendszerben működő Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap vonatkozásában lehetne ilyen szinergiákat elérni;

39. hangsúlyozza, hogy az ESZA regionális és helyi szinten továbbra is fontos szerepet játszik abban, hogy kezelni tudjuk a korai iskolaelhagyással, valamint az oktatásból és képzésből a munka világába való átmenettel kapcsolatos problémákat, és bővítsük az oktatási rendszer e problémák megoldására irányuló kapacitását;
40. felhívja a figyelmet arra, hogy az ESZA regionális adaptálásával fedezni lehetne a vállalkozások készségigényét a különböző régiókban, ha biztosítjuk a megfelelő képzési intézkedéseket, illetve a munkakeresők és a munkaadók összekapcsolását. Az ESZA alapvetően fontos szerepet játszik abban, hogy regionális szintű képzési intézkedésekkel képzett munkaerő-kínálatot lehessen biztosítani, illetve hogy segíteni lehessen az átállást egyes ágazatokban, amelyek például komoly kihívásokkal szembesülnek a digitalizáció miatt;
41. ugyanakkor aggódalmát fejezi ki amiatt, hogy az átfogó ESZA-alap létrehozása a munkaügyre és a társadalmi befogadásra szánt források általános csökkenéséhez, továbbá a területi autonómiák programozásban és ezen alapok irányításában játszott szerepének gyengüléséhez is vezethet;
42. egyetért azzal, hogy a többéves pénzügyi kereten belül fontos az ESZA nagyobb láthatósága, és helyénvaló, hogy – a kohéziós politikának szentelt címen belül – a gazdasági, területi és társadalmi kohézió számára megfelelő alcímű hozzanak létre, remélve általánosságban a többéves pénzügyi keret szerkezetének nagyobb átláthatóságát, hogy így az uniós polgárok könnyebben megismerhessék az Európai Unió prioritásait;
43. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy „Az Európai Unió új, korszerű többéves pénzügyi kerete a 2020 utáni prioritások megvalósításának hatékony szolgálatában” című, új keletű európai bizottsági közleményből⁽⁶⁾ hiányoznak az arra vonatkozó információk, hogy a következő többéves pénzügyi keret hogyan birkózzon meg az Európai Unió előtt álló szociális kihívásokkal, és kevés mozgásteret hagy az érdekelt feleknek arra, hogy ők is hozzájárulhassanak a következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó európai bizottsági javaslatához, amely 2018. május 2-án kerül bemutatásra;
44. ismételten kijelenti, hogy a gazdasági fejlődés és a társadalmi befogadás céljainak elérése átfogó és integrált megközelítést igényel, amely leginkább olyan programok megvalósításával érhető el, amelyeket több alapról vagy egyetlen, átfogó és rugalmas alkalmazási körű alapról finanszíroznak. Ezért az RB elismeri a több forrásból finanszírozott területi fejlesztési eszközök (például több forrásból finanszírozott operatív programok, integrált területi beruházások és közösségvezérelt helyi fejlesztések) fontosságát, elutasítva minden arra irányuló kísérletet, hogy a programokat kötelező jelleggel csak egyetlen alapról lehessen finanszírozni;
45. ezért kíváncsún tartja a közös rendelkezésekről szóló rendelet további harmonizációját – annak egyszerűsítésén túl –, olyan módon, hogy az alapok működési szabályainak eltérései, hiányosságai és átfedései minimálisra csökkenjenek, és a szabályokat egyszerű és átlátható módon határozzák meg, megfelelő rugalmasságot hagyva a nemzeti, regionális és helyi szinten kidolgozandó testre szabott megoldásoknak, ideértve az eredményorientált kifizetésekre épülő eszközök kibővítését, valamint a közös cselekvési terveket és az egyszerűsített költségelszámolási módszereket; ebben a tekintetben további iránymutatást sürget az Európai Bizottságtól az egyszerűsített költségelszámolási módszerek alkalmazásával kapcsolatban valamennyi szinten, az alsó küszöbértékre vonatkozó bármilyen korlátozás vagy követelmény nélkül;
46. emlékeztet arra, hogy az ESZA kiemelkedő szerepet játszott az országspecifikus ajánlások foglalkoztatásra, oktatásra és társadalmi befogadásra vonatkozó iránymutatásainak követése tekintetében, egy megreformált európai szemeszter és a kohéziós politika jobb összehangolását szorgalmazva. Az európai szemesztert valóban demokratikusabbá kellene tenni európai és nemzeti szinten, jobban definiálva azt az európai hozzáadott érték és az uniós kompetenciák szempontjából, és erősíteni kellene vele kapcsolatban a saját felelősségvállalást is. Ehhez hozzájárulhatna egy olyan magatartási kódex elfogadása, amely normákat határozná meg a helyi és regionális önkormányzatok bevonására, valamint az, ha lenne egy „strukturális párbeszéd az európai kohézió helyzetéről”, és azt beépítenék az európai szemeszter folyamatába;
47. ezért ellenzi a kohéziós politika európai szemeszternek való pusztán alárendelését, amely sértené annak a szerződésekben rögzített státuszát, ugyanakkor bízik a regionális és helyi önkormányzatoknak az európai szemeszter folyamatába partnerként való strukturált bevonásában, valamint abban, hogy az egész folyamatba beépítenek egy területi elemzést, és amennyire lehetséges, bevezetnek területspecifikus ajánlásokat is;
48. javasolja annak vizsgálatát, hogy – összhangban az RB „Területfejlesztési mutatók – A GDP-n innen és túl” és „A kohéziós politika jövője 2020 után” című véleményeivel – az esb-alapok elosztási kritériumai tekintetében nem lehetne-e a GDP helyett más olyan mutatókat alkalmazni, amelyek figyelembe veszik a demográfiai, társadalmi és környezeti adatokat. Ilyen lehet például az európai társadalmi fejlődési index (Social Progress Index – SPI).

Kelt Brüsszelben, 2018. március 22-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁶⁾ COM(2018) 98 final, közzététel: 2018. február 14-én.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A kohézió hiányának ára és kockázatai: a kohéziós politika stratégiai értéke a Szerződés céljainak megvalósítása és az európai régiók előtt álló új kihívások szempontjából

(2018/C 247/04)

Előadó: Mieczysław Struk (PL/EPP), Pomeránia vajdaság elnöke

Referenciaszöveg: A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az én régióm, az én Európám, a mi jövőnk – Hetedik jelentés a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról

COM(2017) 583 final

SZAKPOLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések

1. üdvözlí a hetedik kohéziós jelentés közzétételét mint a 2020 utáni új kohéziós politikáról folyó vita fontos kiindulási pontját; ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy a kohéziós politika célja többek között 7,4 millió munkahely létrehozása, jobb képesítések biztosítása csaknem 9 millió ember számára, továbbá hogy széles sávú internet-hozzáférést nyújtson mintegy 15 millió háztartásnak, illetve a beruházások támogatása 1,1 millió kkv számára és 16 milliárd euro értékű beruházás végrehajtása a digitális gazdaságban; ezért kiemeli a kohézió hiányának felbecsülhetetlen költségeit, tekintettel arra, hogy a területi konvergencia minden korábbinál fontosabb Európa és polgárai, gazdasága, városai és régiói számára;
2. pozitívan értékeli, hogy az Európai Parlament rendszeresen felméri az európai szintű fellépés hiányából fakadó költségeket, mivel ez bizonyítja, hogy az európai szintű közös fellépés hiánya bizonyos területeken jelentős mértékben csökkenti a gazdaság hatékonyságát és fontos közjavak korlátozott elérhetőségéhez vezet;
3. ezzel összefüggésben sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Európai Parlament és az Európai Bizottság elemző munkájában és döntéshozatali folyamataiban mindeddig nem foglalkozott a kohézió hiánya árának a kérdésével;
4. köszönetet mond az Európai Unió Tanácsa bolgár elnökségének, amiért felkérte az RB-t, hogy készítsen véleményt a kohézió hiányának áairól és kockázatairól, ami kitűnő lehetőséget ad az RB-nek arra, hogy tágabb keretek között elgondolkozzon a kohéziós politika stratégiai szerepéről;
5. emlékeztet arra az alapvető tényre, hogy az Európai Unió gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának erősítése az Unió fő célkitűzéseinek egyike, amelyet az Európai Unió működéséről szóló szerződés 174. cikke határoz meg; az RB ezért hangsúlyozza, hogy a kohéziós politikának továbbra is be kell töltenie arra irányuló feladatát, hogy az egész Unió harmonikus fejlődésének előmozdítása érdekében a legelmaradottabb és a legtöbb problémával küzdő területek támogatását összekösse az összes régió fejlesztésével, figyelembe véve saját regionális kihívásait és lehetőségeiket, és ily módon egyértelművé tegye a polgárok számára az uniós források hozzáadott értékét; ennek kapcsán emlékeztet az EUMSZ 349. cikkében meghatározott régiók területi sajátosságaira;
6. hangsúlyozza, hogy a kohéziós politika a fent említett, Szerződés szerinti célkitűzések elérésére irányuló fő európai beruházási politika, de egyben hozzájárul az innováció ösztönzéséhez, a karbonszegény gazdaságra történő átálláshoz, az éghajlatváltozás hatásainak enyhítéséhez, valamint a régiók növekedésbarát közberuházásainak védelme révén, a fiatalokat sújtó és a tartós munkanélküliség csökkentésével és a társadalmi befogadás előmozdításával az aszimmetrikus gazdasági megrázkódtatások enyhítésére is képes; éppen ezért az RB megismétli, hogy határozottan támogatja a #CohesionAlliance-t ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ www.cohesionalliance.eu

7. megállapítja, hogy a kohéziós politika rendelkezik az egyik legkidolgozottabb teljesítménykeret-rendszerrel az uniós szakpolitikák közül, és a legpontosabban ellenőrzött és legjobban értékelt uniós szakpolitika, amely az utóbbi tíz évben egyre nagyobb mértékben volt képes hatékonyságát javítani;

Gazdasági kohézió

8. üdvözli a hetedik kohéziós jelentés azon észrevételeit, amelyek szerint az uniós gazdaság fellendülőben van a válság után, és ismét csökkenni kezdenek a regionális egyenlőtlenségek. Minthogy azonban sok régió még nem érte el újra az egy főre jutó GDP és a foglalkoztatás válság előtti szintjét, és egyben jelentős lemaradást is felhalmozott a közberuházások terén, a gazdasági válság hatásán még nem sikerült túllendülni;

9. üdvözli az idézett bizonyítékokat, amelyek szerint 2000 és 2015 között a kevésbé fejlett régiók fel tudtak zárkózni az uniós átlaghoz, ami különösen az EU-13 tagállamok legtöbb régiója esetében igaz. Aggodalommal állapítja meg azonban, hogy számos régióban, főként Dél-Európában, nem javul a helyzet, sőt, rosszabb, mint a válság előtt;

10. rámutat arra, hogy a gazdasági növekedés egyszersmind sokkal gyorsabb volt azokban a régiókban, amelyek GDP-je már egyébként is jóval meghaladta az uniós átlagot és különösen számos nagyvárosi térségben, amelyek a regionális versenyképesség fő mozgatóerői. Másrészt megfigyelhető, hogy az uniós átlaghoz közeli egy főre jutó GDP-vel rendelkező régiók láthatóan a „közepes jövedelem csapdájában” ragadtak, és növekedési rátáik lényegesen alacsonyabbak az uniós átlagnál;

11. aggodalmának ad hangot amiatt, hogy az innovációs teljesítmény tág határok között változó, és amellett, hogy területileg továbbra is az Unió északnyugati részében található, legfejlettebb régiókban koncentrálódik, ezek a különbségek még növekednek is, vagyis a vezető régiók javítják teljesítményüket, míg a peremterületek, valamint a kevésbé fejlett és átmeneti régiók teljesítménye csökken. Ez is alátámasztja, hogy a régiók innovációs kapacitásának támogatásában fontos az alulról építkező, helyalapú megközelítés, melyet az intelligens szakosodási stratégiák képviselnek;

Társadalmi kohézió

12. üdvözli, hogy az Unióban a gazdasági fellendüléssel párhuzamosan javul a foglalkoztatási helyzet. A foglalkoztatási ráták regionális egyenlőtlenségei ugyanakkor továbbra is jelentősek, és a déli tagállamok több régiójában 20 % feletti munkanélküliségű ráták tapasztalhatók;

13. aggodalommal állapítja meg, hogy az ifjúsági munkanélküliség még mindig nyomasztó probléma, mert továbbra is meghaladja a válság előtti szintet, és több mint kétszerese az általános munkanélküliségi rátának. Különösen aggasztó a kevésbé fejlett és az átmeneti régiók helyzete;

14. felhívja a figyelmet a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitétek arányára, amely – bizonyos kedvező fejlemények ellenére – továbbra is elfogadhatatlanul magas;

15. kiemeli, hogy számos térség – különösen az EU-13 régiói és vidéki területei – jelentős népességfogyással szembesül, amely a természetes változásra és a kifelé irányuló migrációra egyaránt visszavezethető, míg más régiókban nagymértékben nőtt a teljes népesség. A 2015 óta az Unióba érkező nagyszámú migráns és menekült a demográfia és a társadalmi kohézió szempontjából szintén jelentős hatást gyakorol bizonyos tagállamokra, régiókra és városokra;

Területi kohézió

16. hangsúlyozza a környezeti dimenzió fontosságát Európa városainak és régióinak fenntartható fejlődése és polgárainak egészsége és jólléte szempontjából. A növekvő számú környezeti probléma – így például az éghajlatváltozás, illetve a természeti katasztrófák ebből fakadó gyakoribbá és intenzívebbé válása, az emberi települések, beépített területek és ipari tevékenységek terjeszkedése, a biológiai sokféleség csökkenése és az élőhelyek széttagolódása, valamint a környezetre nehezedő egyéb nyomások, így a levegő- és a vízszennyezés – potenciálisan káros következményekkel járhat az uniós gazdaságokra és társadalmakra. A környezetre nehezedő nyomás mérséklése terén elért előrelépés ellenére az RB aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy kulcsfontosságú környezeti célkitűzések továbbra sem teljesülnek, különösen Európa középső és keleti részén;

17. üdvözli az energiafogyasztás és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás korlátozása terén elért jelentős előrelépést, de azt is megállapítja, hogy ez az előrelépés részben a tevékenységek gazdasági visszaesés alatti zsugorodásának tudható be, vagyis a tiszta és ezen belül a megújuló energiaforrásokra és az energiahatékonyabb gazdaságra, ezen belül az alacsonyabb kibocsátású közlekedésre való átállás megvalósításához további erőfeszítésekre van szükség;

18. felhívja a figyelmet az éghajlatváltozás területi vetületére és az éghajlatváltozás okozta természeti katasztrófákra, amelyek egyenlőtlen hatással vannak a régiókra. Az RB ezért kiemeli a sebezhetőség részletes értékelésének és az alkalmazkodási intézkedéseknek a fontosságát az európai városok és régiók számára, valamint a környezetbarát infrastruktúra biztosításának jelentőségét;

19. kiemeli, hogy az uniós közlekedési hálózat, főként a vasúti rendszer, messze nem optimális, különösen az EU-13 tagállamok régióiban. Az RB e tekintetben hangsúlyozza, hogy a TEN-T – és elsősorban az elsődleges csomópontokat összekötő törzshálózat – befejezése és a nemzeti és regionális közlekedési rendszerekkel való integrálása nemcsak a szűk keresztmetszetek megszüntetéséhez, az utazási idő lerövidítéséhez és az egyes régiók peremhelyzetéből fakadó káros hatások enyhítéséhez szükséges, hanem legfőképpen ahhoz is, hogy az egységes piac hatékonyabbá tétele révén ösztönözze az Unió egészének gazdasági fejlődését. Ugyanezen okok miatt az RB hangsúlyozza, hogy a digitális átállás az összes uniós régió számára az egyik legnagyobb kihívás, és kiemeli, hogy nagyon fontos a széles sávú infrastruktúrára és a digitális készségekre fordított beruházások szintjének emelése;

20. rámutat arra, hogy az uniós polgárok közel egyharmada határ menti régiókban él és dolgozik, amelyek gazdasági szempontból általában más régióknál gyengébben teljesítenek. A határok az elmúlt évtizedekben tett jelentős előrelépés ellenére még mindig akadályozzák az áruk, a szolgáltatások, az emberek, a tőke és az elképzelések mozgását. Ez megakadályozza az integráció hasznainak teljeskörű realizálását. A határok jelentette akadályok megszüntetése jelentős GDP-növekedést hozna a határ menti régiók számára, miközben a határokon átnyúló kérdések kapcsán felmerülő költségek is nagymértékben csökkennének;

A városok és a régiók előtt álló kihívások

21. rámutat arra, hogy az Unió előtt álló egyik fő kihívás a demográfiai változás, amely széles körű gazdasági, társadalmi és környezeti következményekkel jár. Ide tartozik a népesség idősödése, a fiatalok számának csökkenése, az alacsonyabb születési ráta, az aktív munkaerő-állomány létszámának csökkenése és az agyelszívás (a tehetségek elvándorlása). Ennek következtében a demográfiai növekedés nagymértékben függ a migrációs mozgásoktól, amelyek az Unió különböző régiói között igen nagy eltérést mutatnak. Ezek az egyensúlyhiányok jelentős társadalmi-gazdasági hatást gerjesztenek mind az elnéptelenedés és az öregedés sújtotta régiókban, főként az átmeneti régiókban – ahol gyakori, hogy a nem piacképes helyi szolgáltatások fokozatosan túlsúlyba kerülnek, csökkentve ezzel növekedési, innovációs és exportpotenciáljukat –, mind pedig a népességbeáramlást tapasztaló jelentős városi központokban. Az RB ezért rámutat arra, hogy a kohéziós politikának erőteljesebb szerepet kellene játszania a társadalmi kihívásokkal való megbirkózásban, ideértve az öregedést, a helytelen életmóddhoz kötődő betegségeket és a – különösen a fiatalok és a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő (NEET) fiatalok körében tapasztalható – munkanélküliséget, valamint a migránsok és a menekültek integrációját, a szegénységet és a társadalmi kirekesztést;

22. kiemeli, hogy várhatóan Európa-szerte nőni fog a szélsőséges időjárási események gyakorisága és hatása. Az éghajlatváltozás hatásai nagymértékben eltérnek egymástól a régiók körében, de a katasztrófakockázatnak való fokozott kitettség nagyobb potenciális veszteségeket von maga után, különösen a sűrűn lakott területeken;

23. hangsúlyozza a határokon átnyúló, transznacionális és régiók közötti együttműködés fontosságát a területi kohézió megerősítéséhez, az uniós régiók közötti szolidaritás ösztönzéséhez és az uniós célkitűzések jelentős hozzáadott értékének biztosításához;

24. kiemeli, hogy a régiók és a városok példátlan kihívásokkal néznek szembe, kezdve a globális versenytől, a digitális átalakulástól és a felfutó technológiák megjelenésétől a demográfiai változásokon, a migráción, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztés veszélyén át egészen az energiabiztonságig, az éghajlatváltozásig és a biológiai sokféleség csökkenéséig. Mindezek a kihívások erőteljes területi hatással járnak, és a hasznok és költségek egyenlőtlenül oszlanak el Európa regionális gazdaságaiban és közösségeiben. Ezt megerősíti a hetedik kohéziós jelentés, amely rámutat az úgy nevezett regionális fejlesztési klubok megjelenésére. Rendkívül nagy a lehetősége annak, hogy e kihívások kölcsönösen felerősítik egymást, és negatívan alakítják át Európa gazdasági, társadalmi és területi környezetét, továbbá jelentősen hozzájárulhatnak a meglévő egyenlőtlenségek növeléséhez, ellentétben a Szerződés Unió kohéziójának erősítésére vonatkozó célkitűzésével;

25. ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy a kohéziós politikának továbbra is az összes uniós régió beruházásait támogatnia kell, mivel ahhoz, hogy ezek alkalmazkodni tudjanak a fent említett megrázkódtatásokhoz, hosszú távú, helyi alapú és helyi érzékenységgel bíró stratégiák szükségesek, amelyek képesek integrálni a gazdasági, társadalmi és területi vetületet és képesek kiaknázni az európai strukturális és beruházási alapokkal és más uniós eszközökkel kialakítható szinergiákat. Az RB ezért újfent kijelenti, hogy határozottan tiltakozik az ellen a káros hatású elképzelés ellen, amely szerint a társadalmi dimenziót és az Európai Szociális Alapot a kohéziós politikától elkülönítve vizsgálnák; ugyanakkor az RB megerősíti azt az álláspontját, hogy az ESZA-nak egyre fontosabb szerepet kell majd betöltenie a területi társadalmi konvergencia ösztönzésében, és hogy meg kell erősíteni a helyi és regionális önkormányzatok szerepét az ESZA programozásában és kezelésében;

26. rámutat arra, hogy az EUMSZ 174. cikke alapján elengedhetetlen az állami beavatkozások területi hatásának figyelembevétele, ezért újfent hangsúlyozza, hogy a területi hatásvizsgálatok mennyire fontosak valamennyi uniós közpolitika tervezésekor hatékonyságuk maximalizálása érdekében;

A kohéziós politika szerepe

27. hangsúlyozza, hogy a kohéziós politikának a középpontban kell állnia az arról folyó vitában, hogy hogyan járulhat hozzá az Unió valamennyi részének potenciálja a gazdasági növekedéshez, és hogyan részesülhet valamennyi uniós polgár inkluzív módon az európai integráció hasznaiból, továbbá miként biztosítható, hogy az EU-ban mindenütt kiaknázassák a globális átalakulásban rejlő lehetőségeket. Az RB ezért megismétli, hogy támogatja 2020 után egy erős és jobb kohéziós politika biztosítását valamennyi régió számára, és hangsúlyozza, hogy a kohéziós politikának továbbra is jelentős szerepet kell játszania az Unió jövőjében, ahogyan azt „A kohéziós politika jövője 2020 után” című véleményében ⁽²⁾ is kifejti;

28. emlékeztet arra, hogy a tagállamok regionális politikái által támogatott kohéziós politika célja az egyenlő versenyfeltételek biztosítása, amely az egész Unió számára lehetővé teszi az egységes piac teljeskörű előnyeinek kiaknázását, amely – a területi ellenálló képesség mellett – az Unió globális szintén betöltött versenypozíciójának egyik fő meghatározó tényezője. Az RB hangsúlyozza ugyanakkor, hogy noha az egységes piac az Unió sikeres „konvergenciagépezete”, a hasznok nem egyenlően oszlanak el, és nem jutnak el automatikusan a hátrányos helyzetű, többek között sajátos földrajzi kihívásokkal küzdő régiókhoz és társadalmi csoportokhoz. Ily módon továbbra is fennáll az uniós növekedés „motorjai” és a többi régió egymástól való fokozódó gazdasági és társadalmi elszakadásának kockázata;

29. ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy a kohéziós politika küldetése továbbra is rendkívüli módon érvényes, mivel lehetővé teszi valamennyi uniós polgár, különösen a kevésbé fejlett területeken élő számára, hogy kihasználják az uniós integráció kínálta előnyöket. Eszközeinek felhasználása révén a kevésbé fejlett régiók képesek felszabadítani és kiaknázni belső lehetőségeiket, az erősebb régiók pedig felkészültebbé válnak a globális kihívásokra való reagálásra. A kohéziós politika e tekintetben az európai szolidaritás legkézzelfoghatóbb megnyilvánulása, és esélyegyenlőséget és jobb életminőséget kínál az Unió valamennyi régiójában élő emberek számára. Az RB ezért kiemeli, hogy a jövőbeli kohéziós politikát nem úgy kell kezelni, mintha ajándék lenne, hanem az egységes piac nélkülözhetetlen pilléréként, amely összekapcsolja a különböző, nem egyforma fejlettségi szinten álló országokat és régiókat;

30. hangsúlyozza, hogy a kohéziós politika a területi egyensúlyhiányok leküzdésére és a különböző kihívásokból eredő fejlődésbeli különbségek szűkítésére szolgáló fő európai szakpolitika. Sikeres abban, hogy jelentősen hozzájárul az Unióban a kedvező gazdasági, társadalmi és területi változáshoz, az összetett ágazatközi megközelítésnek köszönhetően, amelynek célja az innováció, a kkv-k, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság, a közlekedési infrastruktúra, a városrehabilitáció, az ipari átalakítás, a vidék diverzifikálásának támogatása, de az oktatás és a készségek, a foglalkoztatás, a kultúra és a szociális infrastruktúra, valamint a társadalmi befogadás támogatása is, hogy csak néhányat említsünk. Az RB e tekintetben hangsúlyozza, hogy erőteljesebb szinergiákat és koordinációt kell biztosítani a kohéziós politika és az Unió ágazati szakpolitikái és programjai között;

31. hangsúlyozza, hogy a nagyszámú kihívásra és súlyos területi vetületeikre figyelemmel ahhoz, hogy az Európai Unió erős és eredményes legyen, minden eddiginél inkább erős és eredményes kohéziós politikára van szükség valamennyi uniós régió számára. Az RB ismételt megerősíti, hogy a kohéziós politika képes arra, hogy rugalmas és a helyi érzékenységgel bíró választ adjon a jelenlegi és az újonnan felmerülő kihívásokra, különösen a globalizációval összefüggő akut válsághelyzetekből származó kihívásokra; hangsúlyozza, hogy egy gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból erős Európa és a nagyobb társadalmi kohézió megteremtésének átfogó célja csak akkor érhető el, ha – egymást kiegészítő funkcionális tereként – mind a városi, mind pedig a vidéki területeket megfelelő célzott támogatással erősebbé tesszük;

⁽²⁾ HL C 306., 2017.9.15., 8. o.

32. rámutat arra, hogy a jövőben javítani kell a kohéziós politikai eszközöket, hogy egyszerűbbé váljanak és alkalmasabbak legyenek az új kihívásokra való válaszadásra, de nem válhatnak túlzottan bonyolulttá, mivel aligha lehetséges egyszerre megvalósítani a gazdasági és társadalmi konvergenciát, megbirkózni az üzleti ciklusokkal, védeni a költségvetési fegyelmet és megelőzni a politikai eróziót; ezzel összefüggésben emlékeztet arra, hogy támogatja a differenciált megközelítést annak érdekében, hogy drasztikusan egyszerűsítse és megerősítse az igazgatási és ellenőrzési rendszert a kohéziós politika belül;

33. kiemeli, hogy meg kell erősíteni az európai területi együttműködés szerepét a határokkal összefüggő akadályok megszüntetésében és a polgárok számára konkrét eredményeket elérni igyekvő, határokon átnyúló együttműködés előmozdításában. Ennek kapcsán kéri, hogy a jövőbeli európai területi együttműködési programok legyenek elég rugalmasak a különböző határ menti régiók sajátos igényeinek a kiszolgálásához, ideértve annak lehetőségét, hogy emberek közötti és kis méretű projekteket finanszírozzanak. Az RB ezenkívül úgy véli, hogy meg kell szüntetni a tengeri együttműködések esetében előírt 150 km-es korlátozást, és hogy az európai területi együttműködési programokban arányosabb megközelítést kell bevezetni az állami támogatásra, valamint az audit- és kontrollkövetelményekre vonatkozóan⁽³⁾. Az RB arra is rámutat, hogy egyre nagyobb szükség van a makroregionális stratégiák nagyobb mértékű bevetésére, és ezeket az egyéb uniós szakpolitikák mellett a kohéziós politika is támogatnia kell;

34. sürgeti az Európai Parlamentet és az Európai Bizottságot, hogy dolgozzanak ki egy, a „kohézió hiányának árán” alapuló módszertant, hogy további, számszerűsíthető bizonyítékokkal támasszák alá a kohéziós politika európai hozzáadott értékét;

A kohéziós politika mögött meghúzódó értékek

35. kiemeli, hogy a kohéziós politika végrehajtása sok pozitív tovagyrűző hatással jár, mivel sok régióban hozzájárul a kormányzás minőségének javításához és az intézmények jobbításához. Nemcsak a gazdasági növekedés kulcsfontosságú előfeltétele, hanem a széles társadalom jólétének szilárd alapja is, ideértve a polgárok bizalmát és az Unió politikai legitimitását. Az RB megállapítja, hogy a kohéziós politika továbbiakban is új igazgatási kultúrát kell előmozdítania a régiókban, a többszintű irányítás megerősítésével, a partnerségi elv alkalmazásával, középtávú gazdasági tervezéssel, többéves programozással és finanszírozással, integrált, helyi alapú megközelítésekkel és eszközökkel, de egyúttal átlátható és bizonyítékokon alapuló döntéshozatali folyamatokkal, előzetes feltételrendszerekkel, eredményorientáltsággal, tematikus koncentrációval, ösztönzőkön alapuló mechanizmusokkal, fejlett irányítási rendszerekkel, valamint kommunikációs intézkedésekkel is, amelyek szemléltetik a kohéziós politika közvetlen hatásait a polgárok számára;

36. kiemeli, hogy a politikai silómentalitás leküzdése terén a kohéziós politika a legeredményesebb uniós szakpolitika. Magában hordozza annak a lehetőségét, hogy a szerkezeti átalakulás fő motorjává váljon az Unióban azért, hogy egy adott terület – polgárok, vállalkozók és igazgatások által helyben meghatározott – versenyelőnyeinek, fejlesztési lehetőségeinek és problémáinak alapuló, testre szabott megoldásokat nyújtó, integrált, helyi alapú és intelligens szakosodási stratégiák révén különféle ágazati szakpolitikákat gyűjt egybe;

37. rámutat arra, hogy a kohéziós politika sokkal hatékonyabb lehet, ha a tagállamok eltökéltek amellett, hogy végrehajtsák azokat a strukturális reformokat és előzetes feltételrendszereket, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy jobb végrehajtási környezetet teremtsenek a kohéziós politika számára, ideértve a megerősített intézményi kapacitást. Az RB azt is hangsúlyozza, hogy a strukturális reformok és a kohéziós politika közötti – többek között pénzügyi jellegű – kapcsolatok további elmélyítéséhez arra van szükség, hogy az európai szemeszter magtartási kódexe révén aktívabban bevonják a helyi és regionális önkormányzatokat a hatékonyság növelése és a folyamat iránti elkötelezettség erősítése érdekében; emellett minden strukturális reform esetében elengedhetetlen az európai hozzáadott érték előzetes ellenőrzése, valamint annak igazolása, hogy a reform közvetlenül kapcsolódik a Szerződés célkitűzéseéhez⁽⁴⁾;

38. megállapítja, hogy a kohéziós politika bebizonyította, hogy a regionális és helyi szereplők helyzetének megerősítése kritikus jelentőségű a strukturális átalakítás megkönnyítéséhez. Ezenfelül a kutatás azt mutatja, hogy léteznek kihasználatlan lehetőségek, amelyek révén a régiók teljesítményének javításával országszerte növelhető a termelékenység. Az RB emiatt hangsúlyozza, hogy a régióknak és a helyi önkormányzatoknak szorosabb kötelezettségekkel kell kapcsolódnuk az intelligens és erőteljes kohéziós politikához, az összetett és szilárd fejlesztési stratégiák széles alapokon nyugvó előmozdításának részeként. Ennek helyi és regionális szinten legitimitást kell adnia az Unió számára azért, hogy kézzelfoghatóbbá teszi a polgárok számára az európai integrációs folyamatot;

⁽³⁾ Az RB által rendezett workshop az európai területi együttműködés egyszerűsítéséről (<https://cor.europa.eu/Documents/Migrated/Events/ETC-WORKSHOP-FINAL-REPORT.pdf>).

⁽⁴⁾ RB-állásfoglalás az esb-alapokra vonatkozó közös rendelkezésekről szóló rendelet strukturális reformok támogatása tekintetében történő módosításáról – COR-2017-06173-00-00-RES.

A kohézió hiányának ára és kockázatai az Európai Unió számára: figyelmeztető előrejelzések

39. feltétlenül szükségesnek tartja, hogy az Európa 2020 stratégia utódjaként politikai keretet hozzanak létre a kohéziós politika tematikus koncentrációjának és területi reagálóképességének a fenntartására a következő programozási időszakban;

40. hangsúlyozza, hogy a kohéziós politika korlátozása vagy felaprózása – például annak bizonyos régiókra történő korlátozásával vagy az Európai Szociális Alap leválasztásával – jelentős politikai kockázatokkal járna, és sok régióban a támogatás kritikus tömegének hiánya miatt – ami egyben a fő európai célokba történő beruházások gyengülését is jelentené – kérdésessé tenné, hogy az Unió képes-e teljesíteni a Szerződésnek a gazdasági, társadalmi és területi kohézió erősítésére irányuló célkitűzéseit;

41. kiemeli e tekintetben azt az aggodalmát, hogy a kohézió hiánya az Európai Unióban a legrosszabb esetben a következőkhöz vezethet:

a) a régiók közötti gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségek és a tagállamok közötti feszültségek növekedése;

b) az egységes piac felbomlása és kevésbé hatékony uniós gazdasági kormányzás;

c) a szociális jogok európai pillérének elmaradó megvalósulása;

d) komoly akadályok a migrációs kihívás kezelésében;

e) az uniós politikai intézményekbe és magába a demokráciába vetett bizalom meggyengülése, ami viszont fellobbanthatja a populizmust és a nacionalizmust, és így politikai instabilitáshoz, végül pedig akár az Unió felbomlásához vezethet;

42. ezért úgy véli, hogy az EU-ban még mindig tapasztalható gazdasági, társadalmi és területi különbségek felszámolása jelenti az Európai Unió egésze előtt álló, legfontosabb hosszú távú kihívást;

43. ezzel összefüggésben ismételten hangsúlyozza, hogy a kohéziós politika nem lehet egyetlen olyan uniós szintű előzetes feltételrendszer függvénye sem, amely túlmutat a helyi és regionális önkormányzatok hatáskörén, és utóbbiakat a nemzeti kormányzatok által folytatott politikák áldozataivá teszi.

Kelt Brüsszelben, 2018. március 22-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Bővítés: A Nyugat-Balkán helyi és regionális önkormányzatainak bevonása az EU makroregionális, határokon átnyúló és más transznacionális együttműködési kezdeményezéseibe

(2018/C 247/05)

Főelőadó: Franz Schausberger (AT/EPP), Salzburg tartomány megbízottja a Régiók Bizottságánál

Referenciaszöveg: COM(2018) 65 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Általános észrevételek

1. üdvözlí, hogy a bolgár elnökség kiemelten kezeli a Nyugat-Balkán kérdését, és az RB hozzászólását kérte a témához;
2. üdvözlí és támogatja a 2018. február 6-án az Európai Bizottság által a Nyugat-Balkánra vonatkozó hiteles bővítési perspektívára és a Nyugat-Balkánnal kapcsolatos fokozott uniós szerepvállalásra előterjesztett stratégiát;
3. az Európai Bizottsághoz hasonlóan meggyőződése, hogy a Nyugat-Balkán országai Európa részét képezik, és közös európai örökséggel, közös történelemmel és közös jövővel rendelkeznek, továbbá hogy az EU-hoz való csatlakozás reális lehetősége a régióban végbemenő átalakulás és így a biztonság, a jólét, a társadalmi jólét, a megbékélés és a stabilitás kulcstényezője;
4. üdvözlí, hogy Szerbia és Montenegró számára kilátásba helyezték, hogy 2025-ig elérhetik az uniós tagságot, hogy Albánia és a Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság számára kilátásba helyezték a csatlakozási tárgyalások megnyitását, illetve Bosznia-Hercegovina számára a tagjelölt státuszt, valamint hogy Koszovó⁽¹⁾ számára a stabilizációs és társulási megállapodás végrehajtásával további előrelépés vált lehetővé az európai úton;
5. teljes mértékben támogatja ugyanakkor az Európai Bizottság egyértelmű megállapítását, hogy ezeket a lehetőségeket csak akkor lehet megvalósítani, ha a nyugat-balkáni államok minden ehhez szükséges kritériumot és feltételt – különösen a demokrácia erősítése tekintetében – teljesítenek, és végrehajtják az összes szükséges reformot, elsősorban a jogállamiság, az alapvető jogok tiszteletben tartása, a versenyképesség, a regionális együttműködés és a megbékélés területén, továbbá hogy ezek tekintetében nem nyújthatók politikai mentességek, és a feltételeket a folyamat során nem szabad módosítani;
6. üdvözlí az Európai Bizottság szándékát, hogy a nyugat-balkáni országokban az átalakulás folyamatához nyújtott támogatását – például az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA) 2020-ig történő fokozatos növelésén keresztül – egy hat kiemelt kezdeményezésből álló konkrét cselekvési tervnek megfelelően jelentősen megerősíti;
7. úgy véli, hogy a nyugat-balkáni országokra vonatkozó uniós bővítési stratégiának egy 2025-ig szóló átfogó stratégia részét kell képeznie, amely az Unió erősítésére irányul, hiszen az Uniónak először erősebbnek és stabilabbnak kell lennie, mielőtt tovább növekedhetne, a 27 tagállamot és azok lakosságát pedig meg kell győzni az EU ilyen irányú bővítésének hozzáadott értékéről;

⁽¹⁾ Ez a megnevezés nem érinti a Koszovó státuszával kapcsolatos álláspontokat, és összhangban áll az 1244 (99) sz. ENSZ BT határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

8. üdvözli a nyugat-balkáni országoknak a 2017-es trieszti csúcstalálkozón ismételten kinyilvánított ünnepélyes kötelezettségvállalását amellelt, hogy kölcsönösen támogatják egymást az Európa felé vezető úton, politikai nézeteltéréseiket demokratikus intézményeik keretében oldják meg, illetve megerősítik a kölcsönös politikai párbeszédet, mivel a jószomszédi kapcsolatok kiépítése mérföldkő az Európai Unió felé vezető úton;

9. felhívja a figyelmet számos korábbi véleményére, amelyekben újra és újra hangot adott annak, hogy regionális és helyi képviselőket aktívan be kell vonni az európai integrációs folyamatba, az uniós normákat és bevált gyakorlatokat pedig a bővítési folyamat lehető legkorábbi szakaszában végre kell hajtani regionális és helyi szinten. Csak így lehet megvalósítani, hogy a szubnacionális szinteken megfelelően és megfelelő időben megszerezzék a szükséges ismereteket az uniós vívmányokkal kapcsolatos jövőbeli feladatokról és felelősségi körökről;

10. üdvözli az Unió által kezdeményezett összekapcsoltsági menetrendet és a többi regionális kezdeményezést, például a berlini folyamatot, és sürgeti, hogy vonják be a bővítési országok helyi és regionális önkormányzatait, és a végrehajtás során vegyék figyelembe az újabb tagállamok tapasztalatait, különösen a közlekedés, az energetika, a digitális fejlesztés, a képzés és az ifjúságpolitika területén;

11. kéri, hogy hozzanak külön rendelkezéseket, illetve tegyenek visszavonhatatlan kötelezettségvállalásokat annak érdekében, hogy az új tagállamok ne legyenek képesek megakadályozni más nyugat-balkáni tagjelöltek csatlakozását;

A nemzetállam alatti szintek jelentősége a bővítési folyamatban

12. aggodalommal állapítja meg, hogy a közigazgatás valamennyi állami szinten, különösen a helyi önkormányzatok szintjén a balkáni országok többségében továbbra is gyenge, továbbá korlátozott igazgatási kapacitással rendelkezik, nagymértékben átpolitizált és áthatja a korrupció, nem átlátható, és alulfinanszírozott;

13. rámutat arra, hogy nemzeti, regionális és helyi szinten erősíteni kell a demokratikus intézmények működését, ideértve a megbízható választási eljárásokat, valamint a regionális közgyűlések és települési tanácsok szabályszerű működését, ami magában foglalja a civil társadalommal folytatott konstruktív és állandó párbeszédet is;

14. felszólítja a nyugat-balkáni államokat, hogy dolgozzanak ki és hajtsanak végre programokat a közigazgatás reformjára, valamint a közigazgatás minőségének és elszámoltathatóságának javítására – külön kiemelve az átlátható államháztartást –, valamint e-kormányzati stratégiákat; jobb szolgáltatásokat követel a polgárok számára, továbbá kéri, hogy dolgozzanak ki új törvényeket az általános közigazgatási eljárásról, a közszolgálat és a regionális és helyi közigazgatásban dolgozó hivatalnokok kiegyensúlyozott és méltányos bérszabályozásáról, valamint az átlátható felvételi és elbocsátási eljárásokról, és hajtsák végre ezeket;

15. megállapítja, hogy a nyugat-balkáni országok többségében a helyi közigazgatás reformjáról elfogadott új törvények fontos előrelépést értek el, úgy véli azonban, hogy még jelentős erőfeszítésekre van szükség, valamint rendelkezésre kell bocsátani a szükséges pénzügyi forrásokat a helyi önkormányzatok igazgatási kapacitásának növelése érdekében, hogy azok a csatlakozás előkészületei során, illetve a csatlakozás után saját lakosságuk érdekeit szolgálva gyakorolni is tudják kibővített hatásköreiket;

16. pozitív példaként emeli ki, hogy Szerbiában határozat született a Vajdaság autonóm tartomány szintjére és a helyi szintre vonatkozó közszolgálati törvényről, rámutat azonban arra is, a Vajdaság autonóm tartomány erőforrásairól szóló törvényt – amelyről az alkotmány rendelkezik – még nem fogadták el;

17. pozitív jelnek tekinti, hogy több nyugat-balkáni államban, különösen Albániában helyi területi reformokat fogadtak el és hajtottak végre, amelyek keretében új hatásköröket ruháztak a települési önkormányzatokra, ugyanakkor az újonnan létrehozott települési önkormányzatok pénzügyi és közigazgatási megerősítése csak lassan halad;

18. nagyon pozitív fejleménynek tartja, hogy az Európai Bizottság Nyugat-Balkánra vonatkozó bővítési stratégiája a többszintű kormányzás értelmében kifejezetten egy megfelelő egyensúlyt követel meg a központi, regionális és helyi kormányzatok között, mivel az uniós bővítéssel kapcsolatos stratégiai és operatív tervezésből a nyugat-balkáni bővítési országokban hiányzik a regionális és helyi kormányzati dimenzió;

19. úgy véli, hogy ahhoz, hogy a nyugat-balkáni államok további uniós integrációja a megfelelő időben sikeres legyen, mindenképpen egy alulról építkező megközelítésre van szükség;

20. helyeslően állapítja meg, hogy a nyugat-balkáni államokban különösen helyi szinten a tapasztalatcserén, a know-how átadásán, a bevált gyakorlatok megosztásán, valamint az új módszerek és megközelítések bevezetésén keresztül fokozódott az országokon átnyúló együttműködés. Ezek közül elsősorban a helyi és regionális egyesületek és szervezetek, például az adriai- és jón-tengeri eurorégió és a Délkelet-Európai Önkormányzatok Szövetségeinek Hálózata (a NALAS regionális hálózat) tevékenységei és kezdeményezései emelendők ki, amelyeket szorosabban be kellene vonni és támogatnia kellene az európai szintnek;

21. sajnálja, hogy eddig nem jött létre egy átfogó és állandó önkormányzati együttműködési platform, és nem alakult ki szoros kapcsolat az uniós intézményekkel, hogy támogassák az uniós normák átültetését és az uniós vívmányok helyi szintű végrehajtását, továbbá hogy a már meglévő üdvözlendő együttműködési kezdeményezések, például a Regionális Együttműködési Tanács (RCC), a Regionális Közigazgatási Képzési Központ (ReSPA) ⁽²⁾ és a berlini folyamat elsősorban a központi kormányzati szinten összpontosulnak, és nem veszik figyelembe a helyi és regionális szintet;

Decentralizáció és demokrácia

22. sajnálja, hogy az elmúlt tíz évben a reformok blokkolása, az uniós tagsággal szembeni türelmetlenség és növekvő szkepszis, valamint a növekvő instabilitás, korrupció, nacionalizmus és az állami intézmények és a közigazgatás szélsőséges átpolitizáltságának jelei jellemezték a nyugat-balkáni országok fejlődését, ami részben ahhoz vezetett, hogy ezek az országok az autokratikusabb kormányzási formák és a centralizáció felé fordultak;

23. elsősorban Bosznia-Hercegovinával kapcsolatban rámutat arra, az ország működőképessége, a reformprogram hatékony végrehajtása, a mobilitás, valamint egy egységes gazdasági térség megvalósítása szempontjából mennyire fontos az összes kormányzati és közigazgatási szintet összefogó jó koordináció, és üdvözlí, hogy időközben valamennyi szint beleegyezett az Európai Bizottság átfogó kérdőívének megválaszolásába;

24. megállapítja, hogy a nyugat-balkáni országoknak a helyi és regionális választások lebonyolítására vonatkozó választási törvényei messzemenőig megfelelnek az európai normáknak, és hogy a helyi választások túlnyomórészt nyugodtan és rendezetten zajlanak, viszont jelentős hiányosságok vannak még a választási hatóságok pártatlanságának hiánya és átpolitizáltsága miatt, valamint a választási kampány finanszírozásának átláthatósága, a regisztrációs eljárás és a választási konfliktusok rendezése terén;

25. meggyőződése, hogy a demokratikus reformfolyamat egyik pillérét képező decentralizáció döntő jelentőséggel bír a Nyugat-Balkánon a társadalmi kohézió, a stabilitás, valamint a béke és a megbékélés szempontjából, és így Európa jövője számára is;

26. tudatában van annak, hogy a helyesen értelmezett decentralizáció mindenképpen szükséges megerősítése során ügyelni kell arra, hogy ne mélyítsék tovább az etnikai megosztottságot és feszültségeket;

27. meggyőződése, hogy a közszolgálat átpolitizáltságának megszüntetése az egyik döntő előfeltétele annak, hogy helyi és regionális szinten erősítsék a közszolgálat és a polgárok közötti bizalmat;

Jogállamiság, alapvető jogok és a korrupció elleni harc regionális és helyi szinten a Nyugat-Balkánon

28. sajnálja, hogy az EU több éves szerepvállalása után a nyugat-balkáni országok a nemzeti, regionális és helyi kormányzat és közigazgatás szintjén még mindig szoros kapcsolatban állnak a szervezett bűnözéssel és a korrupcióval, és az állami és magánérdekek erőteljesen összefonódnak;

⁽²⁾ A ReSPA egy nemzetközi szervezet, amelynek az a feladata, hogy fellendítse a regionális együttműködést a Nyugat-Balkánon a közigazgatás területén (<https://www.respaweb.eu>).

29. ezért azt szorgalmazza, hogy jelentősen erősítsék meg a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdő szakosodott államügyészségeket és az igazságügyi hatóságokat, azzal a céllal, hogy felszámolják az illegálisan szerzett vagyonekat, kilátásba helyezzék a hivatalvesztést, szigorúbb szabályokat írjanak elő a tisztségviselőkre, és hozzáférhető tájékoztatási és panasztételi mechanizmusokat vezessenek be a polgárok számára;

30. hangsúlyozza ezért, hogy nem csak állami szinten kell jelentősen javítani és biztosítani az igazságszolgáltatás függetlenségét, minőségét és hatékonyságát, hanem a regionális és helyi közigazgatás szintjén is egyértelmű átláthatóságra van szükség, különösen a közbeszerzések terén, és üdvözli a pozitív példákat, mint például a korrupció elleni küzdelem hivatalának létrehozását és az ezzel kapcsolatos cselekvési tervek elkészítését Montenegró szinte összes települési önkormányzatánál, valamint a folyamatban lévő erőfeszítéseket Albániában;

31. nagyobb erőfeszítéseket vár az érintett országoktól a jogállamiság és az igazságszolgáltatás felépítése, az alapvető jogok, a szabadság és a biztonság garantálása, valamint a kisebbségvédelem – mindenekelőtt a roma közösség védelme, akiknek a társadalmi integrációját erőteljesebben kell támogatni, valamint az LMBTI-közösség védelme – és a nemek közötti egyenlőség biztosítása – ezen belül többek közt a kapcsolati erőszak elleni fellépés – terén; ezzel összefüggésben üdvözli, hogy Szerbia a csatlakozási folyamat országai közül elsőként bevezette a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó uniós mutatót;

32. nagy várakozással tekint a bolgár elnökség elé, remélve, hogy sikerül abba az irányba elmozdítaniuk valamennyi bosznia-hercegovinai politikai erőt, hogy a 2018. októberi választásokig gyorsan közös megoldást találjanak egy alkotmánnyal összhangban lévő választójogi reformra. Ennek során figyelembe kell venni azokat rendelkezéseket, amelyek abból adódnak, hogy Bosznia-Hercegovina három népcsoportja államalkotó és egyenrangú nép. Ez azt is jelenti, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága által a Sejdić-Finci, Zorić és Pilav ügyekben hozott határozatokat végre kell hajtani, hogy a zsidók, a romák és más nemzeti kisebbségek képviselői is jelölthessék magukat az elnöki választásokon és a szövetségi nemzetgyűlési választásokon, továbbá hogy több mint hét év után Mostarban is helyi választásokat lehessen tartani;

33. hangsúlyozza a véleménynyilvánítás szabadsága és a sajtószabadság jelentőségét a demokratikus politikai kultúrában a pluralista, demokratikus társadalom garantálása szempontjából. Az egyik gond ezen a téren az, hogy a médiában uralkodó átláthatatlan tulajdonviszonyok révén problematikus befolyást lehet gyakorolni az újságírókra és a beszámolóikra;

34. rámutat arra, hogy egy európai demokratikus kultúra magában foglalja a politikai döntéshozók mintaszerű magatartását valamennyi politikai szinten – ide tartozik a konfrontációktól és a provokációktól való tartózkodás, a radikális és nacionalista retorika és cselekedetek elkerülése, a védelemre szoruló és hátrányos helyzetű csoportok igényeivel szembeni érzékenység, az etnikai, nyelvi és vallási kisebbségek helyzetének figyelembevétele, valamint bőrszíntől, szexuális irányultságtól vagy nemi identitástól függetlenül mindenki teljes tiszteletben tartása;

35. felszólítja a politikai felelősséget viselő személyeket, hogy kerüljenek el és ítéljenek el mindent, ami felszíthatja az etnikumok közötti feszültséget, valamint tevőlegesen lépjenek fel a nacionalista narratívával és a háborús bűnök dicsőítésével szemben, küzdjenek a rasszizmus, az idegengyűlölet, a szélsőségesesség, a radikalizálódás és a terrorizmus ellen, és folytassanak prevenciók munkát a fiatalok körében;

Határokon átnyúló regionális és helyi együttműködés

36. a nyugat-balkáni országok közötti regionális együttműködést és jószomszédi kapcsolatokat az európai haladás és az új gazdasági lehetőségek elengedhetetlen előfeltételének tekinti;

37. támogat minden olyan kezdeményezést, amely a nyugat-balkáni országok közötti kölcsönös kapcsolatok és a határokon átnyúló regionális és helyi együttműködés, valamint a partnerségi és TAIEX-programok megerősítésére irányul, és felkínálja támogatását ahhoz, hogy adott esetben bevonják a csatlakozásra váró nyugat-balkáni országokat az európai területi együttműködési csoportosulás koncepciójába;

38. leszögezi, hogy az érintett államok felelős személyeinek sürgősen rendezniük kell a határokon átnyúló kétoldalú vitákat, illetve feltételek nélkül alá kell vetniük magukat egy kötelező érvényű és végleges bírósági határozatnak, illetve nemzetközi békéltetésnek; helyteleníti tehát, hogy Szlovénia és Horvátország között továbbra is vita van a Piráni-öböl nemzetközi vizeit illetően, ami – mivel immár mindkét ország uniós tagállam – az EU belső problémájává vált, és üdvözli Montenegró Bosznia-Hercegovinával és Koszovóval kötött határszerződéseinek aláírását;

39. üdvözli, hogy a Szerb Köztársaság nemrég csatlakozott a madridi keretegyezményhez, és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságtól, valamint Koszovótól is elvárja, hogy csatlakozzanak ehhez az egyezményhez, amely konkrét megoldásokat kínál a határokon átnyúló területi együttműködés legnagyobb akadályainak áthidalásához;

40. meggyőződése, hogy a Belgrád és Priština közötti kapcsolatoknak az EU által támogatott párbeszéd keretében történő eredményes és átfogó rendezése nélkül nem jöhet létre tartós stabilitás a térségben, és ezért sürgős szükség van egy olyan átfogó, jogilag kötelező megállapodásra, amely rendezi ezeket a viszonyokat; üdvözli a Szerbia és Horvátország közötti kapcsolatok normalizálódását, és a Belgrád és Priština közötti párbeszéd folytatását;

41. elégedetten állapítja meg, hogy Koszovó északi részén a teljesen nyugodt maradt a helyzet, és javult a kommunikáció az északi települési önkormányzatok és a központi intézmények között, a szórványos provokációk és az elítélendő erőszakos cselekmények pedig nem górdítottak tartós akadályokat a Belgrád és Priština között kezdődött párbeszéd útjába;

42. a 2017 júliusában Triesztben megtartott nyugat-balkáni csúcstalálkozón elfogadott regionális gazdasági térséget egy jelentős lépésnek tekinti az EU és a nyugat-balkáni országok közötti gazdasági integráció előmozdítása és a regionális piac vonzerejének növelése felé, és reméli, hogy mihamarabb végrehajtják az elfogadott cselekvési tervet;

43. rendkívül fontosnak tartja, hogy a nemzetközi védelemhez való hozzáférés biztosításán, a megfelelő információk cseréjén, a határellenőrzés javításán stb. keresztül fokozzák a nyugat-balkáni államokkal folytatott és az ezen országok közötti határokon átnyúló stratégiai és operatív együttműködést a migráció és a határigazgatás terén, és arra bátorítja a helyi önkormányzatokat, hogy támogassák a csempészet és az emberkereskedelem elleni küzdelmet;

44. kifejezetten üdvözli, hogy a Görögország és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság közötti tárgyalások az elnevezéssel kapcsolatos, sok éve húzódó nézeteltérésben az utóbbi időben előrehaladást mutatnak, és reméli, hogy az ENSZ égisze alatt folyó tárgyalások mellett a bolgár elnökségnek is sikerül lényegesen hozzájárulnia ennek a konfliktusnak a tompításához és egy megoldás megtalálásához;

A gazdasági helyzet és makroregionális stratégiák a Nyugat-Balkánon

45. sajnálattal állapítja meg, hogy jelenleg a nyugat-balkáni államok egyike sem tekinthető működő piacgazdaságnak, és arra sem képesek, hogy megbirkózzanak az Unióból érkező versenynyomással és piaci erővel, különösen a jelentős politikai befolyás és az alulfejlett magánszektor miatt, ami rendkívül negatívan hat a munkaerőpiacra és elsősorban a fiatalok foglalkoztatási lehetőségeire, amelyek nem kielégítőek;

46. rámutat arra, hogy a csatlakozó országok településeinek többségében az a nézet uralkodik, hogy az uniós projektek és programok a helyi közigazgatás adottságaihoz mérten túl bonyolultak, és ezért az Európai Bizottságnak a projektekhez és programokhoz való hozzáférés egyszerűsítését célzó törekvéseit akadályozza az egyre kidolgozottabb és komplexebb ellenőrzési mechanizmus;

47. támogatja a jelenlegi TEN-T hálózat bővítését, beleértve a folyosó befejezését és Délkelet-Európa felé való kibővítését, ami megoldhatja a nyugat-balkáni országok hiányzó közlekedési összeköttetésének jelenlegi problémáját, valamint javíthatja a tengeri, közúti, légi és vasúti közlekedési hálózat révén történő kelet-nyugati összeköttetést, amely az egész régió fejlődésének előfeltétele;

48. ezért szorgalmazza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok, illetve a helyi szövetségek képviselőit vonják be az IPA-tárgyalások, a programozás, a nyomon követés és az értékelés folyamatába;

49. üdvözlí, hogy az EU az előterjesztett stratégia végrehajtása érdekében 2020-ig fokozatosan növelni kívánja az IPA forrásait, és ennek során még jobban figyelembe veszi az országok szükségleteit;
50. pozitív példaként utal az IPA-ból finanszírozott Innovációs Alapra, amelynek fő célja az innovációs projektek kezdeti finanszírozása és a magánvállalkozásoknál folyó kutatás és fejlesztés erősítése, és amely például az „Innovation Serbia” elnevezésű projekten keresztül támogatja az induló innovatív vállalkozások és spin-off vállalkozások alapítását, valamint a piacorientált innovatív technológiák és szolgáltatások bevezetését, és ezzel döntő mértékben hozzájárul a szerb magángazdaság versenyképességének erősítéséhez;
51. pozitív példaként utal arra a sikeres határokon átnyúló regionális együttműködésre, amely az „Interreg-IPA határokon átnyúló együttműködési program” keretében indult a rák elleni közös román-szerb kezdeményezésre, és amely a rosszindulatú daganatok diagnózisának és kezelésének javítását célozza;
52. rámutat továbbá a nyugat-balkáni államok régiói közötti nagy gazdasági és szociális egyenlőtlenségekre; üdvözlí a szilárd magánszektor fejlesztése érdekében a vállalkozások és a kkv-k versenyképességét támogató uniós programot, valamint egy, a technológiaátadás és az induló innovatív vállalkozások támogatására szolgáló program tervezett kidolgozását;
53. hangsúlyozza, hogy a makroregionális stratégiák és a határokon átnyúló együttműködés egyéb uniós eszközei, mint például az európai területi együttműködési csoportosulás és az Interreg-programok a jövőbeli Unió fontos építőkövei;
54. üdvözlí, hogy a Tanács bolgár elnöksége második kiemelt témaként a digitális gazdaságot választotta, és támogat minden olyan erőfeszítést, amely a közlekedés, az energetika és a digitális szolgáltatások területén az infrastruktúra összekapcsolására irányul a nyugat-balkáni államok és az EU között;
55. azt várja a Nyugat-Balkán valamennyi államától, hogy konstruktív módon vállaljanak részt a regionális együttműködési kezdeményezésekben, mint amilyen a berlini folyamat, a Duna-stratégia, az adriai- és jón-tengeri régióra vonatkozó uniós stratégia, a délkelet-európai együttműködési folyamat, a Regionális Együttműködési Tanács és a Közép-európai Szabadkereskedelmi Megállapodás, és hangsúlyozza, hogy a nyugat-balkáni regionális ifjúsági együttműködési iroda fontos szerepet játszik a térségben folyó megbékélésben;
56. úgy véli, hogy az adriai- és jón-tengeri régióra vonatkozó uniós stratégia (EUSAIR) nagy lehetőséget kínál a régió egésze számára, utal azonban a tartósan fennálló problémákra is, például az erőforrások hiányára, a kormányzás problémáira, valamint a migrációs válság jelentette kihívásokra;
57. támogatja a makroregionális stratégiákat mint az európai integráció olyan eszközeit, melyek a stabilitáson, valamint az uniós országok, a tagjelölt és a potenciális tagjelölt országok közötti jószomszédi kapcsolatokon és megbékélésen alapulnak; úgy véli, hogy az EU makroregionális stratégiáinak a Nyugat-Balkánt egyetlen egészként kellene kezelniük. Koszovó és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság sem a Duna térségére irányuló makroregionális stratégiában, sem az adriai- és jón-tengeri stratégiában nem vesz részt; az RB ezért azt ajánlja, hogy azok a nyugat-balkáni országok is vegyenek részt az említett makroregionális stratégiákban, amelyek eddig nem tették, bár földrajzi és gazdasági tekintetben kötődnek azokhoz, hogy így az egész Nyugat-Balkán része lehessen a makroregionális stratégiák által felölelt területnek, és felhasználhassa a stratégiák révén megvalósított projektek keretében biztosított finanszírozási lehetőségeket.

Kelt Brüsszelben, 2018. március 22-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Kereskedelmi csomag

(2018/C 247/06)

Előadó:	Micaela Fanelli (IT/PES), Riccia (Campobasso megye) polgármestere
Referenciaszövegek:	Javaslat rendeletre az Európai Unióba irányuló közvetlen külföldi befektetések átvilágítási keretének létrehozásáról COM(2017) 487 final Közlemény az EU számára kritikus fontosságú nyersanyagok 2017. évi listájáról COM(2017) 490 final Jelentés „A mindenki számára előnyös kereskedelem” elnevezésű stratégia végrehajtásáról – Progresszív kereskedelempolitika kialakítása a globalizáció előnyünkre fordítása érdekében COM(2017) 491 final Közlemény: Kiegyensúlyozott és progresszív kereskedelempolitika a globalizáció előnyünkre fordítása érdekében COM (2017) 492 final Közlemény: Üdvözljük a közvetlen külföldi befektetéseket, ugyanakkor biztosítjuk alapvető érdekeink védelmét COM(2017) 494 final Ajánlások tanácsi határozatokra COM(2017) 469 final, COM(2017) 472 final és COM(2017) 493 final

I. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

Javaslat európai parlamenti és a tanácsi rendelete az Európai Unióba irányuló közvetlen külföldi befektetések átvilágítási keretének létrehozásáról

COM(2017) 487 final

1. módosítás

(13) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(13) Helyénvaló rögzíteni a közvetlen külföldi befektetések tagállamok általi átvilágítására vonatkozó eljárási keret lényeges elemeit, hogy a befektetők, a Bizottság és a többi tagállam megérthessék a befektetések átvilágításának várható módját, valamint biztosított legyen az érintett befektetések átlátható módon történő átvilágítása és a különböző harmadik országok megkülönböztetésmentes kezelése. Ezen elemeknek magukban kell foglalniuk legalább az átvilágítás időkeretének meghatározását és a külföldi befektetők számára az átvilágítási határozatokkal szembeni jogorvoslat igénybevételének lehetőségét.	(13) Helyénvaló rögzíteni a közvetlen külföldi befektetések tagállamok általi átvilágítására vonatkozó eljárási keret lényeges elemeit, hogy a befektetők, a Bizottság és a többi tagállam, továbbá a helyi és regionális önkormányzatok és az érintett szociális partnerek megérthessék a befektetések átvilágításának várható módját, valamint biztosított legyen az érintett befektetések átlátható módon történő átvilágítása és a különböző harmadik országok megkülönböztetésmentes kezelése. Ezen elemeknek magukban kell foglalniuk legalább az átvilágítás időkeretének meghatározását és a külföldi befektetők számára az átvilágítási határozatokkal szembeni jogorvoslat igénybevételének lehetőségét.

Indokolás

A tagállamok által hozott döntések jelentős hatással lesznek a közvetlen külföldi befektetéseket tervező vagy végrehajtó regionális önkormányzatokra, ezért ezeket be kell vonni az említett döntésekbe.

2. módosítás

(18) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(18) E célból fontos az is, hogy valamennyi tagállamban biztosítsák a tájékoztatás és a koordináció minimális szintjét a jelen rendelet hatálya alá tartozó közvetlen külföldi befektetések tekintetében. A tagállamok vagy a Bizottság kérésére az a tagállam, amelyben a közvetlen külföldi befektetést tervezik vagy megvalósították, rendelkezésre bocsátja ezeket az információkat. Releváns információnak számít például a külföldi befektető tulajdonosi szerkezete és a tervezett vagy megvalósult befektetés finanszírozása, beleértve a harmadik országok által nyújtott támogatásokra vonatkozó információkat is, amennyiben azok rendelkezésre állnak.	(18) E célból fontos az is, hogy valamennyi tagállamban biztosítsák a tájékoztatás és a koordináció minimális szintjét a jelen rendelet hatálya alá tartozó közvetlen külföldi befektetések tekintetében. A tagállamok vagy a Bizottság kérésére az a tagállam, amelyben a közvetlen külföldi befektetést tervezik vagy megvalósították, az érintett helyi és regionális önkormányzatokkal folytatott konzultációt követően rendelkezésre bocsátja ezeket az információkat. Releváns információnak számít például a külföldi befektető tulajdonosi szerkezete és a tervezett vagy megvalósult befektetés finanszírozása, beleértve a harmadik országok által nyújtott támogatásokra vonatkozó információkat is, amennyiben azok rendelkezésre állnak.

Indokolás

A tagállamok által hozott döntések jelentős hatással lesznek a közvetlen külföldi befektetéseket tervező vagy végrehajtó regionális önkormányzatokra, ezért ezeket be kell vonni az említett döntésekbe.

3. módosítás

3. cikk (2) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
3. cikk	3. cikk
A közvetlen külföldi befektetések átvilágítása	A közvetlen külföldi befektetések átvilágítása
(2) A Bizottság biztonsági vagy közrendi okokból átvilágíthatja az uniós érdekű projektekre vagy programokra valószínűleg hatást gyakorló közvetlen külföldi befektetéseket.	(2) A Bizottság biztonsági vagy közrendi okokból átvilágíthatja a meglévő vagy felelősségteljesen tervezett uniós érdekű projektekre vagy programokra valószínűleg hatást gyakorló közvetlen külföldi befektetéseket.

4. módosítás

6. cikk (1) és (2) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
6. cikk	6. cikk
A tagállami átvilágítás kerete	A tagállami átvilágítás kerete
(1) A tagállami átvilágítási mechanizmusok átláthatóak és megkülönböztetésmentesen kezelik a harmadik országokat. A tagállamok meghatározzák különösen az átvilágítás megindításához szükséges körülményeket, az átvilágítás okait és az alkalmazandó részletes eljárási szabályokat.	(1) A tagállami átvilágítási mechanizmusok átláthatóak és megkülönböztetésmentesen kezelik a harmadik országokat. A tagállamok meghatározzák különösen az átvilágítás megindításához szükséges körülményeket, az átvilágítás okait és az alkalmazandó részletes eljárási szabályokat. Ezenkívül a tagállamok a fenti eljárás keretében lehetőség szerint tájékoztatják azon helyi és regionális önkormányzatokat, továbbá konzultálnak ezekkel, ahol közvetlen külföldi befektetést terveznek vagy valósítottak meg.
(2) A tagállamok meghatározzák az átvilágítási határozatok kibocsátásának időkereteit. Ezen időkereteknek lehetővé kell tenniük, hogy a tagállamok figyelembe vegyék a 8. cikk szerinti tagállami észrevételeket, valamint a Bizottság 8. és 9. cikk szerinti véleményét.	(2) A tagállamok meghatározzák az átvilágítási határozatok kibocsátásának időkereteit. Ezen időkereteknek lehetővé kell tenniük, hogy a tagállamok figyelembe vegyék azon helyi és regionális önkormányzatok észrevételeit, ahol közvetlen külföldi befektetést terveznek vagy valósítottak meg, a 8. cikk szerinti tagállami észrevételeket, valamint a Bizottság 8. és 9. cikk szerinti véleményét.
[...]	[...]

Indokolás

A tagállamok által hozott döntések jelentős hatással lesznek a közvetlen külföldi befektetéseket tervező vagy végrehajtó regionális önkormányzatokra, ezért ezeket be kell vonni az említett döntésekbe.

5. módosítás

8. cikk (1) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
8. cikk	8. cikk
Együttműködési mechanizmus	Együttműködési mechanizmus
(1) A tagállamok az átvilágítás megkezdését követő 5 munkanapon belül tájékoztatják a Bizottságot és a többi tagállamot minden olyan közvetlen külföldi befektetésről, amely átvilágítási mechanizmusuk keretében átvilágítás alatt áll. A tájékoztatás részeként – adott esetben – az átvilágítást végző tagállam törekszik annak jelzésére, hogy véleménye szerint az adott közvetlen külföldi befektetés valószínűleg a 139/2004/EK rendelet hatálya alá tartozik-e.	(1) A tagállamok az átvilágítás megkezdését követő 5 munkanapon belül konzultálnak azon helyi és regionális önkormányzatokkal, ahol közvetlen külföldi befektetést terveznek vagy valósítottak meg, és tájékoztatják a Bizottságot és a többi tagállamot minden olyan közvetlen külföldi befektetésről, amely átvilágítási mechanizmusuk keretében átvilágítás alatt áll. A tájékoztatás részeként – adott esetben – az átvilágítást végző tagállam törekszik annak jelzésére, hogy véleménye szerint az adott közvetlen külföldi befektetés valószínűleg a 139/2004/EK rendelet hatálya alá tartozik-e.

Indokolás

Fontos, hogy konzultáljanak a helyi és regionális önkormányzatokkal egy adott közvetlen külföldi befektetés átvilágítása során.

6. módosítás

8. cikk (6) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
8. cikk	8. cikk
Együttműködési mechanizmus	Együttműködési mechanizmus
(6) Az a tagállam, amelynek területén a közvetlen külföldi befektetést tervezik vagy megvalósították, megfelelően figyelembe veszi a többi tagállam (2) bekezdés szerinti észrevételeit és a Bizottság (3) bekezdés szerinti véleményét.	(6) Az a tagállam, amelynek területén a közvetlen külföldi befektetést tervezik vagy megvalósították, megfelelően figyelembe veszi a közvetlen külföldi befektetést tervező vagy megvalósító helyi és regionális önkormányzatok (1) bekezdés szerinti észrevételeit, valamint a többi tagállam (2) bekezdés szerinti észrevételeit és a Bizottság (3) bekezdés szerinti véleményét.

Indokolás

Fontos, hogy konzultáljanak a helyi és regionális önkormányzatokkal egy adott közvetlen külföldi befektetés átvilágítása során.

7. módosítás**12. cikk**

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
12. cikk Kapcsolattartó pontok Minden egyes tagállam kijelöl egy, a közvetlen külföldi befektetések átvilágításával foglalkozó kapcsolattartó pontot (a továbbiakban: kapcsolattartó pont) a közvetlen külföldi befektetések átvilágítására. A Bizottság és a többi tagállam bevonja ezeket a kapcsolattartó pontokat a jelen rendelet végrehajtásával kapcsolatos valamennyi kérdésbe.	12. cikk Kapcsolattartó pontok Minden egyes tagállam kijelöl legalább egy, a közvetlen külföldi befektetések átvilágításával foglalkozó kapcsolattartó pontot (a továbbiakban: kapcsolattartó pont) a közvetlen külföldi befektetések átvilágítására. A Bizottság és a többi tagállam bevonja ezeket a kapcsolattartó pontokat a jelen rendelet végrehajtásával kapcsolatos valamennyi kérdésbe. A közvetlen külföldi befektetések átvilágításával foglalkozó kapcsolattartó pontok az érintett helyi és regionális önkormányzatok kérésére ez utóbbiak rendelkezésére bocsátják az említett befektetések átvilágításával kapcsolatos valamennyi lényeges információt.

Indokolás

- Mivel egyes tagállamokban a kereskedelempolitikát regionális hatáskörbe utalták, helyénvaló ilyen esetekben regionális szintű kapcsolattartó pontokról is rendelkezni.
- Fontos, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak lehetőleg valamennyi információ a rendelkezésére álljon egy adott közvetlen külföldi befektetés átvilágításával kapcsolatos álláspontjuk elfogadásakor.

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA**

- üdvözlí az Európai Bizottság által a globalizáció előnyünkre fordításáról szóló vitaanyag alapján a kereskedelemmel és befektetéssel kapcsolatosan benyújtott javaslatcsomagot, amely az uniós kereskedelempolitika kihívásaira reagál;
- véleménye szerint a kereskedelempolitika sokféle kihívással néz szembe, amikor megkísérli megtalálni a megfelelő egyensúlyt a következőkben felsorolt számos célkitűzés között: az Unió kereskedelmi helyzetének megerősítése a globális növekedési központokkal való összekapcsolás által, vezető szerep vállalása a multilaterális kereskedelmi rendszer támogatásában, a gazdasági növekedés ösztönzése és a szegénység csökkentése, az uniós vállalkozások, polgárok és területek védelme a tisztességtelen versennyel szemben, valamint a szociális és területi költségek kezelése, különösen a veszélyeztetett ágazatokban és a kevésbé képzett munkavállalók körében;
- osztja azt a véleményt, hogy a nemzetközi kereskedelem az évek során ösztönözte a növekedést és előmozdította a versenyképességet mind az Unióban, mind azon kívül; hangsúlyozza azonban, hogy egyre nagyobb aggodalomra ad okot az ebből származó javak egyenlőtlen társadalmi elosztása, az agglomerációs és területi marginalizációs folyamatokra gyakorolt erőteljes hatása és különösen az egyes helyi gazdaságok és közösségek ellenálló képességére kifejtett súlyos nyomása;
- határozottan támogatja az Európai Bizottság azon álláspontját, hogy a kereskedelempolitika fontos szerepet játszik annak biztosításában, hogy a globalizáció kedvező gazdasági, társadalmi, területi és környezeti hatással legyen a polgárokra és a vállalkozásokra úgy Európában, mint azon kívül;

5. hangsúlyozza az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap alapvető szerepét a globalizáció hatására a világkereskedelemben bekövetkezett strukturális változások miatt munkahelyüket elvesztő emberek támogatásában; ugyanakkor ismételt kijelenti ⁽¹⁾, hogy meg kell reformálni a működési mechanizmusokat az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap jóváhagyási eljárásának egyszerűsítésével, az alap aktiválási küszöbének csökkentésével ⁽²⁾, valamint költségvetésének évi 500 millió euróval történő növelésével, továbbá a többéves pénzügyi keretben történő szerepeltetésével, hogy figyelembe vehető legyen, hogy 2014 óta az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap hatáskörét kiterjesztették a NEET-fiatalokra is, és elképzelhető, hogy azt a preventív intézkedésekre is ki kell majd terjeszteni; hangsúlyozza az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap és az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) részeként működő Európai Szociális Alap közötti komplementaritást, hiszen az ESZA rövid távú segítséget nyújtó mechanizmus, míg a hosszú távú intézkedéseket az esb-alapok támogatják, melyek az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap területein hozott nyomomonkövetési intézkedéseként is felfoghatók;

6. hangsúlyozza, hogy amint azt egyes tagállamok kereskedelmi folyamatainak elemzése ⁽³⁾ is alátámasztja, e régiók exporteredményei pozitívan hatnak a GDP-re, az exportteljesítmény pozitív hatással van a regionális versenyképességi mutatóra, továbbá hogy a termelési szerkezet exporthajlandósága és az abban való részvétele minden egyes elemzett tagállamban kifejezetten néhány régióra koncentrálódik;

7. aggodalommal állapítja meg, hogy ezeket az elemzéseket egy másik tanulmány ⁽⁴⁾ is megerősíti, amely szerint a közvetlen külföldi befektetések előnyei jóval kevésbé érzékelhetők a vidéki, nem nagyvárosi és kevésbé fejlett régiókban, mint máshol, és hogy a termelékenység növekedésére kifejtett hatások kisebbek a vidéki és nem nagyvárosi régiókban, a kevésbé fejlett régiókban pedig a nullával egyenlők; ebből adódóan a közvetlen külföldi befektetések és a piacnyitás közvetlen hatásának konvergenciájához való hozzájárulás valószínűleg nagyon csekély;

8. hangsúlyozza e tekintetben a kohéziós politika kulcsfontosságú szerepét az állami beruházások megfelelő mértékű biztosításában a közvetlen külföldi befektetések szempontjából háttérbe szorult uniós régiókban és területeken, illetve ezek versenyképességének növelésében az ide irányuló közvetlen külföldi beruházások egyidejű ösztönzésével, továbbá az Európában már jelen lévő, nem európai vállalkozások növekedésének elősegítésében;

9. Emlékeztet arra, hogy az Európai Bizottság 7. kohéziós jelentése (2017. október 9.) kiemelte, hogy a globalizáció előnyünkre fordításának a régiók gazdasági átalakítása, az innováció, az ipari modernizáció és az új technológiák bevezetése révén a 2020 utáni kohéziós politika három prioritása között kell szerepelnie;

10. felhívja a figyelmet arra, hogy a kereskedelem liberalizálására vonatkozó további megállapodások csökkentik a vámilletékek összegét, amelyek jelentős saját forrást jelentenek az EU költségvetése számára, és sürgeti az Európai Bizottságot, hogy a közeljövőben terjesszen elő javaslatot az EU saját forrásainak reformjára vonatkozóan, ahogyan azt Az EU saját forrásainak reformja a következő, 2020 utáni időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben” című 2017/1530 sz. RB-vélemény is kéri;

Az Unió kereskedelempolitikájának átláthatósága és demokratikus legitimitása

11. üdvözlí az Európai Bizottság azon kötelezettségvállalását, hogy a kereskedelmi tárgyalásokat átláthatóbbá tegye, és bízik abban, hogy e megközelítés révén a tagállamok bevonhatják azokat a helyi és a regionális önkormányzatokat és/vagy más érdekelt feleket, amelyek már az Unión kívüli kereskedelemre vonatkozó bizonyos tárgyalási folyamatokkal kapcsolatos kereskedelempolitikai célkitűzések kidolgozásának szakaszában vannak;

12. e tekintetben emlékeztet a Régiók Európai Bizottságának *A kereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos uniós tárgyalások demokratikus vetülete: a polgárok és a helyi és regionális önkormányzatok szerepe és felelőssége* című tanulmányára, amely hangsúlyozza, hogy pusztán az információk rendelkezésre állása még nem képes átlátható és részvételi folyamatot biztosítani, és hogy különös figyelmet kell fordítani az ilyen információkhoz való hozzáférést biztosító nemzeti és helyi szintű mechanizmusokra; a helyi és a regionális önkormányzatok különösen hangsúlyozzák a kereskedelempolitika terén a nemzeti szintekkel való összehasonlítás formális mechanizmusainak gyakori hiányát, mely uniós szinten még inkább érezhető;

⁽¹⁾ A globalizáció előnyünkre fordításáról szóló vitaanyag tárgyában készített RB-vélemény, előadó: Micaela Fanelli, elfogadás: 2017. október 10.

⁽²⁾ Figyelembe véve különösen azt, hogy az Egyesült Államok azonos programja („Trade Adjustment Assistance – TAA”) nem ír elő minimális létszámcsonkítási küszöbértéket.

⁽³⁾ Az Európai Parlament Kutatószolgálat.

⁽⁴⁾ Európai Területfejlesztési és Kohéziós Megfigyelő Hálózat – „A világ Európában, az Európába irányuló közvetlen külföldi befektetések”.

13. üdvözlí az Európai Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy a befektetési fejezet elkülönítésével egyértelműbbé tegye a számos kereskedelmi megállapodás vegyes jellegét; úgy véli azonban, hogy a piacok globális megnyitásával és az új kereskedelmi megállapodások megkötésével kapcsolatos konszenzus válsága nagymértékben az egyes megállapodások kedvező és kedvezőtlen hatásainak elégtelen dokumentálása miatt következett be és annak róható fel, hogy nem egyértelmű a kormányzatok felelőssége az említett megállapodások bizonyos kedvezőtlen elosztási hatásaira való reagálás terén;

14. a fentiekkel összhangban emlékeztet a Régiók Európai Bizottságának azon álláspontjára, hogy a kereskedelmi liberalizáció irányába tett bármely további lépést olyan területi hatásvizsgálatoknak kell megelőzniük, amelyek hatékony eszközként szolgálhatnak egy adott kereskedelmi megállapodás európai régiókra gyakorolt hatásainak beazonosítására és számszerűsítésére – még a tárgyalási folyamat megkezdése előtt –, ezáltal lehetővé téve a megalapozottabb, tájékozottabb módon történő, átlátható és konkrét tartalmi adatokon alapuló döntéshozatalt, valamint olyan testre szabott- támogatási formák elfogadását, amelyek elősegítik az érintett régiókat érő hatásokra való felkészülést és azok kezelését;

15. sajnálja e tekintetben, hogy az Ausztráliával és Új-Zélanddal kötendő szabadkereskedelmi megállapodásra irányuló tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról szóló tanácsi határozatra vonatkozó ajánlást kísérő hatásvizsgálat, a különféle stratégiai lehetőségek hatásairól és érdekelt feleiről szóló szakaszban nem rendelkezik ilyen hatásvizsgálatról⁽⁵⁾;

16. úgy ítéli meg, hogy a Közös Kutatóközpont által készített, az Unió és az Unió 12 kereskedelmi partnere közötti hatályos és jövőbeli mezőgazdasági szabadkereskedelmi megállapodások halmozott gazdasági hatásáról szóló tanulmány⁽⁶⁾ jó példája annak, hogyan járulhatnak hozzá a hatásvizsgálatok a stabil, átlátható és konkrét adatokra alapuló kereskedelempolitikák kidolgozásához;

17. üdvözlí, hogy a fenti tanulmány konkrét adatokra alapuló, tudományos támogatást nyújtott az európai szakpolitikák kidolgozásához, mivel az uniós gazdálkodókat tájékoztatták arról, mit várhatnak a – különösen az Ausztráliával és Új-Zélanddal kötendő – kereskedelmi megállapodásoktól; véleménye szerint az említett tárgyalások keretében az Európai Bizottságnak különös hangsúlyt kell fektetnie az egyes mezőgazdasági ágazatokra kifejtett lehetséges kedvezőtlen hatásokra, a tanulmányban kiemelték szerint, és meg kell védenie az említett ágazatokat, figyelembe véve a közös agrárpolitika alapelveit és azt a tényt, hogy az Unió számos területén – például a hegyvidéki területeken, ahol a gazdálkodók nehéz körülmények között tartják életben a vidéki térségeket, hozzájárulva többek között a döntő ökológiai egyensúlyok megőrzéséhez – a mezőgazdaság a fő és egyetlen olyan tevékenység, amely támogatja a helyi foglalkoztatást, vállalkozásokat és élelmiszer-ellátást;

18. megerősíti – különösen az Ausztráliával és Új-Zélanddal folytatott tárgyalások tükrében – azt a régóta képviselt álláspontját, hogy az uniós kereskedelmi megállapodások semmilyen közigazgatási szinten sem akadályozhatják a közszolgáltatások nyújtását, támogatását vagy szabályozását, a polgároknak nyújtott szolgáltatások körének bővítését⁽⁷⁾, sem pedig a szociális gazdaság fejlődésének ösztönzése céljából bizonyos szociális rendelkezések megállapítását az Európai Tanács 2015. december 7-i következtetéseivel összhangban;

19. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság 2017. december 22-én az uniós kereskedelmi megállapodásokkal foglalkozó tanácsadó csoportot hozott létre azzal a céllal, hogy növelje az uniós kereskedelmi politika átláthatóságát és inkluzivitását, azonban a fentiek fényében sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a csoport 28 szakértője⁽⁸⁾ közül egyik sem képvisel helyi vagy regionális önkormányzatokat, illetve szövetségeket. Abban az esetben, ha az Európai Bizottság fenntartaná azt az álláspontját, hogy a tanácsadó csoportban ne legyen uniós intézmény vagy szerv képviselve, az RB azt várja, hogy legalább megfigyelőként meghívják a csoportba;

⁽⁵⁾ Az <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1505372743628&uri=SWD:2017:293:FIN> címen elérhető dokumentum 18. oldala (csak angol nyelven, nem hivatalos fordítás).

⁽⁶⁾ A 2016. november 15-én közzétett tanulmány <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/cumulative-economic-impact-future-trade-agreements-eu-agriculture> címen érhető el.

⁽⁷⁾ RB-vélemény: *Felelősebb kereskedelem- és beruházáspolitikák*, előadó: Neale Richmond (IE/EPP), elfogadás: 2016. április 8.

⁽⁸⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/december/tradoc_156487.pdf.

20. azt kéri, hogy lefelé történő kiegyenlítés nélkül szavatolják az uniós és nemzeti szinten hatályos munkaügyi normákat, valamint a jogszabályokban rögzített, a termékbiztonságra vonatkozó, illetve adat-, fogyasztó-, egészség-, környezet- és állatvédelmi szabványokat, és hogy azokat az uniós joggal összhangban kiigazíthassák tagállami szinten. Kéri továbbá, hogy nemzetközi kereskedelmi és beruházási megállapodásokkal ne gyakoroljanak nyomást a helyi és regionális szint idevonatkozó szabályozási és pénzügyi mérlegelési jogkörére;

Méltányosságra törekvés az Unión kívül

21. hangsúlyozza, hogy a kereskedelempolitika nem pusztán a gazdasági érdekekről szól, hanem a fejlődő országokkal és a regionális válsághelyzetben lévő országokkal való szolidaritásnak is fontos eszköze; emlékeztet e tekintetben a kétoldalú kereskedelemre alkalmazandó származási szabályok enyhítéséről szóló közös EU–Jordánia határozatra, amely e megközelítés optimális példája;

22. üdvözli az Európai Bizottság uniós szabadkereskedelmi megállapodások fenntartható kereskedelemről és fejlődésről szóló informális dokumentumának fejezeteit⁽⁹⁾, mivel ez a dokumentum indította el a megfelelésről és a végrehajtásról, továbbá az arról szóló vitát, hogy hogyan lehet a fenntarthatósági rendelkezéseket a kereskedelemhez kapcsolni;

23. ami azt a kérdést illeti, hogy a fenntartható kereskedelemről és fejlődésről szóló fejezet rendelkezéseinek megsértése kereskedelmi hatásokkal vagy akár szankciókkal járhat-e, az RB azt az elképzelést támogatja, hogy az alapvető munkajogi egyezményekkel kapcsolatos előírások – például a gyermekmunka alkalmazásával való – enyhítésével tisztességtelen versenyt folytató országok esetében sor kerülhet szankciókra; úgy véli, hogy e tekintetben további vizsgálatokra és kutatási projektekre van szükség annak biztosítása érdekében, hogy a szakpolitika kidolgozása megbízható bizonyítékokon alapuljon;

24. üdvözli az Európai Bizottság elkötelezettségét a többoldalú kereskedelmi rendszer megerősítésében, amely a WTO-t helyezi a középpontba, és megállapítja, hogy a globális kereskedelem ennek hiányában nagyrészt az államok közötti hatalmi dinamikától és kevésbé az értékektől függne; úgy véli, hogy a WTO ideális keret a kétoldalú kereskedelmi megállapodások harmadik országokat érintő kedvezőtlen külső hatásainak minimalizálására, a mostanáig azonos elveket képviselő országok között megvalósított szabályozási együttműködés multilaterálissá tételére, továbbá a más érdekelt WTO-tagok csatlakozása felé vezető egyértelmű út kialakítására;

Multilaterális beruházási bíróság

25. üdvözli a multilaterális beruházási bíróság létrehozására irányuló tárgyalások megkezdését jóváhagyó tanácsi határozatra vonatkozó ajánlást, mivel ez megoldást kínál a beruházó és az állam közötti vitarendezés rendszerével kapcsolatos számos problémára, különösen a legitimitás és a függetlenségi garanciák hiányára, a joggyakorlat kiszámíthatóságának és következetességének hiányára, a jogorvoslathoz való jog hiányára, a magas költségekre, az átláthatóság hiányára a beruházó és az állam közötti vitákban, továbbá a kis- és középvállalkozások korlátozott hozzáféréseire;

26. megállapítja, hogy a Régiók Európai Bizottságának *A kereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos uniós tárgyalások demokratikus vetülete: a polgárok és a helyi és regionális önkormányzatok szerepe és felelőssége* című tanulmánya szerint a helyi és regionális önkormányzatok által a szabadkereskedelmi megállapodások következményei kapcsán leggyakrabban felvetett szempont a beruházó és az állam közötti vitarendezés, amely véleményük szerint lehetővé teszi, hogy a magánvállalkozások kifogásolják a helyi önkormányzatok határozatait;

27. hangsúlyozza, hogy egyensúly kell teremteni a magánberuházók jogainak szankcionálási mechanizmusok által biztosított védelme és a munkavállalói jogok védelme között, mely mechanizmusok jelenleg hiányoznak, és felszólítja az Európai Bizottságot, hogy gondoskodjon arról, hogy a multilaterális beruházási bíróság létrehozására irányuló javaslat ne rendelkezzen párhuzamos bírósági rendszer fenntartásáról, mivel egy külföldi beruházókkal foglalkozó külön bíróság pusztán az említett beruházók számára a nemzeti jogrendszerek megkerülését tenné lehetővé; kéri továbbá, hogy a multilaterális beruházási bíróság ne csak a beruházók jogait, hanem az államok jogalkotási jogait és a harmadik felek jogait is védje;

28. reméli, hogy az Európai Bizottság a lehető leghamarabb egyértelművé teszi, hogy ez a multilaterális beruházási bíróság egyoldalú intézménynek tekinthető, vagy pedig másik intézmény joghatósága alá tartozik, továbbá, hogy miként vehetnek részt az érdekelt közösségek a bírósági eljárásokban;

⁽⁹⁾ Elérhető <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1689> címen.

29. kéri az Európai Bizottságot, hogy tegye egyértelműbbé azoknak a jogvitáknak a várható következményeit, amelyek a hatályos kétoldalú beruházási megállapodások keretében és a multilaterális beruházási bíróság, valamint a nemzeti joghatóságok közötti kapcsolatokról folynak, különösen a nemzeti jogorvoslati lehetőségek kimerítésének kérdését illetően; az Unión belüli kétoldalú beruházási megállapodásokat illetően és a jelenleg zajló C-284/16 sz. Achmea ügyre való tekintettel támogatja az Európai Bizottság azon álláspontját, hogy a beruházó és állam közötti vitarendezési mechanizmusok a – csatlakozás előtt kötött – Unión belüli kétoldalú beruházási megállapodások keretében ellentétesek az uniós joggal, mivel az uniós bíróságok kizárólagos hatáskörrel rendelkeznek az uniós jogot érintő panaszok tekintetében;

30. bízik abban, hogy a beruházók védelméről szóló egész vitát tisztázni fogja Belgiumnak, az Európai Unió Bíróságának (EUB) az EU–Kanada átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodásban előírt új kétoldalú beruházási vitákkal foglalkozó bírósági rendszer törvényességével kapcsolatos véleménye iránti, 2017. szeptember 6-i kérése;

31. aggodalommal állapítja meg, hogy az Unió néhány legfontosabb kereskedelmi partnere, például az USA és Japán nem támogatja a multilaterális beruházási bíróságok létrehozását, továbbá, hogy a szabadkereskedelmi megállapodással kapcsolatban 2016. július 6-án született elvi megállapodásból fakadó egyik legfontosabb megoldatlan probléma az, hogy Japán a beruházó és az állam közötti vitarendezés híve;

Az Európai Unióba irányuló közvetlen külföldi befektetések átvilágítási keretének létrehozásáról szóló rendeletre irányuló javaslat

32. hangsúlyozza a közvetlen külföldi befektetések fontosságát az egész uniós gazdaságra nézve, különösen bizonyos uniós régiók számára, mivel a 2003 és 2015 közötti időszakban az Európán kívüli befektetők több mint 52 000 közvetlen külföldi befektetési projektet valósítottak meg Európában, amelyek összértéke meghaladja a 2 600 milliárd eurót ⁽¹⁰⁾;

33. egyetért az Európai Bizottság értékelésével, miszerint a közvetlen külföldi befektetések megnyitása továbbra is uniós alapelv és a növekedés fontos forrása, és hogy e nyitottsághoz erőteljes és hatékony szakpolitikáknak kell társulnia annak érdekében, hogy egyrészt más gazdaságok is megnyissák piacukat, és garantálható legyen, hogy valamennyi szereplőre azonos szabályok vonatkozzanak, másrészt pedig hogy a legfontosabb európai eszközök védelmet élvezzenek olyan befektetésekkel szemben, amelyek károsan érintenék az Unió vagy a tagállamok jogos érdekeit;

34. üdvözli ezért az Európai Bizottság rendeletre irányuló javaslatának mögöttes elveit, mivel a külföldi közvetlen befektetéseket jelenleg tagállamonként eltérő módon kezelhetik, ugyanis ellenőrzésükre vonatkozóan nincs európai szintű egységes szabályozás;

35. aggodalmának ad hangot amiatt, hogy az Európai Bizottságnak biztonsági és közrendi okokból ellenőrzési joga van az uniós érdekű projekteket vagy programokat valószínűleg érintő közvetlen külföldi befektetések esetében, mivel ez a kritérium nagyon homályos, valamennyi típusú közvetlen külföldi befektetésre kiterjedhet, és a kapcsolódó mellékletben foglalt lista nem kimerítő. Emellett a bizottságnak és a közrendnek nincs egyértelmű fogalom meghatározása, következésképpen az Európai Bizottság beavatkozási hatáskörének tartalmát illetően nincs jogbiztonság; ez azt eredményezheti, hogy a tagállamok a továbbiakban nem tudnak autonóm módon dönteni a közvetlen külföldi befektetésről, a biztonságra és a közrendre történő hivatkozás miatt;

36. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Európai Bizottság egy ennyire fontos javaslatot hatásvizsgálat nélkül terjesztett elő; nézete szerint az Unióba irányuló befektetésekről szóló javaslatot kísérő közleményben említett tanulmánynak és hatásvizsgálatnak meg kellett volna előznie a javaslat előterjesztését, hogy a kapcsolódó intézményközi viták konkrét adatokon alapulhassanak;

37. azt kéri, hogy a rendeletjavaslatban tisztázzák, hogy továbbra is fent lehet tartani a harmadik országokba irányuló vagy onnan származó szabad tőkemozgás meglévő korlátozásait, méghozzá úgy, hogy ezeket a korlátozásokat ne csak a közrendre és a közbiztonságra hivatkozva, illetve konkrétan meghatározott eljárási keret esetén lehessen alkalmazni;

38. úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak a problémás beruházásokat eredményező szakpolitikákat is értékelnie kell, mivel a korábban állami tulajdonban lévő infrastruktúrákat vagy vállalkozásokat megcélzó közvetlen külföldi befektetések sokszor a megszorító politikáknak, illetve a stratégiai ágazatokban végbemenő liberalizációnak a következményei;

⁽¹⁰⁾ Az Európai Területfejlesztési és Kohéziós Megfigyelő Hálózat kutatási projektje a következő témáról: *The World in Europe, global FDI flows towards Europe* [A világ Európában, az Európába irányuló globális közvetlen külföldi befektetések].

39. hangsúlyozza, hogy a közvetlen külföldi befektetések nemzetbiztonságra és közrendre való hivatkozással történő korlátozásának igazolása nem ugyanaz, mint annak a piactorzítás veszélye miatti korlátozása, és felszólítja az Európai Bizottságot, hogy gondoskodjon arról, hogy a mechanizmust ne rejtett protekcionista intézkedésként alkalmazzák; megállapítja e tekintetben, hogy a közvetlen külföldi befektetések átvilágítási mechanizmusa, amely a beruházást pusztán a közvetlen külföldi befektetések állami támogatása miatt korlátozza, nem lehet elégséges indok egy beruházás megakadályozására, és hogy a mechanizmusnak igazolnia kell, hogy a kérdéses közvetlen külföldi befektetés egy külföldi állam stratégiai vagy nemzeti ipari célkitűzései között szerepel;

40. felszólítja az Európai Bizottságot, hogy pontosítsa a hatásokat abban az esetben, ha egy tagállam nem felel meg az Európai Bizottság álláspontjának, arra vonatkozóan, hogy a javasolt keret milyen mértékben biztosít azonnali és arányos reakciókat, figyelembe véve azt is, hogy a befektetések uniós átvilágításának nem szabadna tovább tartania a nemzeti eljárások esetében kijelölt időtartamnál;

41. amellett száll síkra, hogy az EU legfontosabb kereskedelmi partnereivel kezdeményezzenek párbeszédet a befektetések átvilágításáról. A külföldi befektetések átvilágítására vonatkozó szabályok nemzetközi szintű összehangolása valóban csökkentené a konfliktusokat, és ösztönözné a befektetések biztonságát;

42. üdvözli a tényt, hogy a társjogalkotóknak sikerült megállapodniuk a hatályos uniós dömpingellenes módszertan módosításáról, amely figyelembe kell, hogy vegye a Luxembourgi Infrastrukturális és Logisztikai Hivatal alapvető egyezményeit a jelentős torzulások fennállásának értékelése során;

43. megállapítja ugyanakkor, hogy az új szabályok teljes mértékben csak akkor lesznek eredményesek, ha az Unió naprakészé teszi kereskedelemvédelmi eszközeit, továbbá, hogy az iparra kifejtett kedvező hatás a 2013-ban a kereskedelemvédelmi eszközök korszerűsítésére vonatkozóan javasolt tervek sikerének a függvénye;

44. egyetért azzal, hogy az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a közvetlen külföldi befektetések tekintetében, amennyiben azok az EUMSZ 207. cikkének (1) bekezdése értelmében a közös kereskedelempolitika hatálya alá tartoznak. Megjegyzi azonban, hogy az Európai Bizottság ezt a rendeletet csak az olyan tagállamok számára javasolja, amelyek mechanizmusokat hoztak létre a befektetések átvilágítására, és hogy a javaslat a tagállamokat nem kötelezi ilyen saját mechanizmusok létrehozására. A javaslat ezért teljes mértékben megfelel a szubszidiaritás elvének.

Kelt Brüsszelben, 2018. március 23-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Európai iparstratégia: A helyi és regionális önkormányzatok szerepe és szempontjai

(2018/C 247/07)

Előadó: Heinz Lehmann (DE/EPP), Szászország tartományi közgyűlésének tagja

Referenciaszöveg: Az Európai Bizottság közleménye: Beruházás az intelligens, innovatív és fenntartható iparba – Az Európai Unió megújított iparpolitikai stratégiája

COM(2017) 479 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. üdvözlí az Európai Bizottság közleményét ⁽¹⁾ mint további fontos lépést, és felszólítja az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki egy ambiciózus uniós iparpolitikai stratégiát ennek alapján, amint azt az Európai Tanács ⁽²⁾, az Európai Parlament ⁽³⁾, a Versenyképességi Tanács ⁽⁴⁾, az RB ⁽⁵⁾ és az „ipar barátai” csoport ⁽⁶⁾ is szorgalmazta;
2. olyan iparpolitikai stratégiát szorgalmaz európai szinten, amely globális összefüggésben foglalkozik az ipar versenyképességének jelenlegi és jövőbeli kihívásaival, lehetőségeivel és tényezőivel; úgy véli, hogy ezt a stratégiát egy felvázolt jövőképből kiindulva az európai ipar számára középtávra kell megtervezni, valamint 2030-ra összpontosítva és azon túlmenően tovább kell fejleszteni;
3. kéri, hogy ebbe a stratégiába hangsúlyosan foglalják bele a területi dimenziót, figyelembe véve a regionális, intelligens szakosodást; emlékeztet arra az EUMSZ 173. cikkében említett közös folyamatos feladatra, hogy egy európai iparpolitikát kell életbe léptetni, és kész partnerként támogatni az Európai Bizottságot, a Tanácsot és a Parlamentet, különösen azért, mert a stratégia végrehajtása közös kiállást és közös erőfeszítéseket igényel valamennyi szinten minden szereplő részéről;
4. olyan horizontális ipari stratégiát szorgalmaz, amely célokkal, stratégiai intézkedésekkel és mutatókkal, szigorú hatásvizsgálattal, valamint megfelelő felügyeleti és irányítási kerettel rendelkezik; ágazatspecifikus intézkedéseket követel célzottan a gazdasági átalakuláson áteső ágazatokra és a nagy növekedési potenciállal rendelkező ágazatokra irányulóan; hangsúlyozza, hogy a stratégiának különösen az innovációt, a kulcsfontosságú technológiákat, a közös európai érdeket szolgáló fontos projekteket, a digitalizációt és átfogó jelentőségük miatt a kkv-kat kell kiemelni;

⁽¹⁾ Az Európai Bizottság közleménye: Beruházás az intelligens, innovatív és fenntartható iparba – Az Európai Unió megújított iparpolitikai stratégiája (COM(2017) 479 final).

⁽²⁾ Az Európai Tanács 2016. december 15-i és 2017. június 22–23-i következtetései.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2017. július 5-i állásfoglalása az európai növekedés, foglalkoztatás és innováció stratégiai prioritása jegyében nagyratörő európai uniós ipari stratégia kidolgozásáról (2017/2732(RSP)).

⁽⁴⁾ Következtetések az EU jövőbeli iparpolitikai stratégiájáról, Versenyképességi Tanács, 2017. május 29. (283/17); Következtetések az EU megújított iparpolitikai stratégiájáról, Versenyképességi Tanács, 2017. november 30. (705/17).

⁽⁵⁾ Az RB 2013. április 11-i, „Erősebb európai ipart a növekedés és a gazdasági fellendülés érdekében” című véleménye.

Az RB 2016. június 15-i, „Acélipar: a fenntartható foglalkoztatás és növekedés megőrzése Európában” című véleménye, COR-2016-01726-00-00-PAC-TRA.

⁽⁶⁾ Az „ipar barátai” csoport Varsóban tartott negyedik miniszteri konferenciájának közös nyilatkozata, Varsó, 2016. április 22.; Berlini Nyilatkozat: Az „ipar barátai” csoport ötödik miniszteri konferenciájának közös nyilatkozata az iparpolitikáról, Berlin, 2017. június 30.

Európa ipara az új korszakban

5. hangsúlyozza, hogy az ipar létfontosságú Európa régiói és városai számára, hiszen 50 millió munkahely, valamint az export és az innováció forrása, továbbá hogy a gyorsan változó globális környezetben a kiegyensúlyozott és fenntartható fejlődéshez döntő jelentőségű az európai ipar jövőbeli versenyképességének biztosítása;
6. rámutat a külkereskedelem viszonylag nagy súlyára a GDP-ben (2015-ben 83,05 %) ⁽⁷⁾. Ezért kéri, hogy több figyelmet kapjon az uniós ipar stabil működését és a gyorsabb növekedést elősegítő belső fogyasztás élénkítése;
7. úgy véli, hogy a társadalmi béke megőrzése érdekében a belső növekedést mindenhol lehetővé kell tenni, hogy minden régió részt tudjon venni az értékláncban, és lehetőséget kapjon arra, hogy helyben jó minőségű munkahelyeket hozzon létre és megtartsa azokat, a vidéki térségekben is;
8. innovációbarát környezet kialakítását támogatja, egyúttal pedig szorgalmazza a gazdasági kihívások megfelelő kezelését annak érdekében, hogy az ipari tevékenység minden társadalmi szinten – az óvodától kezdve a vállalkozásokon át egészen a közigazgatásig – elfogadottabbá váljon;
9. megjegyzi, hogy mivel a jövőbeli fejlődés középpontjába egyre inkább az üzleti modelleknek a digitalizáció terjedéséből következő átalakulása kerül, a jövőben az állami intézkedések során nemcsak ágazatok, hanem üzleti modellek szerint is differenciálni kellene;

Európa iparának erősítése

10. szorgalmazza, hogy stratégiai célként 2020 után is tartsák fenn az ipar GDP-n belüli 20 %-os részarányát;
11. úgy véli, hogy Európának akkor van esélye a globális szinten versenyképes ipar megőrzésére és kiépítésére, ha saját technológiai szuverenitással rendelkezik;
12. szorgalmazza, hogy éppen az Európa számára stratégiai jelentőségű technológiák (pl. mikroelektronika, akkumulátorcellák) esetében kell megteremteni és fenntartani az egyenlő versenyfeltételeket mind európai, mind pedig globális szinten;
13. emlékeztet arra, hogy más szabályozási területek olyan keretfeltételei, amelyek csak az uniós vállalatok számára korlátozóak (pl. az anyagokra vonatkozó egyes szabályozások), bizonyos üzleti tevékenységek feladásához vagy harmadik országokba való áthelyezéséhez vezethetnek, ami az egész uniós értékteremtési láncra hatással járhat;
14. hangsúlyozza a közös európai érdeket szolgáló fontos projektek stratégiai jelentőségét az európai ipar versenyképessége szempontjából; felszólítja az Európai Bizottságot, hogy következetesen használja ki az ebből adódó lehetőségeket; üdvözlí az Európai Bizottság javaslatát, hogy az előkészítés céljából stratégiai fórumokat hív életre, hogy javítsa a nemzetközi egyeztetést az érdekelt felek között; szorgalmazza a közös európai érdeket szolgáló fontos projektek koncepciójának következetes és megfelelő idejű továbbfejlesztését;
15. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság foglalkozik a haditechnikai iparral; annak nagy gazdaság-, technológiai és biztonságpolitikai jelentősége miatt támogat egy összehangolt stratégiai megközelítésmódot; úgy véli, hogy lehetővé kell tenni, hogy az Európai Védelmi Alapot a kutatásra is felhasználják, és egy saját költségvetési tételt biztosítsanak számára;
16. hangsúlyozza, hogy a tengeri ágazatok igen jelentősek a kék gazdaság kihívásaival való megbirkózás és a benne rejlő lehetőségek teljeskörű kiaknázása szempontjából, és üdvözlí a például a személyhajók és a megújuló tengeri energiák terén elért sikereket; követeli, hogy a LeaderSHIP 2020 kezdeményezés lezárását követően lehetséges legyen egy, a tengeri ágazatok támogatására irányuló menetrend kidolgozása valamennyi európai politikaterület bevonásával;

⁽⁷⁾ A Világbank adatai: Kereskedelem (a GDP %-ában), [<https://data.worldbank.org/indicator/NE.TRD.GNFS.ZS>], 2018.1.7.

Elmélyített és igazságosabb belső piac: az emberek és a vállalkozások megerősítése

17. egyetért azzal, hogy az áruk és szolgáltatások jól működő egységes piaca elősegítheti a vállalatok európai értékláncokba történő integrációját, és ezért elengedhetetlen az európai ipar sikeréhez;

18. emlékeztet arra, hogy a régiók számára fontosabb az európai piac, mint a globális piac, és felszólít arra, hogy hajtsák végre a belső piaci stratégiát⁽⁸⁾, hatékonyan érvényesítsék a belső piaci jogszabályokat, és egyértelműen lépjenek fel az EU-n belül kirekesztő hatású kétoldalú intézkedésekkel (pl. az Unión belüli beruházási megállapodások) szemben; hangsúlyozza, hogy a versenyképes üzleti szolgáltatások egyre fontosabb közbenső elemet jelentenek a feldolgozóipar termelékenységére és költség-versenyképessége terén;

19. a közbeszerzések további rugalmasabbá tételére szólít fel, hogy innovációbarátabb és technológiasemleges módon alakíthassák ki az állami beszerzéseket;

20. üdvözli a szociális jogok európai pillérének elfogadását, hangsúlyozza azonban, hogy egy olyan erőteljes európai szociális menetreddel kell azt kiegészíteni, amely többek között a bérek tényleges, a termelékenységgel összhangban megvalósuló konvergenciája előtt egyengeti az utat;

21. hangsúlyozza, hogy a szakoktatásban képzett szakemberek és vezetők képezik sok vállalat, különösen a kkv-k termelékenységének fő támaszát; emlékeztet arra, hogy a magas szinten szakosodott, technológia- és tudásintenzív ipari ágazatok szempontjából döntő jelentősége van a szigorú képesítési követelményeknek, valamint a gyakorlati és elméleti képzés kiegyensúlyozott arányának;

22. emlékeztet arra a nemzeti vagy regionális hatáskörbe tartozó feladatra, hogy stratégiákat kell kidolgozni a kulcskompetenciák megszerzésére és megtartására;

Az ipar felkészítése a digitális korra

23. hangsúlyozza, hogy a digitális jövő alapvető célkitűzése csak az lehet, hogy úgy formáljuk az ipart és a társadalmat, hogy azok összességében jobban helytálljanak a jövő kihívásaival szemben;

24. emlékeztet a regionális és helyi önkormányzatok azon feladatára, hogy jövőorientált módon tovább kell fejleszteniük a digitalizáció szempontjából szükséges valamennyi infrastruktúrát, és ennek során nyitottnak kell lenniük minden technikai megoldásra, és ügyelniük kell a széles sávú rendszerek, a rádiófrekvenciák és a digitális igazgatás megfelelő kombinációjára;

25. emlékeztet arra, hogy a digitális technológiák bevezetéséhez kapcsolódó költség-haszon arány kiszámításának egyes stabilan működő vállalatoknál bevált gyakorlatai csökkenthetik a bevezetés és használat előtt álló akadályokat, és támogathatják az üzleti modellek változását, valamint kéri, hogy nyújtsanak támogatást a kkv-kat a digitalizáció során támogató infrastruktúrák (digitális innovációs központok) számára;

26. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a kilencedik kutatási és innovációs keretprogramban is célként határozza meg az európai ipar vezető szerepét; szorgalmazza, hogy fokozzák az erőfeszítéseket a K+F kiadások GDP-n belüli részarányára vonatkozó 3 %-os cél elérése érdekében, valamint erősítsék meg az ipar átalakulási és innovációs képességét az ipari modernizáció további tematikus platformjain, például az új gyártási eljárások, a fenntartható gyártás, a 3D-nyomtatás és az Ipar 4.0 partnerségein keresztül;

⁽⁸⁾ A Régiók Európai Bizottsága véleménye: Az egységes piac továbbfejlesztése, 2016. április (előadó: Alessandro Pastacci (IT/PES)); a Régiók Európai Bizottsága véleménye: A szolgáltatásokról szóló csomag: Szolgáltató gazdaság az európai polgárok javára, 2017. október (előadó: Jean-Luc Vanraes (BE/ALDE)).

Európa vezető szerepének kiaknázása egy karbonszegény és körforgásos gazdaságban

27. osztja az Európai Bizottság, a Parlament és a Tanács azon véleményét, hogy ki kell építeni Európa vezető szerepét a karbonszegény körforgásos gazdaságban, ezáltal jelentős mértékben hozzájárulva a Párizsi Éghajlatvédelmi Megállapodás megvalósításához; emlékeztet arra a követelésére, hogy európai és nemzeti szinten úgy kell kialakítani a környezetvédelmi, éghajlatvédelmi és energiapolitikai eszközöket, hogy ne terheljék aránytalanul az energaintenzíven termelő és külkereskedelemtől függő gazdasági ágazatokat, illetve ne veszélyeztessék azok nemzetközi versenyképességét;

28. szorgalmazza, hogy a feltárás és a kitermelés, valamint a hasznosítás támogatásán keresztül célzottan segítsék a honi nyersanyag-kitermelő iparágakat, észszerű módon teljesen bezárva az anyagok körforgását, és helyettesítve a nyersanyagokat, hogy csökkenjen a nyersanyagok behozatalától való függőség; követeli az erőforrás-hatékonyság és az additív gyártás terén folytatott európai együttműködés javítását, és ezért kéri, hogy a funkcionális és együttműködésen alapuló üzleti modelleket elsősorban pozitív ösztönzőkkel támogassák;

29. osztja azt a véleményt, hogy az uniós karbonszegény gazdaság működése szempontjából döntő jelentősége van az energiatárolási rendszerek fejlesztésének és gyártásának; követeli, hogy ne állítsanak akadályokat ezen újonnan kialakítandó ágazat elé Európában; figyelmeztet arra, hogy figyelembe kell venni a CO₂-megtakarítási célok és az ellátásbiztonság közötti egyensúlyt;

A helyi ipari innováció támogatása

30. üdvözlizi az intelligens szakosodás Európai Bizottság által kidolgozott koncepcióját, és kéri, hogy reagáljanak az új potenciálokra, például az ágazatokon és technológiákon átívelő innovációban rejlő lehetőségekre, mivel a nemzetközi jelleg, az interdiszciplinaritás és a sokféle perspektíva az átfogó innovációs folyamatok központi elemeit képezik;

31. emlékeztet arra, hogy a regionális és régióközi hálózatok, mint például a MERGE könnyűépítési klaszter és az intelligens szakosodáson alapuló növekedést célzó élkezdemenyezés, megfordíthatják az elvándorlás, a fenyegető szakemberhiány és a szétaprózódott gazdaság negatív spirálját, erősíthetik egy régió mint innovációs helyszín arculatát, nagyobb ösztönzőket nyújthatnak a vállalatalapításra és a vállalatok letelepedésére, valamint előmozdíthatják az új értékláncok kialakulását;

32. emlékeztet az induló innovatív vállalkozásokra („start-up”) és a növekvő innovatív vállalkozásokra („scale-up”) vonatkozó könnyítésekre⁽⁹⁾;

33. elismeri a támogatások 2014. évi átfogó reformját, amely jelentős mértékben egyszerűsította az eljárásokat a vállalkozások és a regionális és helyi önkormányzatok számára; kéri azonban, hogy jelentősen javítsák az innovációs klaszterekre irányuló kezdeményezések támogatását (az általános csoportmentességi rendelet 27. cikke) a támogatási arányok növelésével; szorgalmazza, hogy a jövőben kiemelten kezeljék a határokon átnyúló klasztereket és klaszterhálózatokat is, valamint a támogatásötvözést, különösen a kísérleti infrastruktúrák és a kiemelt objektumok esetében;

Nemzetközi dimenzió

34. tudatában van annak, hogy mennyire fontos az európai ipar globális értékláncokba történő integrációja, valamint hogy csak a kereskedelmi megállapodások, a szabványok kölcsönös elismerése és a vámjellegű és nem vámjellegű kereskedelmi akadályok kiküszöbölése garantálja a globális piacokhoz való szabad és tisztességes hozzáférést;

35. üdvözlizi különösen a piacvédelmi eszközök erősítését, amelyek célja, hogy egyenlő versenyfeltételeket teremtsenek, főként az olyan hagyományos iparágak esetében, mint az acélipar⁽¹⁰⁾;

⁽⁹⁾ Az induló és a növekvő innovatív vállalkozások fellendítése Európában: regionális és helyi szempontok, COR-2017-00032-00-01-AC-TRA.

⁽¹⁰⁾ A Régiók Európai Bizottsága véleménye: *Acélipar: a fenntartható foglalkoztatás és növekedés megőrzése Európában*, 2016. június (előadó: Isolde Ries [DE/PES]).

36. kéri, hogy a Részes Felek Konferenciája (COP) aláíró országait ösztönözzék arra, hogy teljeskörűen és gyorsan ültessék át a nemzeti szabványaikba az elfogadott kibocsátáscsökkentési célokat, valamint elvárja, hogy minden résztvevő tegyen erőfeszítéseket a környezeti dömping és az azzal járó minden negatív hatás megakadályozása érdekében;

37. szorgalmazza a regionális és helyi önkormányzatok bevonását annak meghatározásába, hogy mely stratégiai területek azok, amelyek esetében a közvetlen külföldi befektetések átvilágításának jelentősége van;

Partnerség a tagállamokkal, a régiókkal, a városokkal és a magánszektorral

38. hangsúlyozza, hogy azok a régiók és regionális ökoszisztémák, ahol jól működik a kkv-k, az egyetemek, a kutatási központok és a helyi önkormányzatok közötti párbeszéd, központi szerepet töltenek be az ipar modernizálásában, és egy olyan megközelítést szorgalmaz az európai iparpolitikával kapcsolatban, amely a helyi adottságokból indul ki; hangsúlyozza, hogy a regionális és helyi önkormányzatok fontos hatáskörökkel rendelkeznek az olyan szakpolitikai területeken, mint a kutatás és innováció, oktatás és készségek, exporttámogatás, infrastruktúra, kkv-k és a szabályozás;

39. az Európai Bizottság, a Parlament és a Tanács aktív partnerének tekinti magát; üdvözli az Európai Bizottság javaslatát, hogy minden évben rendezze meg az ipar napját és különösen azt, hogy 2018-ban a kulcsfontosságú alaptermotechnológiák és a közös európai érdeket szolgáló fontos projektek témájára kíván összpontosítani; üdvözli az Európai Bizottság javaslatát, hogy egy magas szintű vitafórumot kíván létrehozni az iparpolitika témájával kapcsolatban, és szorgalmazza, hogy a regionális és helyi önkormányzatokat intenzíven vonják be az Európa számára stratégiaiilag fontos kulcsfontosságú technológiák meghatározásába; szorgalmazza az érdekelt felek, például a vállalatok, a szociális partnerek és a civil társadalom aktív bevonását; üdvözli azokat a kísérleti intézkedéseket, amelyek révén a régiók partnerségi alapon helyben kapnak támogatást a strukturális átalakulás kihívásainak leküzdésében.

Kelt Brüsszelben, 2018. március 23-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az Európai Védelmi Alapra vonatkozó javaslat

(2018/C 247/08)

Előadó: Dainis Turlais (LV/ALDE), Riga város képviselő-testületének tagja**Referenciaszövegek:** Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az Unió védelmi iparának versenyképességét és innovációs képességét támogató európai védelmi ipari fejlesztési program létrehozásáról

COM(2017) 294 final – 2017/0125(COD)

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az Európai Védelmi Alap felállításáról

COM(2017) 295 final

I. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK**1. módosítás**

Új bevezető hivatkozás beillesztése az utolsó bevezető hivatkozás után:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<i>tekintettel az Európai Unió 23 tagállama által 2017. november 13-án elfogadott állandó és strukturált biztonsági és védelmi együttműködésre, az EUSZ 42. cikke (6) bekezdésében, 46. cikkében és 10. jegyzőkönyvében foglaltak szerint,</i>

2. módosítás

(2) preambulumbekvezetés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(2) Az Unió jobb versenyképességének és innovációs képességének előmozdítása érdekében létre kell hozni egy európai védelmi ipari fejlesztési programot (a továbbiakban: a program). A programnak arra kell irányulnia, hogy a vállalkozások közötti együttműködésnek a védelmi vonatkozású termékek és technológiák fejlesztési szakaszában történő támogatásával fokozza az Unió védelmi iparának – a kiberbiztonságot is ideértve – a versenyképességét. A kutatási és technológiai szakaszt követő fejlesztési szakasz komoly kockázatokkal és költségekkel jár, ami akadályozza a kutatási eredmények további hasznosítását, és hátrányosan befolyásolja az Unió védelmi iparának versenyképességét. A fejlesztési szakasz támogatásával a program hozzájárulna a védelmi kutatások eredményeinek jobb hasznosításához, és elősegítené a kutatás és a gyártás közötti szakadék megszüntetését, illetve ösztönözné az innováció minden formáját. A programnak ki kell egészítenie az EUMSZ 182. cikkének megfelelően folyó tevékenységeket, de nem vonatkozik a védelmi vonatkozású termékek és technológiák gyártására.	(2) Az Unió jobb versenyképességének és innovációs képességének előmozdítása érdekében, valamint az Unió teljes védelmi célú kiadásainak hatékonyságnövelése, ezáltal pedig az EU stratégiai önállóságának elősegítése céljával létre kell hozni egy európai védelmi ipari fejlesztési programot (a továbbiakban: a program). A programnak szavatolnia kell, hogy a különböző tagállamokban működő vállalkozások, különösen kkv-k közötti együttműködésnek a védelmi vonatkozású termékek és technológiák fejlesztési szakaszában történő támogatásával megmaradjon az Unió védelmi iparának – a kiberbiztonságot is ideértve – a versenyképessége. A kutatási és technológiai szakaszt követő fejlesztési szakasz komoly kockázatokkal és költségekkel jár, ami akadályozza a kutatási eredmények további hasznosítását, és hátrányosan befolyásolja az Unió védelmi iparának versenyképességét. A fejlesztési szakasz támogatásával a program hozzájárulna a védelmi kutatások eredményeinek jobb hasznosításához, és elősegítené a kutatás és a gyártás közötti szakadék megszüntetését, illetve ösztönözné az innováció minden formáját. A programnak ki kell egészítenie az EUMSZ 182. cikkének megfelelően folyó tevékenységeket, de nem vonatkozik a védelmi vonatkozású termékek és technológiák gyártására.

3. módosítás

(3) preambulumbekvezetés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(3) A védelmi ipar méretgazdaságosságának jobb kihasználása érdekében a programnak elő kell mozdítania a vállalkozások közötti együttműködést a védelmi vonatkozású termékek és technológiák fejlesztése terén.	(3) A védelmi ipar méretgazdaságosságának jobb kihasználása érdekében a programnak elő kell mozdítania a tagállamok és a vállalkozások közötti együttműködést a védelmi vonatkozású termékek és technológiák fejlesztése terén, ezáltal segítve a katonai rendszerek szabványosítását, javítva átjárhatóságukat.

4. módosítás

(4) preambulumbekvezés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(4) A programnak a 2019. január 1. és 2020. december 31. közötti kétéves időszakra kell vonatkoznia, erre az időszakra pedig meg kell határozni a program végrehajtására fordítható összeget.	(4) A programnak a 2019. január 1. és 2020. december 31. közötti kétéves időszakra kell vonatkoznia, erre az időszakra pedig meg kell határozni a program végrehajtására fordítható összeget. A programnak az Unió általános költségvetéséből történő finanszírozása érdekében folyó áron 500 millió eurót kell e célra elkülöníteni. Tekintettel arra, hogy a program új kezdeményezés, amelyet a 2014–2020 közötti időszakra szóló többéves pénzügyi keret létrehozásakor még nem irányoztak elő, valamint a már meglévő többéves programok finanszírozására gyakorolt mindennemű káros hatás elkerülése érdekében ezt az összeget kizárólag a többéves pénzügyi keret felső kiadási küszöbértékei alatti el nem különített forrásokból kell előteremteni. A végleges összeget az éves költségvetési eljárás során az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak jóvá kell hagynia.

Indokolás

Magától értetődik.

5. módosítás

(5) preambulumbekvezés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(5) A programot a 966/2012/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁶⁾ maradéktalan betartásával kell végrehajtani. A finanszírozás elsősorban támogatások formájában történhet. Adott esetben pénzügyi eszközöket vagy közbeszerzési eljárást is lehet alkalmazni.	(5) A programot a 966/2012/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁶⁾ maradéktalan betartásával kell végrehajtani. A finanszírozás elsősorban támogatások formájában történhet. Adott esetben pénzügyi eszközöket vagy közbeszerzési eljárást is lehet alkalmazni, és támogatásötvöztési mechanizmusok is hasznosak lehetnek.
⁽⁶⁾ Az európai parlamenti és Tanács 966/2012/EU, Euratom rendelete (2012. október 25.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról és az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 298., 2012.10.26., 1. o.).	⁽⁶⁾ Az európai parlamenti és Tanács 966/2012/EU, Euratom rendelete (2012. október 25.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról és az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 298., 2012.10.26., 1. o.).

Indokolás

6. módosítás

(10) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(10) mivel a program célja az Unió védelmi ipari versenyképességének támogatása az együttműködésen alapuló projektek fejlesztési szakaszának kockázatmentesítésével, a védelmi vonatkozású termékek vagy technológiák fejlesztésével kapcsolatos tevékenységek, például a közös műszaki előírások meghatározása, a tervezés, a prototípusgyártás, a tesztelés, a hitelesítés és a tanúsítás, illetve megvalósíthatósági tanulmányok és egyéb támogatási intézkedések támogatandók a program keretében. Ugyanez a már létező védelmi vonatkozású termékek és technológiák korszerűsítésére is vonatkozik.	(10) mivel a program célja az Unió stratégiai függetlenségének a saját védelmi képességek kiépítése révén történő növelése és az Unió védelmi ipari versenyképességének támogatása az együttműködésen alapuló projektek fejlesztési szakaszának kockázatmentesítésével, a védelmi vonatkozású termékek vagy technológiák fejlesztésével kapcsolatos tevékenységek, például a közös műszaki előírások meghatározása, a tervezés, a prototípusgyártás, a tesztelés, a hitelesítés és a tanúsítás, illetve megvalósíthatósági tanulmányok és egyéb támogatási intézkedések támogatandók a program keretében. Ugyanez a már létező, a tagállamok által kifejlesztett védelmi vonatkozású termékek és technológiák korszerűsítésére is vonatkozik.

7. módosítás

(13) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(13) mivel a program az uniós védelmi ipar versenyképességének erősítésére irányul, csak az Unióban alapított és ténylegesen a tagállamok vagy állampolgáraik által ellenőrzött szervezetek részesülhetnek támogatásban. Ezenkívül az Unió és a tagállamok alapvető biztonsági érdekeinek védelmét biztosítandó, a kedvezményezettek és alvállalkozók által a program keretében finanszírozott tevékenységekhez felhasznált infrastruktúrák, létesítmények, eszközök és erőforrások nem lehetnek olyan ország területén, amely nem tagja az Uniónak.	(13) mivel a program az uniós védelmi ipar versenyképességének erősítésére irányul, csak az Unióban alapított és ténylegesen a tagállamok vagy állampolgáraik által ellenőrzött szervezetek részesülhetnek támogatásban. Ezenkívül az Unió és a tagállamok alapvető biztonsági érdekeinek védelmét biztosítandó, a kedvezményezettek és alvállalkozók által a program keretében finanszírozott tevékenységekhez felhasznált infrastruktúrák, létesítmények, eszközök és erőforrások nem lehetnek olyan ország területén, amely nem tagja az Uniónak. A határokon átnyúló együttműködés keretében azokat a vállalkozásokat, amelyek székhelye az Unióban található, védeni kell a harmadik országbeli vállalkozások általi befolyásgyakorlástól.

8. módosítás

(21) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(21) A Bizottságnak meg kell határoznia a program célkitűzéseinek megfelelő többéves munkaprogramot. A munkaprogram meghatározásában a Bizottság munkáját a tagállamok képviselőiből álló bizottságnak kell segítenie (a továbbiakban: programbizottság). Tekintettel az Unión belüli gazdasági növekedés, innováció, munkahelyteremtés és társadalmi integráció biztosítása szempontjából kulcsfontosságú kis- és középvállalkozásokra (kkv-k) vonatkozó uniós politikára, továbbá arra, hogy a támogatott tevékenységekhez jellemzően transznacionális együttműködésre lesz szükség, fontos, hogy a munkaprogram tartalmazza és lehetővé tegye a kkv-k határon átnyúló részvételét, éppen ezért a teljes költségvetés egy részét az e célt szolgáló tevékenységekre kell fordítani.	(21) A Bizottságnak meg kell határoznia a program célkitűzéseinek megfelelő többéves munkaprogramot. A munkaprogram meghatározásában a Bizottság munkáját a tagállamok képviselőiből álló bizottságnak kell segítenie (a továbbiakban: programbizottság). Tekintettel az Unión belüli gazdasági növekedés, innováció, munkahelyteremtés és társadalmi integráció biztosítása szempontjából kulcsfontosságú kis- és középvállalkozásokra (kkv-k) vonatkozó uniós politikára, továbbá arra, hogy a támogatott tevékenységekhez jellemzően transznacionális együttműködésre lesz szükség, fontos, hogy a munkaprogram tartalmazza és lehetővé tegye a kkv-k határon átnyúló részvételét, ha a támogatás mértéke a teljes éves költségvetés legalább 20 %-át teszi ki.

9. módosítás

Új preambulumbekzdés a (25) preambulumbekzdés után

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	(26) A Bizottságnak a területi, illetve székhelyen alapuló megközelítésre kellene helyeznie a hangsúlyt, és ennek kapcsán valamennyi tagállamban folyamatosan tájékoztatnia kell a kkv-kat, a regionális klasztereket és a régiókat a program igénybevételek lehetőségeiről és a védelmi projektek további finanszírozási lehetőségeiről, különösen szem előtt tartva az intelligens szakosodás regionális stratégiáinak támogatását.

10. módosítás

2. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
2. cikk	2. cikk
Célkitűzések	Célkitűzések
A program célkitűzései a következők:	A program célkitűzései a következők:
a) az uniós védelmi ipar versenyképességének és innovációs képességének javítása fejlesztési szakaszban lévő tevékenységek támogatásával;	a) az uniós védelmi ipar versenyképességének és innovációs képességének javítása fejlesztési szakaszban lévő tevékenységek támogatásával;

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
b) a tagállamok által az Unió szintjén közösen elfogadott védelmi képességbeli prioritásokkal összhangban a vállalkozások között – a kis- és középvállalkozásokat is ideértve – a technológiák vagy termékek fejlesztésében megvalósuló együttműködés támogatása és megerősítése; c) a védelmi kutatási eredmények jobb hasznosításának előmozdítása, illetve hozzájárulás a kutatás és a fejlesztés közötti szakadék megszüntetéséhez.	b) a tagállamok által az Unió szintjén közösen elfogadott védelmi képességbeli prioritásokkal összhangban a vállalkozások között – a kis- és középvállalkozásokat is ideértve – a technológiák vagy termékek fejlesztésében megvalósuló együttműködés támogatása és megerősítése; c) a védelmi kutatási eredmények jobb hasznosításának előmozdítása, illetve hozzájárulás a kutatás és a fejlesztés közötti szakadék megszüntetéséhez; d) védelmi és biztonsági képességek kiépítése a külső határokkal rendelkező uniós tagállamokban.

Indokolás

A programnak inkluzívnak és nyitottnak kell lennie az összes tagállam kedvezményezettjei számára, megszüntetve a földrajzi elszigeteltséget. Ahhoz hogy meghatározható legyen a felelősség az EU külső határainak ellenőrzése és védelme terén, az egyes tagállamoknak intelligens szakosodást kell végrehajtaniuk a védelmi iparon belül.

11. módosítás

3. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
3. cikk Költségvetés A 2019–2020-as időszakra a program végrehajtására megállapított összeg folyó áron 500 millió EUR.	3. cikk Költségvetés A 2019–2020-as időszakra a program végrehajtására megállapított összeg folyó áron 500 millió EUR, amit kizárólag el nem különített forrásokból kell előteremteni, nem pedig költségvetési átcsoportosításokból.

Indokolás

Nem fordulhat elő, hogy a program költségvetése, amely a többéves pénzügyi keret meghatározásakor még nem volt tervben, a jelenlegi uniós programokra előirányzott forrásokra támaszkodjon.

12. módosítás

4. cikk (1) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Általános pénzügyi rendelkezések Az Unió pénzügyi támogatásait a 966/2012/EU, Euratom rendeletben előírányzott finanszírozási formákban lehet nyújtani. Ilyenek a következők: a) támogatások; b) pénzügyi eszközök; c) közbeszerzések.	Általános pénzügyi rendelkezések Az Unió pénzügyi támogatásait a 966/2012/EU, Euratom rendeletben előírányzott finanszírozási formákban lehet nyújtani. Ilyenek a támogatások és adott esetben a pénzügyi eszközök és a közbeszerzések is. Az Unió részéről pénzügyi támogatás biztosítható technikai segítségnyújtásra kkv-k projektjeinek tervezéséhez.

13. módosítás

7. cikk (1) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Támogatható entitások Kedvezményezettek lehetnek az Unióban alapított vállalkozások, amelyekben a tagállamok és/vagy a tagállamok állampolgárai legalább 50 %-os tulajdoni részesedéssel rendelkeznek és a 6. cikk (3) bekezdése értelmében akár közvetlenül, akár pedig egy vagy több köztes vállalkozáson keresztül a tényleges ellenőrzést is gyakorolják. Ezenkívül a tevékenység teljes ideje alatt a résztvevők, köztük alvállalkozók és egyéb harmadik személyek által a program keretében finanszírozott tevékenységhez felhasznált infrastruktúrák, létesítmények, eszközök és erőforrások nem lehetnek olyan ország területén, amely nem tagja az Uniónak.	Támogatható entitások A határokon átnyúló együttműködés kritériumait teljesítő kedvezményezetteknek és alvállalkozóknak olyan, az Unióban alapított vállalkozásoknak kell lenniük, amelyekben a tagállamok és/vagy a tagállamok állampolgárai legalább 50 %-os tulajdoni részesedéssel rendelkeznek és a 6. cikk (3) bekezdése értelmében akár közvetlenül, akár pedig egy vagy több köztes vállalkozáson keresztül a tényleges ellenőrzést is gyakorolják. Ezenkívül a tevékenység teljes ideje alatt a résztvevők, köztük alvállalkozók és egyéb harmadik személyek által a program keretében finanszírozott tevékenységhez felhasznált infrastruktúrák, létesítmények, eszközök és erőforrások nem lehetnek olyan ország területén, amely nem tagja az Uniónak.

14. módosítás

10. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Odaítélési szempontok A program keretében finanszírozásra javasolt tevékenységeket a következő halmazódó szempontok alapján kell értékelni: a) kiválóság; b) hozzájárulás a védelmi iparok innovációjához és technológiai fejlesztéséhez, ezzel pedig az Unió ipari önállóságának erősítéséhez a védelmi vonatkozású technológiák területén; és	Odaítélési szempontok A program keretében finanszírozásra javasolt tevékenységeket a következő halmazódó szempontok alapján kell értékelni: a) kiválóság; b) hozzájárulás a védelmi iparok innovációjához és technológiai fejlesztéséhez, ezzel pedig az Unió ipari önállóságának erősítéséhez a védelmi vonatkozású technológiák területén; és

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
c) az Unió biztonsági és védelmi érdekeinek szolgálata azon védelmi technológiák erősítésével, amelyek hozzájárulnak a tagállamok által az Unióban közösen elfogadott védelmi képességbeli prioritások megvalósításához; és d) életképesség, elsősorban a kedvezményezettek részéről annak bizonyításával, hogy a támogatható tevékenység költségeinek fennmaradó részét egyéb finanszírozási eszközökkel, például a tagállamok hozzájárulásaiból fedezik; és e) a 6. cikk (1) bekezdésének b)–e) pontjában ismertetett tevékenységek esetén hozzájárulás az európai védelmi ipar versenyképességéhez, aminek bizonyítására a kedvezményezettek igazolják, hogy a tagállamok elkötelezték magukat a végtermék vagy -technológia összehangolt módon történő közös gyártása és beszerzése mellett, ideértve adott esetben az együttes közbeszerzést is.	c) az Unió biztonsági és védelmi érdekeinek szolgálata azon védelmi technológiák erősítésével, amelyek hozzájárulnak a tagállamok által az Unióban közösen elfogadott védelmi képességbeli prioritások megvalósításához; és d) életképesség, elsősorban a kedvezményezettek részéről annak bizonyításával, hogy a támogatható tevékenység költségeinek fennmaradó részét egyéb finanszírozási eszközökkel, például a tagállamok hozzájárulásaiból fedezik; és e) a 6. cikk (1) bekezdésének b)–e) pontjában ismertetett tevékenységek esetén hozzájárulás az európai védelmi ipar versenyképességéhez, aminek bizonyítására a kedvezményezettek igazolják, hogy a tagállamok elkötelezték magukat a végtermék vagy -technológia összehangolt módon történő közös gyártása és beszerzése mellett, ideértve adott esetben az együttes közbeszerzést is. <i>Azokat az intézkedéseket, amelyeket a program kkv-k támogatására és az Unió külső határai mentén fekvő régiók védelmi és biztonsági képességeinek kiépítésére irányuló részének keretében javasolnak finanszírozásra, a következő szempontok alapján kell értékelni:</i> a) kiválóság; b) <i>egy biztonsággal és védelemmel foglalkozó vállalkozások alkotta integrált rendszer kialakításának lehetősége;</i> c) <i>életképesség, a kedvezményezettek részéről annak bizonyításával, hogy a költségek fennmaradó részét egyéb finanszírozási eszközökkel, például a tagállamok hozzájárulásaiból fedezik.</i>

Indokolás

—

15. módosítás

13. cikk (3) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Munkaprogram A munkaprogramnak biztosítania kell, hogy a teljes költségvetés egy jelentősebb részéből olyan tevékenységeket támogassanak, amelyek lehetővé teszik a kkv-k határon átnyúló részvételét.	Munkaprogram A munkaprogramnak biztosítania kell, hogy a teljes költségvetés legalább 20 %-ával olyan tevékenységeket támogassanak, amelyek lehetővé teszik a kkv-k határon átnyúló részvételét.

Indokolás

—

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Bevezetés

1. megjegyzi, hogy a világ biztonságát a fenyegetések egyre szélesebb spektruma veszélyezteti (háború, fegyveres konfliktusok, terrorizmus, illegális bevándorlás, korrupció, populizmus). Minden uniós tagállamban és minden régióban fennállnak konkrét biztonsági problémák. A Régiók Európai Bizottsága (RB) támogatja a javasolt „európai védelmi ipari fejlesztési programot” és annak céljait: az uniós védelmi ipar versenyképességének és innovációjának erősítését, többek között a kiberbiztonság területén, a védelmi kutatások eredményeinek jobb hasznosítását, a vállalkozások közötti együttműködés előmozdítását a védelmi vonatkozású termékek és technológiák fejlesztése terén, valamint az együttműködésen alapuló hosszú távú tagállami projektek használatát. Az RB üdvözlí az Európai Védelmi Alap (EVA) létrehozására irányuló kezdeményezést is, amely kiterjed mind az európai védelmi ipari fejlesztési programra, mind pedig a védelmi célú kutatásra irányuló előkészítő intézkedésre;

2. úgy véli, hogy minden egyes ország, valamint az egész Unió biztonsága lényegében két pilléren nyugszik: a gazdasági potenciálon, valamint az egység és kohézió jellemezte társadalmon. Az egyes tagállamok biztonsága időközben eggyé vált az Unió egészének biztonságával. Az Uniónak nyomatékosabban fel kell lépnie biztonsága érdekében, és erőteljesebb képet kell sugározni a békéért kiálló befolyásos globális szereplőként;

A szubszidiaritás és az arányosság elvének tiszteletben tartása

3. elismeri az EUMSZ 173. cikkét a program jogalapjául, mivel az az ipar versenyképességére utal;

4. hangsúlyozza, hogy az európai védelmi ipari fejlesztési program végrehajtását az Európai Védelmi Ügynökség fogja irányítani kizárólag a Tanácsnak felelősséggel tartozó szabályozó ügynökségként. Ezenkívül nem bevett gyakorlat, hogy a szabályozó ügynökségek ilyen jelentős költségvetési előirányzatok felett rendelkezzenek. Az RB ezért kéri az Európai Bizottságot, hogy biztosítson kiemelt átláthatóságot az európai védelmi ipari fejlesztési program működése során, és tekintse példának az Európai Parlamentnek felelősséggel tartozó végrehajtó ügynökségeket;

5. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy használja ki valamennyi uniós tagállam potenciálját, és ne koncentrálja a támogatást bizonyos területekre – azt sem szabad elfelejteni, hogy a regionális fejlesztésnek az egyes uniós tagállamok belső biztonsága szempontjából is jelentősége van, és ez fejlesztési céljaik egyike;

6. kéri, hogy tartsák továbbra is szem előtt az uniós külső határokkal rendelkező régiók biztonsági és védelmi képességeinek kiépítését;

Az uniós hozzáadott értékre való összpontosítás

7. véleménye szerint az Unió úgy érheti el a béke, a szabadság, az egyenlőség és a stabilitás célját, hogy szorosan együttműködik a tagállamok kormányaival, ha az európai hozzáadott érték kérdése kerül napirendre. Az Európai Védelmi Alap cselekvési tervének is elkötelezettnek kell lennie e cél mellett;

8. támogatja az Európai Bizottság azon kezdeményezését, hogy minden hatáskörét ki kívánja használni az uniós tagállamok védelmi képességének erősítése és a tagállamok közötti együttműködés előmozdítása érdekében azzal a céllal, hogy biztosítsa az integráció elmélyítését és egyértelműen meghatározza, hogy a nemzeti védelmi képesség tervezéséhez és a versenyképes, integrált ellátási láncok kiépítéséhez nyújtott támogatás milyen irányba fejtse ki hatást;

9. felhívja a figyelmet arra, hogy a versenyképes, integrált ellátási láncok Unióban való kiépítése a tagállamok erre irányuló politikai hajlandóságától függ. Az Európai Védelmi Alapnak a védelmi vonatkozású termékek és technológiák területén közös intézkedéseket kell kialakítania és előmozdítania a tagállamok között;

10. hangsúlyozza, hogy aktívan dolgozni kell az Unió stratégiai önállóságán, és növelni kell védelmi képességét. Támogatni kell az európai védelmi ipar versenyképességét, és nagyon gondosan meg kell vizsgálni, hogy a kérelmezők valóban az Unióból származnak-e. A fővállalkozónak és az alvállalkozóknak az Európai Unióban székhellyel rendelkező vállalkozásoknak kell lenniük, és a vállalkozásoknak legalább felerészben uniós tagállamok vagy pedig uniós fizikai vagy jogi személyek tulajdonában kell állniuk, a tényleges ellenőrzést pedig európai tőkének kell gyakorolnia. E vállalkozások üzletvitelének és tényleges ellenőrzésének az Európai Unióhoz kell kötődnie. Az Európai Bizottságnak őrködni kell továbbá afelett, hogy a valamely konzorciumhoz tartozó szervezetek felett ne gyakorolhasson semelyik harmadik ország tényleges ellenőrzést;

11. hangsúlyozza, hogy az Európai Védelmi Alap nem helyettesíti a tagállamok intézkedéseit, hanem kiegészíti ezeket olyan, határokon átnyúló projektekkel, amelyeket egy-egy tagállam egyedül nem tudna finanszírozni. Az Európai Védelmi Alap a tagállamokkal, a NATO-val és más nemzetközi befektetésekkel együttműködve a tagállami tevékenységek kiegészítését kínálja, és egyértelmű európai hozzáadott értéket nyújt az európai védelmi politika számára;

A kkv-k integrálása az európai védelmi ipar ellátási láncába

12. üdvözli a védelmi ipari termékek/technológiák kutatásának és fejlesztésének támogatását célzó Európai Védelmi Alap „életcikluson” alapuló megközelítését, amelyhez az EVA két részterületet (keretet) irányoz elő;

13. nyomatékosan kiáll amellett, hogy a pályázatok elbírálásakor azoknak a konzorciumoknak, amelyek nagyobb számú kkv-t foglalnak magukban, többletpontokat kell adni;

14. rámutat arra, hogy az Európai Védelmi Alap két részterületének fejlesztéséhez fontos előfeltétel egy képességtervezésre szolgáló hatékony mechanizmus, amelynek keretében megállapítják a kutatás és a képességek prioritásait, és szorosan összehangolják a két részterületet;

15. úgy véli, hogy kiegészítő uniós forrásokat kell biztosítani a védelmi iparág támogatására az Unió saját területén, és támogatja a kedvezményezetteknek azt a fogalommeghatározását, amelyet közleményében az Európai Bizottság is használ;

16. arra kéri a tagállamokat, hogy vegyenek részt aktívan az alap két területének működtetésében, és határozzák meg szükségleteiket és prioritásaikat;

17. üdvözli a polgári alkalmazások katonai területen való hatékonyabb felhasználására irányuló európai bizottsági terveket; az e technológiákba való beruházást kitűnő lehetőségnek tartja az Unió gazdasági növekedésének felgyorsítására és magas képzettséget igénylő munkahelyek teremtésére, mivel e terület számos ágazat metszéspontjában található: ilyen az elektronika, a légi közlekedés, a robotika, a nagy teljesítményű számítástechnika, az űrkutatás, a textilek, az építőipar, a távközlés, a megfigyelési technika, az energia, a navigáció stb.;

18. rámutat arra, hogy azok a vállalkozások, amelyek ezekkel az innovatív technológiákkal dolgoznak, elsősorban újonnan alapított vállalkozások és kkv-k, amelyek megfelelő támogatással jelentősen hozzájárulhatnak a technológiai haladáshoz a védelmi ágazatban. Jelentős pozitív lépésként értékelhető az Európai Bizottság azon döntése, hogy az Unió célzottan támogatni fogja az ezen ágazatban működő kkv-kat;

19. jobb koordinációt kér az illetékes szervek között, hogy tájékoztassák az érdekelt köröket, és támogassák a kettős felhasználási célú új termékeket és technológiákat. Az Uniónak a növekedés és a versenyképesség érdekében hasznosítania kell ezt az óriási potenciált;

20. osztja az Európai Bizottság felfogását a kkv-k határokon átnyúló projektekben való könnyebb részvételét illetően, amit pénzügyileg az Európai Védelmi Alap keretében kell támogatni. Feltétlenül szem előtt kell tartani, hogy a kkv-k európai védelmi ipari ellátási láncokba való bevonásának az a célja, hogy növelje az EU biztonságát és védelmét, a versenyképességet és a stratégiai önállóságot. Az Európai Védelmi Alapnak ösztönzőket kell kínálnia e célok megvalósításához;

21. úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak a rendelkezésre álló összes eszközt mozgósítania kell, hogy a kkv-k az egész Unióban egyenrangú hozzáférést kapjanak az Európai Védelmi Alaphoz. Az innováció területén elért előrelépések rövid távon nem mérhetők, az eredményeknek először el kell jutniuk az alkalmazásra való érettségig. Egy tervszerű és valamennyi szintet átfogó, összehangolt innovációs politika bizonyosan ösztönözné a leginnovatívabb vállalkozásokat arra, hogy a kkv-k stratégiai befektetőivé váljanak;

22. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy támogassa a következő intézkedéseket, amelyek révén bővíthető a kkv-k védelmi projektekben való részvétele:

- az együttműködésen alapuló projektek finanszírozása tekintetében a jelenlegi többéves pénzügyi keretben (TPK) az odaítélési szempontok közé kell tartoznia annak a feltételnek is, hogy a projektben legalább két tagállam legalább három vállalkozásának részt kell vennie. Fontos, hogy a javasolt projektek valóban határokon átnyúlók legyenek, és hozzá tudjanak járulni ahhoz, hogy megszűnjön az Unióban a védelmi vonatkozású termékek piacának felaprózottsága. Az odaítélési szempontoknál többletpontokat kell kapniuk azoknak a konzorciumoknak, amelyekben több vállalkozás és tagállam vesz részt,
- azoknak a konzorciumoknak, amelyekben nagyobb számú kkv vesz részt, elsőbbséget kell kapniuk a kisebb számú kkv részvételével megvalósuló, hasonló projektekkel szemben,
- kéri, hogy a lehetőségek határain belül a kutatás és fejlesztés legalább egy témaköre legyen kkv-vonatkozású, ahogy az a kutatásokra irányuló közbeszerzési eljárások esetében már most is történik,
- stabil kommunikációs rendszer kiépítését kéri a közös tájékoztatási tevékenységek koordinálásához, amelyeket az Európai Bizottság érintett szervei végeznek; egy ilyen rendszer egyik fő előnye, hogy az összes finanszírozási lehetőség – ezen belül az összes érintett, a védelmi területre és a kettős felhasználási célú termékekre vonatkozó uniós program – tekintetében egyetlen egyablakos információs hely létezne. Fontos, hogy e kommunikációs rendszer segítségével példákat tegyenek közzé a bevált eljárásokra,
- üdvözlí az Európai Bizottság azon határozatát, hogy az Európai Védelmi Alap forrásainak egy részét a kkv-k, mégpedig olyan projektek számára irányozza elő, amelyek előmozdítják a kkv-k határokon átnyúló részvételét; üdvözlí a tevékenység támogatható összköltségének legfeljebb 20 %-ának megfelelő uniós támogatást;

Finanszírozás

23. rámutat arra, hogy EBB-csoport jelentős partner a kettős felhasználású technológiák finanszírozásához, ahol a kkv-k fontos szerepet játszanak a polgári felhasználású katonai felszerelések és technológiák, a kiberbiztonság, az oltóanyagok, a biológiai veszélyelhárítás, valamint a távközlés és az információs infrastruktúrák területén;

24. hangsúlyozza, hogy a védelmi ágazat különleges sajátosságai folytán nem minden banki szolgáltatás alkalmas a kkv-k támogatására; üdvözlí az EBB proaktív megközelítését, amelynek keretében más eszközöket, így például kölcsönöket, garanciákat és saját tőkét használ;

25. úgy véli, hogy az Európai Védelmi Alap létrehozása nem szolgálhat ürügyül arra, hogy csökkentsék a kohéziós politika eszközeit, vagy hogy bármilyen módon változtassanak azokon. A kohéziós politikának továbbra is a legfőbb uniós állami beruházási eszköznek kell lennie azzal, hogy a társadalmi, gazdasági és területi kohézióval javítsa az európai integrációt.

Kelt Brüsszelben, 2018. március 23-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

III

(Előkészítő jogi aktusok)

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

AZ RB 128. PLENÁRIS ÜLÉSE, 2018.3.22. – 2018.3.23.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A módosított strukturálisreform-támogató program és az euróövezet új költségvetési eszközei

(2018/C 247/09)

Főelőadó: Olga ZRIHEN (BE/PES), a vallon parlament képviselője**Referenciaszövegek:** Közlemény az euróövezeti stabilitást szolgáló, uniós jogi keretbe foglalt új költségvetési eszközökről

COM(2017) 822 final

Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az (EU) 2017/825 rendeletnek a strukturálisreform-támogató program pénzügyi keretösszegének növelése és a program általános célkitűzésének kiigazítása tekintetében történő módosításáról

COM(2017) 825 final

Tájékoztatásul:

Közlemény az európai gazdasági és monetáris unió kiteljesítése felé vezető további lépések ütemtervéről

COM(2017) 821 final

I. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az (EU) 2017/825 rendeletnek a strukturálisreform-támogató program pénzügyi keretösszegének növelése és a program általános célkitűzésének kiigazítása tekintetében történő módosításáról
(COM(2017) 825 final)

1. módosítás

(1) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A strukturálisreform-támogató program (a továbbiakban: a program) létrehozásának célja a tagállamok azon képességének erősítése, hogy növekedés-fenntartó igazgatási és strukturális reformokat dolgozzanak ki és hajtsanak végre, többek között az uniós alapok hatékony és eredményes felhasználásának elősegítése révén. A program szerinti támogatást, amely a legkülönbözőbb szakpolitikai területeket érintheti, a Bizottság nyújtja a tagállamok kérelme alapján. A szilárd gazdasági és társadalmi struktúrára épülő, ellenállóképes gazdaság kialakítása, amely biztosítja a tagállamok számára a hatékony sokkelnyelést, és a sokkokat követő gyors helyreállást, hozzájárul a gazdasági és társadalmi kohézióhoz. Az említett cél eléréséhez az intézményi, igazgatási és növekedés-fenntartó strukturális reformok végrehajtása megfelelő eszköz.	A strukturálisreform-támogató program (a továbbiakban: a program) létrehozásának célja a tagállamok azon képességének erősítése, hogy növekedés-fenntartó igazgatási és strukturális reformokat dolgozzanak ki és hajtsanak végre, amelyek jelentőséggel bírnak az EUSZ célkitűzéseinek végrehajtása szempontjából, és közvetlenül kapcsolódnak az uniós hatáskörökhöz, többek között az uniós alapok hatékony és eredményes felhasználásának elősegítése révén. A program szerinti támogatást a Bizottság nyújtja a tagállamok kérelme alapján. A szilárd gazdasági és társadalmi struktúrára épülő, ellenállóképes gazdaság kialakítása, amely biztosítja a tagállamok számára a hatékony sokkelnyelést, és a sokkokat követő gyors helyreállást, hozzájárul a gazdasági, társadalmi és területi kohézióhoz. A program sikerének lényegi feltétele az uniós vonatkozású strukturális reformokkal kapcsolatos felelősségvállalás a helyszínen, mindenekelőtt a helyi és regionális önkormányzatoknak és a szociális partnereknek köszönhetően.

2. módosítás

(3) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az európai gazdasági és monetáris unióban való sikeres részvételhez elengedhetetlen feltétel a gazdasági és társadalmi kohézió strukturális reformok megerősítése révén történő előmozdítása. Ez különösen fontos az euróövezeten kívüli tagállamok euróövezeti csatlakozásra való felkészüléséhez.	Az európai gazdasági és monetáris unióban való sikeres részvételhez elengedhetetlen feltétel a gazdasági, társadalmi és területi kohézió uniós jelentőségű strukturális reformok megerősítése révén történő előmozdítása. Ez különösen fontos az euróövezeten kívüli tagállamok euróövezeti csatlakozásra való felkészüléséhez.

3. módosítás

(5) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Rendelkezni kell arról is, hogy a programhoz kapcsolódó intézkedések és tevékenységek irányulhatnak olyan reformok támogatására, amelyek hozzájárulhatnak az eurót bevezetni szándékozó tagállamok euróövezeti csatlakozásra való felkészüléséhez.	

Indokolás

Felesleges rendelkezés a (3) preambulumbekzdés miatt.

4. módosítás**(6) preambulumbekzdés**

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A tagállamok támogatás iránti növekvő igényének teljesítéséhez, továbbá tekintettel arra, hogy támogatni kell azon tagállamok strukturális reformjainak végrehajtását, amelyek pénzneme nem az euro, a programhoz kapcsolódó pénzügyi allokációt olyan megfelelő mértékűre kell növelni, hogy az Unió által nyújtott támogatás összhangban legyen a kérelmező tagállamok igényeivel.	A tagállamok támogatás iránti növekvő igényének teljesítéséhez, továbbá tekintettel arra, hogy támogatni kell azon tagállamok uniós vonatkozású strukturális reformjainak végrehajtását, amelyek pénzneme nem az euro, a programhoz kapcsolódó pénzügyi allokációt a jelenlegi többéves pénzügyi keret 11. cikke szerinti Rugalmassági Eszköz felhasználásával olyan megfelelő mértékűre kell növelni, hogy az Unió által nyújtott támogatás összhangban legyen a kérelmező tagállamok igényeivel.

5. módosítás**1. cikk**

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
„4. cikk	„4. cikk
Általános célkitűzés	Általános célkitűzés
A program általános célkitűzése a tagállamok – euróövezeti csatlakozásra való felkészülést is jelentő – intézményi, igazgatási és növekedés-fenntartó strukturális reformjainak elősegítése azáltal, hogy támogatást nyújt a nemzeti hatóságoknak a gazdasági és társadalmi kihívásokra válaszként az intézményi, kormányzási, közigazgatási, gazdasági és társadalmi ágazatok reformjára és megerősítésére irányuló intézkedések tekintetében, amelyek célja a kohézió, a versenyképesség, a termelékenység, a fenntartható növekedés, a munkahelyteremtés és a beruházások ösztönzése, elsősorban a gazdaságirányítási folyamatok keretében, többek között az uniós alapok hatékony, eredményes és átlátható felhasználásának elősegítése révén.”	A program általános célkitűzése a tagállamok – euróövezeti csatlakozásra való felkészülést is jelentő – intézményi, igazgatási és növekedés-fenntartó strukturális reformjainak elősegítése, amelyek európai hozzáadott értéket hoznak létre az Unió és a tagállamok közötti megosztott hatáskörökhöz kapcsolódó szakpolitikai területen, és amelyekkel még nem foglalkozik technikai segítségnyújtási program, mégpedig azáltal, hogy támogatást nyújt a tagállamok közhatóságainak a gazdasági és társadalmi kihívásokra válaszként az intézményi, kormányzási, közigazgatási, gazdasági és társadalmi ágazatok reformjára és megerősítésére irányuló intézkedések tekintetében, amelyek célja a kohézió, a versenyképesség, a termelékenység, a fenntartható növekedés, a munkahelyteremtés és a beruházások ösztönzése, elsősorban a gazdaságirányítási folyamatok keretében, többek között az uniós alapok hatékony, eredményes és átlátható felhasználásának elősegítése révén.”

6. módosítás

1. cikk (1) bekezdés a) pont (új)

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	5. cikk (2) bekezdés Az (1) bekezdésben meghatározott konkrét célkitűzések a kohézióval, a versenyképességgel, a termelékenységkel, az innovációval, az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedéssel, a munkahelyteremtéssel és a beruházásokkal összefüggő szakpolitikai területekre vonatkoznak, így különösen az alábbi egy vagy több szakpolitikai területre: a) államháztartási gazdálkodás és vagyonnevelés, költségvetési folyamat, adósságkezelés és adóigazgatás; b) intézményi reform és a közigazgatás hatékony és szolgáltatásorientált működése, többek között adott esetben a szabályok egyszerűsítése révén, hatékony jogállamiság, az igazságszolgáltatási rendszer reformja, valamint a csalás, a korrupció és a pénzmosás elleni küzdelem megerősítése; c) üzleti környezet (így a kkv-k vonatkozásában is), újraiparosítás, a magánszektor fejlesztése, beruházások, vállalkozásokban való állami részvétel, privatizációs folyamatok, kereskedelem és közvetlen külföldi befektetések, verseny és közbeszerzés, fenntartható ágazati fejlesztés és az innováció és a digitalizálás támogatása; d) oktatás és képzés; a munkahelyek létrehozására irányuló munkaerő-piaci politikák – ideértve a társadalmi párbeszédet is –; a szegénység elleni küzdelem; a társadalmi befogadás előmozdítása; szociális biztonság és szociális jóléti rendszerek; közegészségügy és egészségügyi rendszerek; valamint a kohéziós, menekültügyi, migrációs és határpolitikák; e) az éghajlatváltozással kapcsolatos fellépések végrehajtására, az energiahatékonyság és az energiaellátás diverzifikációjának ösztönzésére, továbbá a mezőgazdasági és halászati ágazatra, valamint a vidéki térségek fenntartható fejlődésére vonatkozó politikák; f) a pénzügyi ágazatra vonatkozó politikák, többek között a pénzügyi tájékozottság, a pénzügyi stabilitás, a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés és a reálgazdaságnak való hitelezés elősegítése; adatok és statisztikák előállítása, biztosítása és minőségellenőrzése; valamint az adókijátszás elleni küzdelemre irányuló politikák.

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

A 2018–2020 közötti időszakra vonatkozó strukturálisreform-támogató programról szóló rendelet módosítása

1. egyetért az e támogató program alapját képező elvvel, amely – önkéntes alapon és felkérésre – technikai segítségnyújtást biztosít a tagállamokban folyó strukturális reformokkal kapcsolatban. Az RB szerint azonban az uniós támogatásra jogosult strukturális reformok hatókörét azokra a szakpolitikai területekre kell korlátozni, amelyek jelentőséggel bírnak az EUSZ célkitűzéseinek végrehajtása szempontjából, és közvetlenül kapcsolódnak az uniós hatáskörökhöz. Az RB elutasít minden olyan javaslatot, amelyek olyan meg nem határozott strukturális reformokat kívánnak finanszírozni a tagállamokban, amelyek esetében előzetesen nem értékelték az európai hozzáadott értéket, és amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül a Szerződésben meghatározott uniós hatáskörökhöz. Ezzel összefüggésben rámutat a 2018. február 1-jei állásfoglalására, amely elutasította a közös rendelkezésekről szóló 1303/2013/EU rendelet módosításáról szóló rendeletre irányuló, 2017. december 6-i európai bizottsági javaslatot ⁽¹⁾;
2. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a támogató program egyik fő célkitűzését az kell, hogy képezze, hogy javítsa a nemzeti, regionális és helyi szintű kormányzás adminisztratív kapacitását a kérelmező tagállamokban. Hangsúlyozza a többszintű kormányzás és egy helyalapú megközelítés fontosságát a reformok azonosítását és végrehajtását illetően;
3. egy egységes iránymutatási csomagot szorgalmaz, amely magában foglalja az összes uniós finanszírozású, az adminisztratív struktúrák fejlesztésére irányuló eszközt, és lehetővé teszi a meglévő technikai segítségnyújtási programok hatékony összehangolását az EU és a kedvezményezett tagállamok szintjén, amit az Európai Számvevőszék is kért;
4. sajnálja, hogy az Európai Bizottság nem szolgáltatott kvantitatív és kvalitatív adatokon alapuló bizonyítékot arra, hogy a program készen áll a feladatra. Hangsúlyozza, hogy a strukturálisreform-támogató program mint technikai támogató program 2020 után csak akkor válhat állandó programmá, ha 2017–2020-as eredményeit pozitívan értékelték;
5. hangsúlyozza, hogy az egyes tagállamokban érvényben levő hatáskörmegosztás, valamint a gyakran a helyi és regionális önkormányzatoknak is címzett országspecifikus ajánlások alapján az említett helyi és regionális önkormányzatoknak hozzá kell férniük a programhoz;
6. örömmel veszi tudomásul, hogy az Európai Bizottság a módosított strukturálisreform-támogató program költségvetésének növelését javasolja a jelenlegi többéves pénzügyi keret 11. cikke szerinti Rugalmassági Eszköz felhasználásával;

Az uniós vonatkozású strukturális reformokkal kapcsolatos felelősségvállalás és azok finanszírozása

7. hangsúlyozza, hogy számos akadály áll az uniós vonatkozású strukturális reformok megfelelő tervezése és végrehajtása előtt a tagállamokban, többek között a felelősségvállalás hiánya, a reformok politikai és intézményi összetettsége, az egyes társadalmi csoportokra és területekre gyakorolt lehetséges negatív hatások, a reformok költségeinek viselését szolgáló fiskális mozgástér hiánya, az elégtelen adminisztratív és intézményi kapacitás, valamint a kormányzati szintek közötti koordináció hiánya. Az országspecifikus ajánlások végrehajtásával kapcsolatos nemzeti szintű felelősségvállalás általában még mindig elégtelennek tekintendő, ami részben annak tudható be, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat nem vonják be teljeskörűen partnerként a folyamatba;
8. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok számára azzal kapcsolatban ingyenes technikai jellegű segítségnyújtást biztosító tudásközpontok, hogy miként értelmezzék az uniós jogszabályokat és hasznosítsák az uniós alapokat, fontos szerepet játszanak a jogszabályok hatékony végrehajtásának és az alapok hatékony felhasználásának biztosításában. Sürgeti azokat a tagállamokat, amelyek nem rendelkeznek ilyen tudásközpontokkal, hogy mérlegeljék ezek létrehozását az új költségvetési eszköz hatékony használatának előmozdítása érdekében;
9. rámutat arra, hogy miközben bizonyos országspecifikus ajánlások jogalapját a megfelelő Stabilitási és Növekedési Paktum és a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárások biztosítják, addig más ajánlások inkább politikai jelentőséggel bírnak, és jogilag nem kötelezőek; megjegyzi, hogy sem a Stabilitási és Növekedési Paktum és a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás alapján kiszabható szankciók veszélye, sem pedig a politikai

⁽¹⁾ COM(2017) 826 final.

nyomásgyakorlás nem biztosította az országspecifikus ajánlások kielégítő végrehajtását és a reformokkal kapcsolatos nagyobb felelősségvállalást; Egy erőteljesebben alulról felfelé építkező megközelítést sürget a helyi és regionális önkormányzatok bevonása révén a fokozottabb felelősségvállalás ösztönzése érdekében;

10. megjegyzi, hogy miközben a gazdaságpolitikai koordináció jelentősége vitathatatlan az Unióban, meg kell bizonyosodni arról, hogy a tagállamok bizonyos reformjaira vonatkozó, tervezett pénzügyi ösztönzők és kötelezettségvállalások valóban rendelkeznek-e megfelelő jogalappal az Európai Unió Működéséről szóló Szerződésben. Emellett kétségbe vonja azt a tervet, hogy jelentős pénzügyi erőforrásokat kössenek le egy olyan eszköz számára, amely tisztán önkéntes alapon nyújt támogatást, és amely a kérelmek átláthatatlan kiválasztásának és jóváhagyásának rendszerére épül, ami számos problémát okozna a kiemelt témák meghatározása, a költségvetési tervezés és az igazságos területi egyensúly megtalálása terén;

11. megállapítja továbbá, hogy a jelenlegi hatáskörmegosztás fényében számos uniós vonatkozású strukturális reform a nemzeti és nemzetek alatti kormányzási szintek megosztott hatáskörébe tartozó területeket fogja érinteni. Ezért a szubszidiaritás és arányosság elve megsértésének elkerülése érdekében a tagállamoknak a nemzeti, helyi és regionális szinteket állandó partnereként be kell vonni a strukturális reformok kialakításába és végrehajtásába;

12. sajnálja ezért, hogy az Európai Bizottság javaslata értelmében a reformokra vonatkozó kötelezettségvállalásokról és pénzügyi ösztönzőkről az Európai Bizottság és a nemzeti kormányok kétoldalúan állapodnak meg, és azokat az európai szemeszter keretében hajtják végre, anélkül, hogy rendelkeznének a regionális, illetve a helyi szint formális bevonásáról az adott tagállamon belüli hatáskörmegosztás függvényében. Ez felveti annak a valós kockázatát, hogy a javasolt megközelítés az említett hatáskörmegosztás megkérdőjelezéséhez, valamint a szubszidiaritás elvének és a helyi, illetve regionális önkormányzatiság – az Európa Tanács megfelelő chartáiban is rögzített – elvének megsértéséhez vezetne. Például az Európai Bizottság által 2017 májusában a GMU elmélyítéséről közzétett vitaanyag egyebek mellett utal azokra a javaslatokra, amelyek értelmében kötelező szabványokat kell elfogadni a közkiadások minőségének mérésére. E szabványok felügyeletét a meglévő eredménytáblákon keresztül az európai szemeszterbe beágyazva látnák el. Azzal, hogy az uniós forrásokhoz való hozzáférést e szabványok bizonyos teljesítési szintjéhez kötik, az EU olyan szakpolitikai területekre kényszerítené rá saját megközelítését és politikai irányvonalát, amelyek a kormányzás alacsonyabb szintjeivel megosztott hatáskörökbe tartoznak, ami sértene a szubszidiaritás elvét;

13. sajnálja továbbá, hogy a reformokra vonatkozó kötelezettségvállalások teljesítésének értékelésére és a kifizetési részletek folyósítására vonatkozó kritériumokat egyedül az Európai Bizottság határozza meg és kezeli a tagállamok hatóságainak bevonása nélkül; megjegyzi, hogy a javaslat az értékelési kritériumokat illetően nem átlátható, magukat a kritériumokat pedig – amelyeket általánosan, célok, mérföldkövek és a rendszerszintű nyomon követésre vonatkozó rendelkezések nélkül határoztak meg – nem lehet levezetni az országspecifikus ajánlásokból; végezetül pedig úgy ítéli meg, hogy az uniós pénzügyi ösztönzők nem kelthetik azt a benyomást, hogy bárki meg akarná kerülni az európai vagy nemzeti szintű demokratikus folyamatokat, illetve hogy pénzügyi zsarolásról lenne szó;

14. sajnálja, hogy az Európai Bizottság semmilyen kiindulási alapot és javaslatot sem ad ahhoz, hogy miként kell számszerűsíteni a javasolt pénzügyi ösztönzőket, miközben elismeri, hogy a reformok rövid távú költségei jelentősen eltérhetnek attól függően, hogy csak az adminisztratív költségeket tartalmazzák (tervezés, végrehajtás és kapacitásépítés), vagy pedig a társadalmi költségeket is;

15. hangsúlyozza, hogy a reformokra vonatkozó kötelezettségvállalásoknak az érintett állami szervek előtt álló intézményi és adminisztratív kapacitásbeli kihívások reális értékelésén kell alapulnia, és az adminisztratív struktúrák fejlesztésére vonatkozó, megfelelő stratégiákat kell tartalmazniuk. Figyelembe kell venni uniós tagállamok és régiók között az adminisztratív struktúrák terén meglévő egyenlőtlen versenyfeltételeket, amelyekre az RB által az országspecifikus ajánlásokról készített területi szempontú elemzés is rámutatott;

16. megjegyzi, hogy az uniós politikáknak segíteniük kell a strukturális reformok előmozdítását. Ez történik az esb-alapok esetében az előzetes feltételrendszeren keresztül, amennyiben azok az uniós jog végrehajtására, az adminisztratív struktúrák javítására, valamint a tematikus koncentráció keretében az Európa 2020 stratégia hatókörébe tartozó reformok végrehajtására vonatkoznak; hangsúlyozza ezért annak szükségességét, hogy egy szakpolitikai keretet hozzanak létre az Európa 2020 stratégiát követően, hogy lehetővé tegyék a tematikus koncentráció folytatását a következő programozási időszakban; Hangsúlyozza, hogy ennek az új keretnek egy új területi jövőképre kell támaszkodnia, amely az 1999-es európai területfejlesztési tervet naprakésszé teszi ⁽²⁾;

⁽²⁾ CdR 4285/2015.

17. kijelenti azt is, hogy az uniós vonatkozású strukturális reformok és a kohéziós politika közötti további kapcsolatok még fontosabbá teszik az európai szemeszter európai szintű demokratizálását, amelyet a helyi és regionális önkormányzatok részvételi szabályait meghatározó magatartási kódexszel kell kiegészíteni a folyamat hatékonyságának és a folyamattal kapcsolatos felelősségvállalásnak a növelése érdekében⁽³⁾; hangsúlyozza, hogy a szubszidiaritás, az arányosság, a partnerség és a többszintű kormányzás elvének kell képeznie a kohéziós politika és a strukturális reformokat támogató más uniós politikák közös alapját.

18. megismétli azt a követelését, hogy a GMU új költségvetési eszközeit anélkül finanszírozzák, hogy kizsorítanák a magánberuházásokat, valamint az egyéb olyan közfinanszírozási rendszereket, mint például az uniós kohéziós politika finanszírozását;

19. úgy véli, hogy a strukturális reformokra nyújtott pénzügyi ösztönzőkkel kapcsolatos javaslat a közleményben bemutatott formájában nem elégséges kiindulási alap a szükséges jogalkotási javaslatok kidolgozásához; sajnálja, hogy az Európai Bizottság a közlemény közzététele előtt nem végzett hatásvizsgálatot, és az érdekelt felekkel sem konzultált;

20. sajnálja, hogy az a javaslat, amelynek értelmében a 2018–2020 közötti időszakban egy kísérleti fázisban tesztelnék a reformok végrehajtását elősegítő eszközt, valamint a strukturálisreform-támogató programról szóló rendelet és a közös rendelkezésekről szóló rendelet kapcsolódó módosításai nincsenek összhangban az új többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslat 2018 májusára bejelentett közzétételével;

21. ezért azt javasolja, hogy a strukturális reformok támogatására szolgáló pénzügyi támogatási eszköz kidolgozása során vegyék figyelembe a következő elveket:

- a gazdasági, társadalmi és területi kohézió előmozdítását szolgáló és a kohéziós politika hatókörébe tartozó strukturális reformok költségvetési támogatását egy külön finanszírozási program létrehozása helyett a jövőbeli esb-alapok programjain keresztül kell biztosítani, tiszteletben tartva a szubszidiaritás, a partnerség és a többszintű kormányzás elveit;
- a kohéziós politika részarányát a jelenlegi szinten kell fenntartani a következő többéves pénzügyi keretben, hogy biztosítsák a politika hatékonyságát, azt pedig el kell kerülni, hogy az európai strukturális és beruházási alapok forrásainak egy részét a strukturális reformok finanszírozására csoportosítsák át;
- a kohéziós politika hatókörén kívül eső strukturális reformok finanszírozását támogatások helyett hitelekkel kell biztosítani;
- a strukturális reformok meghatározásának módját és a reformokkal kapcsolatos döntéshozatalt oly módon kell felülvizsgálni, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat bevonják az európai szemeszterbe. Ez lehetővé tenné, hogy az európai szemeszter egy „területi dimenzióval” egészüljön ki, előmozdítaná Európa területi sokszínűségének figyelembevételét, biztosítaná a helyi és regionális önkormányzatok teljeskörű részvételét a nemzeti reformprogramokban, és hozzájárulna az Unión belüli hatáskörmegosztás tiszteletben tartásához;
- a strukturális reformok uniós finanszírozására vonatkozó javaslatoknak egy előzetes hatásvizsgálatot kell tartalmazniuk, és konzultálni kell róluk az érdekelt felekkel, továbbá a javaslatoknak elő kell írniuk egy félidős értékelést.

Költségvetési eszközök az euróövezethez és a bankunióhoz csatlakozni kész tagállamok számára

22. megjegyzi, hogy az ellenállóképes gazdasági struktúrák és a magas fokú fenntartható konvergencia az előfeltételei annak, hogy a tagállamok bevezessék az eurót; üdvözli azt a javaslatot, hogy hozzanak létre egy konvergenciaeszközt az erre törekvő tagállamok támogatására; sürgeti az Európai Bizottságot, hogy tisztázza a konvergenciaeszköz, a strukturálisreform-támogató program, az európai strukturális és beruházási alapok és a Kohéziós Alap megfelelő szerepét;

⁽³⁾ CdR 5386/2016.

23. megismétli, hogy támogatja a bankunió megvalósítását; megjegyzi, hogy a tagállamok még nem állapodtak meg egy fiskális védőháló bevezetéséről arra az esetre, ha az egységes szanálási alap eredménytelennek bizonyul; üdvözlí az Európai Bizottság javaslatát, hogy a jövőbeli Európai Valutaalapon belül egy hitelkeretet vagy garanciákat kíván létrehozni;

Stabilizációs funkció kialakítása a beruházások nagy aszimmetrikus sokkokkal szembeni védelme érdekében

24. megismétli, hogy az aszimmetrikus sokkok kezelésére szolgáló eszköz létrehozásával enyhíteni lehetne az euróövezet tagállamaiban a strukturális tényezők okozta különbségeket a gazdasági ciklusok között; egyetért az Európai Bizottsággal a stabilizációs funkció által teljesítendő kritériumokban;

25. megismétli azt a véleményét, hogy minden potenciális támogatás akkor lehet sikeres, ha nincs átfedésben a meglévő eszközökkel, például az európai strukturális és beruházási alapokkal (esb-alapok) és az Európai Stratégiai Beruházási Alappal (ESBA), hanem kiegészíti azokat;

26. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a fiskális kapacitásnak elég nagyra kell lennie ahhoz, hogy hatékony legyen; megismétli azonban azzal szembeni ellenvetését, hogy az euróövezet fiskális kapacitását az euróövezet egyik fejezetévé tegyék az uniós költségvetésben, miközben a saját források felső határa a jelenlegi szinten marad, ami az EU GDP 1,23 %-a, hogy elkerüljék az esb-alapok és más uniós politikák finanszírozására gyakorolt kizorító hatást;

27. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok számára kiemelkedő jelentőséggel bír a stabilizációs funkció, amely nehéz időkben megvédi a közberuházások szintjét az aszimmetrikus sokkokkal szemben; úgy véli, hogy a javasolt európai beruházásvédelmi rendszer az első lépés lehet egy ilyen stabilizációs funkció felé;

28. hangsúlyozza a kohéziós politika „stabilizációs funkciójának” fontosságát, amely a rugalmassági elemekkel, például az uniós társfinanszírozási arány növelésével és az előfinanszírozás modulációjával összekapcsolva fontos szerepet töltött be a pénzügyi válság alatt a közberuházások védelme terén az aszimmetrikus gazdasági sokkokat elszenvedő régiókban;

29. megjegyzi, hogy a javasolt európai beruházásvédelmi rendszer hitelekkel, viszonylag kis összegű támogatási elemmel és egy önkéntes tagállami hozzájárulásokon alapuló biztosítási mechanizmussal indulna; hangsúlyozza, hogy a korlátozott fiskális mozgástérrel rendelkező tagállamok esetében, amelyek számára válság esetén nehézséget okozhat a hitelfelvétel, korlátozott lehet a rendszer igénybevétele;

30. felszólítja az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki támogatásokon vagy biztosításon alapuló stabilizációs rendszereket, például egy bevételecsökkenés esetén bevonható alapot („rainy day fund”);

31. várja a bejelentett nemzeti beruházási platformok bevezetését, amelyekben a helyi és regionális önkormányzatok az esb-alapokkal és az ESBA-val kapcsolatban szerzett tapasztalataikra támaszkodva részt vehetnek.

Kelt Brüsszelben, 2018. március 22-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az európai polgári kezdeményezés

(2018/C 247/10)

Előadó: Luc Van den Brande (BE/EPP), a Flandria–Európa kapcsolattartó ügynökség tagja**Referenciaszöveg:** COM(2017) 482 final

SWD(2017) 294 final

I. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1. módosítás

1. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<i>Tárgy</i>	<i>Tárgy</i>
Ez a rendelet meghatározza, hogy milyen eljárások és feltételek szerint nyújtható be az Európai Bizottságot arra felkérő kezdeményezés, hogy hatáskörén belül terjesszen elő megfelelő javaslatot azokban az ügyekben, amelyekben a polgárok megítélése szerint a Szerződések végrehajtása céljából uniós jogi aktusra van szükség (a továbbiakban: európai polgári kezdeményezés vagy kezdeményezés).	Ez a rendelet meghatározza, hogy milyen eljárások és feltételek szerint nyújtható be az Európai Bizottságot arra felkérő kezdeményezés, hogy hatáskörén belül terjesszen elő megfelelő javaslatot azokban az ügyekben, amelyekben a polgárok megítélése szerint a Szerződések végrehajtása céljából uniós jogi aktusra van szükség, összhangban az EUMSZ 288. cikkével (a továbbiakban: európai polgári kezdeményezés vagy kezdeményezés).

Indokolás

Utalunk az Európai Unió működéséről szóló szerződés 288. cikkére, amivel világossá tesszük, hogy egy jogi aktus nemcsak kötelező érvényű rendeletekre, irányelvekre és határozatokra vonatkozik, hanem nem kötelező érvényű ajánlásokra és véleményekre is.

2. módosítás

1. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<i>Tárgy</i>	<i>Tárgy</i>
Ez a rendelet meghatározza, hogy milyen eljárások és feltételek szerint nyújtható be az Európai Bizottságot arra felkérő kezdeményezés, hogy hatáskörén belül terjesszen elő megfelelő javaslatot azokban az ügyekben, amelyekben a polgárok megítélése szerint a Szerződések végrehajtása céljából uniós jogi aktusra van szükség (a továbbiakban: európai polgári kezdeményezés vagy kezdeményezés).	Ez a rendelet meghatározza, hogy milyen eljárások és feltételek szerint nyújtható be az Európai Bizottságot arra felkérő kezdeményezés, hogy hatáskörén belül terjesszen elő megfelelő javaslatot azokban az ügyekben, amelyekben a polgárok megítélése szerint a Szerződések végrehajtása céljából uniós jogi aktusra van szükség (a továbbiakban: európai polgári kezdeményezés vagy kezdeményezés).

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<i>A Szerződések végrehajtásához tartozik az is, hogy az EUSZ 48. cikke értelmében a Bizottság javaslatot nyújthat be a Szerződések módosítására.</i>

Indokolás

Az Európai Unióról szóló szerződés 48. cikke rendelkezik arról, hogy az Európai Bizottság javaslatot nyújthat be a Tanácsnak a Szerződések módosítására. Mivel az ilyen jellegű szerződésmódosítások az Európai Bizottság hatáskörén belül vannak, megfelelőnek kell tekinteni azokat a polgári kezdeményezéseket is, melyek célja egy ilyen jellegű szerződésmódosítás.

3. módosítás

4. cikk (4) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<i>A Bizottság és a tagállamok által nyújtott tájékoztatás és segítség</i>	<i>A Bizottság és a tagállamok által nyújtott tájékoztatás és segítség</i>
Azt követően, hogy a Bizottság a 6. cikknek megfelelően nyilvántartásba vette a kezdeményezést, a kezdeményezés tartalmát lefordítja az Unió valamennyi hivatalos nyelvére a nyilvántartásban való közzététel és a támogató nyilatkozatok gyűjtése során való, e rendeletnek megfelelő felhasználás céljából. <i>A szervezői csoport emellett lefordíthatja a mellékletet az Unió valamennyi hivatalos nyelvére a nyilvántartásban való közzététel céljából, valamint – adott esetben – lefordíthatja a II. mellékletben említett és a 6. cikk (2) bekezdésének megfelelően benyújtott jogiaktus-tervezetet.</i>	Azt követően, hogy a Bizottság a 6. cikknek megfelelően nyilvántartásba vette a kezdeményezést, a kezdeményezés tartalmát lefordítja az Unió valamennyi hivatalos nyelvére a nyilvántartásban való közzététel és a támogató nyilatkozatok gyűjtése során való, e rendeletnek megfelelő felhasználás céljából, <i>beleértve</i> a mellékletet a nyilvántartásban való közzététel céljából, valamint – adott esetben – a II. mellékletben említett és a 6. cikk (2) bekezdésének megfelelően benyújtott jogiaktus-tervezetet.

Indokolás

Észszerűen tűnik, hogy az Európai Bizottság a kezdeményezés nyilvántartásba vételét követően a mellékletek fordításáról is gondoskodik, különös tekintettel a jogiaktus-tervezetre, amennyiben az a kezdeményezés részét képezi.

4. módosítás

6. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<i>Nyilvántartásba vétel</i>	<i>Nyilvántartásba vétel</i>
(1) Támogató nyilatkozat csak a kezdeményezés Bizottság általi nyilvántartásba vételét követően gyűjthető.	(1) Támogató nyilatkozat csak a kezdeményezés Bizottság általi nyilvántartásba vételét követően gyűjthető.
(2) A szervezői csoport a nyilvántartáson keresztül nyújtja be a nyilvántartásba vételi kérelmet a Bizottsághoz.	(2) A szervezői csoport a nyilvántartáson keresztül nyújtja be a nyilvántartásba vételi kérelmet a Bizottsághoz.

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A kérelem benyújtásával egyidejűleg a szervezői csoport: a) az Unió egyik hivatalos nyelvén közli a II. mellékletben említett információkat; b) amennyiben több mint 7 tagból áll, közli, mely hét tag veendő számításba az 5. cikk (1) és (2) bekezdése alkalmazásában; c) adott esetben közli, hogy az 5. cikk (7) bekezdése szerinti jogi személyt hoztak létre. Az (5) és (6) bekezdés sérelme nélkül, a Bizottság a kérelemről annak benyújtását követően két hónapon belül határoz. (3) A Bizottság nyilvántartásba veszi a kezdeményezést, amennyiben: [...]	A kérelem benyújtásával egyidejűleg a szervezői csoport: a) az Unió egyik hivatalos nyelvén közli a II. mellékletben említett információkat; b) amennyiben több mint 7 tagból áll, közli, mely hét tag veendő számításba az 5. cikk (1) és (2) bekezdése alkalmazásában; c) adott esetben közli, hogy az 5. cikk (7) bekezdése szerinti jogi személyt hoztak létre. Az (5) és (6) bekezdés sérelme nélkül, a Bizottság a kérelemről annak benyújtását követően két hónapon belül határoz. <i>A Bizottság a nyilvántartásba vételi kérelmet egy 7 tagból álló független testület elé terjeszti, amely jogászokból, tudományos szakemberekből és a civil társadalom képviselőiből áll össze. Ezek megvizsgálják a nyilvántartásba vételi kérelem megfelelőségét. Lehetőségük van arra is, hogy meghallgassák a szervezői csoportot. A testület az indoklással ellátott döntését megküldi a Bizottságnak, amely ennek megfelelően dönt.</i> (3) A Bizottság nyilvántartásba veszi a kezdeményezést, amennyiben: [...]

Indokolás

Az új rendelet egyik legfontosabb problémája továbbra is az összeférhetetlenség és az Európai Bizottság monopóliuma az eljárás minden szakaszában. Ezért javasoljuk – összhangban a 2015. évi RB-véleménnyel –, hogy a nyilvántartásba vételről szóló döntés meghozatalával egy független testületet bízunk meg, amely jogászokból, tudományos szakemberekből és a civil társadalom képviselőiből áll össze.

5. módosítás

8. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Gyűjtési időszak (1) Támogató nyilatkozatok a szervezői csoport által választott időponttól számított legfeljebb 12 hónapos időtartamon belül gyűjthetők (a továbbiakban: gyűjtési időszak), a 11. cikk (6) bekezdésének sérelme nélkül. A szervezői csoport által választott időpont legfeljebb három hónappal követheti a kezdeményezés 6. cikk szerinti nyilvántartásba vételét. A szervezői csoport legkésőbb a dátumot megelőzően 10 munkanappal értesíti a Bizottságot a választott dátumról.	Gyűjtési időszak (1) Támogató nyilatkozatok a szervezői csoport által választott időponttól számított legfeljebb 18 hónapos időtartamon belül gyűjthetők (a továbbiakban: gyűjtési időszak), a 11. cikk (6) bekezdésének sérelme nélkül. A szervezői csoport által választott időpont legfeljebb három hónappal követheti a kezdeményezés 6. cikk szerinti nyilvántartásba vételét. A szervezői csoport legkésőbb a dátumot megelőzően 10 munkanappal értesíti a Bizottságot a választott dátumról.

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Amennyiben a szervezői csoport a gyűjtési időszak kezdetét követő 12 hónapos időszak vége előtt le kívánja zárni a támogató nyilatkozatok gyűjtését, úgy a gyűjtési időszak lezárásának dátumáról értesíti a Bizottságot.	Amennyiben a szervezői csoport a gyűjtési időszak kezdetét követő 18 hónapos időszak vége előtt le kívánja zárni a támogató nyilatkozatok gyűjtését, úgy a gyűjtési időszak lezárásának dátumáról értesíti a Bizottságot.

Indokolás

Egy milliárd aláírás összegyűjtése komoly feladatot jelent, amely nem oldható meg alapos tájékoztatás és a polgárok figyelmének felhívása nélkül. Rendkívül jól szervezett szervezői csoportra van szükség ahhoz, hogy egy éven belül teljesüljön a végső cél. El kell kerülnünk, hogy csak a transznacionálisan szervezett, nagy nem kormányzati szervezetek tudjanak polgári kezdeményezést indítani. Ezért javasoljuk, hogy hosszabb (18 hónap) legyen a gyűjtési időszak. Ez kevésbé ijeszti el a potenciális kezdeményezőket.

6. módosítás

14. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Közzététel és közmeghallgatás	Közzététel és közmeghallgatás
(1) [...]	1. [...]
(2) A szervezői csoportnak a kezdeményezés benyújtását követő három hónapon belül lehetőséget kell biztosítani arra, hogy közmeghallgatás keretében bemutassa a kezdeményezést.	(2) A szervezői csoportnak a kezdeményezés benyújtását követő három hónapon belül lehetőséget kell biztosítani arra, hogy közmeghallgatás keretében bemutassa a kezdeményezést.
A közmeghallgatást a Bizottság és az Európai Parlament közösen szervezi, és arra az Európai Parlamentben kerül sor. Az Unió más intézményei és tanácsadó testületei képviselőinek, valamint az érdekelt feleknek is lehetőséget kell biztosítani a közmeghallgatáson való részvételre.	A közmeghallgatást az Európai Parlament szervezi, és arra az Európai Parlamentben kerül sor. Az Unió más intézményei és tanácsadó testületei képviselőinek, a tagállami parlamenteknek , valamint az érdekelt feleknek is lehetőséget kell biztosítani a közmeghallgatáson való részvételre.
A Bizottság és az Európai Parlament biztosítja a releváns köz- és magánérdekek kiegyensúlyozott képviselését.	Az Európai Parlament biztosítja a releváns érdekek kiegyensúlyozott képviselését a meghallgatás során .
(3) A közmeghallgatáson a Bizottság megfelelő szinten képviselteti magát.	(3) A közmeghallgatáson a Bizottság megfelelő szinten képviselteti magát.
	(4) A közmeghallgatást követően az Európai Parlament az Európai Bizottságnak címzett ajánlást fogad el, amelyben rögzíti, hogy milyen választ vár el a szóban forgó európai polgári kezdeményezésre.

Indokolás

Az Európai Parlament a legalkalmasabb hely arra, hogy a szervezői csoport ismertesse a kezdeményezését. Ezért logikus, hogy a közmeghallgatás megszervezését teljes egészében az Európai Parlament vállalja. Intézményileg nem indokolható az Európai Bizottság részvétele a szervezésben. Ezzel azt is elérhetjük, hogy a szervezők jobban bízzanak a kezdeményezés átlátható és független kezelésében. Ha a folyamatban a tagállami parlamentek is részt vesznek, nagyobb eséllyel sikerül európai vitát indítanunk.

Fontos, hogy az Európai Parlament a meghallgatás után saját álláspontot alakítson ki az adott kezdeményezésről.

7. módosítás

Új cikk beillesztése a 15. cikk után

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<i>Azokat a kezdeményezéseket, melyek nem kapták meg a 12. cikk (5) bekezdésében említett igazolást, de a gyűjtési időszak határidején belül megszerezték az aláírások 75 %-át, a Bizottság tájékoztatásul megküldi az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Európai Bizottságának.</i>

Indokolás

Az elmúlt évek tapasztalataiból kiderült, hogy több kezdeményezés nem tudott ugyan elegendő számú támogató nyilatkozatot szerezni, de innovatív volt az európai szakpolitikák szempontjából. Ezért kár, hogy veszendőbe megy ezeknek a kezdeményezéseknek a politikai üzenete. Az ilyen kezdeményezések társadalmi és politikai relevanciáját figyelembe véve az Európai Parlament saját kezdeményezéseket dolgozhat ki.

8. módosítás

24. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Felülvizsgálat	Felülvizsgálat
A Bizottság rendszeresen felülvizsgálja az európai polgári kezdeményezés működését, és legkésőbb e rendelet alkalmazásától számított öt éven belül, valamint azt követően ötévente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e rendelet alkalmazásáról. A jelentéseket közzé kell tenni.	A Bizottság rendszeresen felülvizsgálja az európai polgári kezdeményezés működését, és legkésőbb e rendelet alkalmazásától számított három éven belül, valamint azt követően háromévente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e rendelet alkalmazásáról. A jelentéseket közzé kell tenni.

Indokolás

Fontos, hogy rendszeresen felülvizsgálják a polgári kezdeményezések működését, nemcsak eljárási szempontból, hanem a politikai hatások szempontjából és annak alapján is, hogy miként alakul a polgárok tényleges szerepvállalása a politikákban. A felülvizsgálatot időben el kell végezni, hogy legyen lehetőség kiigazításokra. Ezért alkalmasabb, ha a vizsgálatra háromévente kerül sor. Ha ez a rendelet kudarcot vall, vége az európai polgári kezdeményezésnek.

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA**

1. 2015. október 13-án a Régiók Bizottsága véleményt fogadott el az európai polgári kezdeményezésről ⁽¹⁾. A vélemény a 211/2011 rendelet alkalmazása tárgyában az Európai Bizottság által kidolgozott jelentés alapján készült. Mivel a folyamatban lévő eljárás során rendkívül sok és megfontolandó visszajelzés érkezett, a Régiók Bizottsága szorgalmazta az említett rendelet felülvizsgálatát.

2. Az európai projekt középpontjában az európai emberek állnak. Európai részvételi demokrácián azt kell érteni, hogy az európai polgárokat arra ösztönzik, hogy részt vegyenek az európai politikákban és Európa jövőjének alakításában. A Szerződés (10. cikk (3) bekezdés) minden polgárt felruház azzal a joggal, hogy részt vegyen az Unió demokratikus életében.

3. Az európai polgári kezdeményezés az európai polgárokat megillető jogok egyike. A kezdeményezés segíthet abban, hogy választ adjunk az Európai Unió érzékelt demokratikus deficitjére, és áthidaljuk az európai polgárok és az európai intézmények és politikai döntéshozók közötti szakadékot. Az EU-ban még mindig tart a gazdasági és bizalmi válság, ezért nagyon fontos, hogy lehetőségeket teremtsünk az uniós polgárok közötti nyílt párbeszédre, és ezzel elkerüljük, hogy az emberek kiábránduljanak az európai projektből. Különösen fontos azon fiatal európaiak bizalmának megnyerése és helyreállítása, akik esetleg elvesztették az európai integrációs folyamatba vetett hitüket. Olyan transznacionális eszközként,

⁽¹⁾ HL C 423., 2015.12.17., 1. o.

amely a polgárokat feljogosítja jogalkotási kezdeményezések benyújtására, az európai polgári kezdeményezés lehetőséget nyújt az EU politikai menetrendjében való szerepvállalásra, és arra törekszik, hogy egész Európára kiterjedő vitát ösztönözzön az európai polgárok számára fontos kérdésekről.

4. Az Európai Unióról szóló szerződés 11. cikke értelmében az uniós intézményeknek tájékoztatniuk kell a polgárokat és az érdekképviselői szervezeteket, és lehetővé kell tenniük számukra, hogy az Unió bármely tevékenységéről véleményt nyilváníthassanak, és ezt nyilvánosan megvitathassák. Ugyanez a cikk egyértelműen előírja az Európai Bizottságnak, hogy széles körű konzultációkat folytasson az érintett felekkel az uniós fellépések koherenciájának és átláthatóságának biztosítása érdekében. A Szerződések szellemiségével összhangban az Európai Bizottságnak figyelembe kellene vennie az „elszámoltathatóságnak” mint a demokrácia és a jó kormányzás előfeltételének alapvető követelményét.

5. Ahhoz, hogy az európai polgári kezdeményezés az EU demokratikus struktúrájának sikeres részévé váljon, kulcsfontosságú, hogy a sikeres európai polgári kezdeményezések valódi politikai vitákat eredményezzenek, és hogy az uniós intézmények jelentősebb politikai nyomom követést biztosítsanak számukra.

6. Az európai polgári kezdeményezés nem léphet az Európai Bizottság kezdeményezési jogának helyébe, amely előmozdította az uniós integráció elmélyítését, és amelyet meg kell őrizni. Az európai polgári kezdeményezés a polgárok közötti kölcsönös megértés újabb csatornája, és transznacionális dimenzióval egészíti ki az uniós vitát, ami jó hatással van az uniós intézményi rendszer egészére, ezen belül az Európai Bizottságra is: ezért az európai polgári kezdeményezésben benne rejlik a lehetőség, hogy a „cselekvő demokrácia” kiváló példája legyen.

7. Az európai polgári kezdeményezés lehetőséget kínál az európai polgároknak arra, hogy részt vegyenek az uniós döntéshozatali folyamatban és befolyást gyakoroljanak az európai politikai menetrendre. Az Európai Bizottságnak azonban, ha fokozni szeretné a civil párbeszédet és közelebb akarja hozni az embereket az európai szakpolitikákhoz, további kezdeményezéseket is ki kell dolgoznia. Az európai polgári kezdeményezést úgy kell tekinteni, mint a részvételi demokrácia céljainak elérését szolgáló eszközök egyikét, de nem kell elvárni, hogy a kezdeményezés automatikusan biztosítsa a nyílt közönység bevonását az európai döntéshozatalba.

8. Figyelmet kell fordítani azokra a lehetőségekre, melyeket a Szerződések biztosítanak a részvételi demokráciával, különösen pedig a vertikális civil párbeszédrel kapcsolatban ⁽²⁾. Annak érdekében, hogy „az érdekképviselői szervezetekkel és a civil társadalommal nyílt, átlátható és rendszeres párbeszédet [tartsanak] fenn” (EUSZ 11. cikk (2) bekezdés), az Európai Bizottságnak olyan „párbeszédrendszert” kellene kezdeményeznie, amelynek keretében az európai intézmények az eljárások helyett inkább a tartalmi eredményekre összpontosítanak. Az európai polgári kezdeményezés nem egy működő együttműködési eszköz: a részvételi demokrácia egyik alappilléreinek tekintendő, amely a tanácsadást, az együttműködést és a közös tervezést szolgálja, és lehetőséget ad arra, hogy a figyelemfelkeltés és a kölcsönös megértés érdekében szembesítsük az Európai Bizottságot különféle komoly problémákkal.

9. Az európai polgári kezdeményezés a képviselői demokrácia fogalmát kiegészítő részvételi demokrácia kifejeződése; bővíti az uniós polgársághoz kapcsolódó jogokat és az európai politikáról folytatott nyilvános vitát; segítségével a polgárok jobban magukénak érzik az EU-t, és nagyobb mértékben azonosulnak vele.

10. Meg kellene erősítenünk a jogi és politikai részvételt segítő eszközeinket annak érdekében, hogy egy a többszintű kormányzás elvére épülő új kormányzási struktúra alakuljon ki. A többszintű kormányzás lényegileg több csatornára támaszkodik, és ennél fogva „aktívabb” európai polgárságot tesz lehetővé. A feladat abban áll, hogy egy innovatív érdekképviselői rendszert alakítsunk ki, amelyben a polgárok úgy érezhetik, hogy egyenlő alapon, különféle identitásuknak megfelelően vannak képviselve.

11. Az EU legitimitása és elszámoltathatósága szempontjából fontos, hogy létrejöjjön egy európai nyilvános tér a polgárok és a döntéshozók közötti vitára. A demokratikus deficit csak akkor szüntethető meg, ha kialakul egy olyan európai nyilvános szféra, amely magában foglalja a demokratikus folyamatokat.

12. Továbbra is maradéktalanul érvényesek azok az ajánlások, melyeket a Régiók Bizottsága a 2015. október 13-i véleményében fogalmazott meg az európai szintű részvételi demokráciával kapcsolatban.

⁽²⁾ Reaching out to EU citizens; A new opportunity 'About us, with us, for us', Luc Van den Brande-nak, Jean-Claude Juncker európai bizottsági elnök különleges tanácsadójának jelentése, 2017. október.

Az európai polgári kezdeményezésre vonatkozó új rendelet

13. 2015. évi véleményében a Régiók Bizottsága megállapította, hogy az európai polgári kezdeményezés a jelenlegi formájában nem segíti elő a részvételi demokráciát, mivel az eljárás és a különféle szabályok túlságosan sok adminisztratív és technikai korlátot és akadályt tartalmaznak, amelyek eltántorítják a polgárokat az európai demokratikus folyamatokban való részvételtől. Ezenkívül a jelenlegi polgári kezdeményezés nem tette lehetővé, hogy a polgárok befolyást gyakoroljanak az európai politikai menetrendre és a politikai döntéshozatali folyamatra.

14. Az Európai Parlamentben már hangoztatott nézetekkel összhangban az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, az európai ombudsman és a Régiók Bizottsága úgy véli, hogy az új rendelet fontos lépést jelent az európai polgári kezdeményezés eljárásainak hatékonyabbá tétele irányában.

Eljárási és adminisztratív javítások az új rendeletben

15. A Régiók Bizottsága üdvözlí az Európai Bizottság által javasolt alábbi eljárási és adminisztratív javításokat az új rendeletben:

- A kezdeményezést magánszemélyek (szervezők) indítják ugyan, de ezentúl jogi személyiséggel rendelkező egyesületet alapíthatnak, így korlátozva a szervezők büntetőjogi felelősségét csalás és súlyos gondatlanság esetén.
- Az aláírások gyűjtési időszaka továbbra is 12 hónap, de a kezdeményezők a nyilvántartásba vételt követően további 3 hónapot kapnak annak eldöntésére, hogy mikor induljon az aláírások gyűjtése.
- 16 éves kortól lehet támogató nyilatkozatot aláírni.
- Egyszerűsödtek az adatszolgáltatási követelmények a támogatási nyilatkozatot aláírók tekintetében. Minden uniós polgár számára lehetőség nyílik arra, hogy állampolgársága alapján fejezze ki támogatását, függetlenül a tartózkodási helyétől. Az Európai Bizottság javasolja, hogy a tagállamok két formanyomtatvány közül válasszanak a támogató nyilatkozatokhoz. (Jelenleg a tagállamok 13 különböző formanyomtatványt alkalmaznak.)
- Javul a nyilvántartásba vételi eljárás. Így lehetőség nyílik a kezdeményezések részleges nyilvántartásba vételére ahelyett, hogy megfelelési alapon az egész kezdeményezést elutasítanák. Ilyenkor az Európai Bizottság csak a követelményeknek megfelelő részt veszi nyilvántartásba.
- Létrehoznak egy online együttműködési platformot, amely vitafórumként működik, valamint tájékoztatást és tanácsadást nyújt a szervezők számára az európai polgári kezdeményezésről.
- Az Európai Bizottság egy központi online gyűjtési rendszert (OCS) hoz létre és működtet, hogy egyszerűbbé váljon a támogató nyilatkozatok gyűjtése és rendszerezése, valamint nemzeti hatóságok általi ellenőrzése. Az Európai Bizottság állandó jelleggel fejleszti és tárolja ezt a rendszert, melyet ingyenesen bocsát rendelkezésre.
- A polgári kezdeményezés nyilvántartásba vételét követően az Európai Bizottság minden uniós nyelvre fordítást biztosít, és tájékoztatja a többi uniós intézményt és szervet az új kezdeményezésről.
- Az Európai Bizottság segítségnyújtást biztosít a polgári kezdeményezések (potenciális) szervezőinek (a tagállamokat arra kéri, hogy hozzanak létre egy vagy több kapcsolattartó pontot).
- Az Európai Bizottság tájékoztató és kommunikációs tevékenységeket fog megvalósítani az európai polgári kezdeményezéssel kapcsolatban.

Továbbra is hiányzik a politikai megközelítés

16. Az új rendeletben szereplő, az európai polgári kezdeményezés eljárásának javítását és számos akadály felszámolását célzó, fent említett javaslatok és intézkedések ellenére továbbra is úgy tűnik, hogy az Európai Bizottság hozzáállása nem eléggé nyitott és túlságosan óvatos. Ez különösen a polgári kezdeményezés politikaibb jellegű szempontjai esetében nyilvánul meg:

- A részvételi demokrácia igen fontos szerepet tölt be az európai projekt iránti bizalom helyreállításában, illetve erősítésében. Ezért az európai polgári kezdeményezést egy olyan, határokon átnyúló eszköznek kell tekinteni, amelynek révén a polgárok részt vehetnek az európai demokráciában és hallathatják hangjukat az európai döntéshozatal során: egy a polgárok és a döntéshozók közötti vitát szolgáló európai nyilvános térről van szó. Az új rendelet nem ad elegendő ösztönzést ehhez.
- Az Európai Bizottságot érintő jelenlegi összeférhetetlenség komolyan károsítja a polgári kezdeményezés hatékonyságát a nyilvános részvétel és a bizalom tekintetében: az Európai Bizottság egyszerre központi információs szolgáltató, támogatási struktúra és elsődleges „cím” a polgári kezdeményezések számára, de az Európai Bizottság dönt a kezdeményezések nyilvántartásba vételéről és megfeleléséről is.
- Az Európai Bizottság összeférhetetlenségi helyzetét – vagyis azt, hogy az Európai Bizottság (1) központi információs szolgáltató és (2) támogatási struktúrát biztosít a polgári kezdeményezések számára, ugyanakkor (3) az a szerv, ahol a szervezőknek jelentést kell tenniük és magukat nyilvántartásba kell vetetniük, és amely (4) meghatározza, hogy egy kezdeményezést nyilvántartásba lehet-e venni, és amelynek (5) nyomon kell követnie a sikeres európai polgári kezdeményezéseket – ez az új rendelet nem oldja meg. Az összeférhetetlenség megszüntetésének elmaradása folyamatosan aláássa az európai polgári kezdeményezés hatékonyságát és legitimitását. A 2015-ös RB-vélemény ezért azt javasolta, hogy egy szakértőkből, tudományos szakemberekből és jogászokból álló, semleges ad hoc bizottságot – mint egyfajta „bölcsek tanácsát” vagy „európai polgári érdekképviselőt” – bízzanak meg a megfelelési kritériumok vizsgálatával.
- Az Európai Bizottság olyan kérdésekre korlátozza az európai polgári kezdeményezéseket, amelyek a saját illetékességi körébe tartoznak, és amelyek a Szerződések keretében jogi aktus kibocsátását eredményezhetik. Az Európai Bizottság ragaszkodik a legalisztikus megközelítéshez, és a meghatározandó kritériumokat illetően nem fogalmaz elég konkrétan. Ez önkényes értelmezésekhez vezethet, és megghiúsíthatja a nyílt, átlátható politikai vitát.
- Az Európai Bizottság olyan javaslatot sem terjesztett elő, amely foglalkozna azzal az igénnyel, hogy befogadják az uniós Szerződések módosítására irányuló polgári kezdeményezéseket.
- A kiválasztási kritériumokkal kapcsolatban helyénvaló lett volna utalni a polgárok jogaira és kötelességeire, továbbá a szubszidiaritás elvére.
- Vannak olyan polgári kezdeményezések, amelyek fontos témával állnak elő, de nem tudtak egymillió aláírást összegyűjteni, vagy bizonyos országokban nem érték el a megkövetelt minimumot. Jelenleg az ilyen európai polgári kezdeményezéseket egyszerűen félreteszik. Ugyanakkor azokban az esetekben, ahol jelentős számú aláírást gyűjtöttek össze, az Európai Bizottságnak megfelelő választási formákat kellene kidolgoznia, hogy az esetleges politikai üzenet és az ezzel együtt járó mobilizálás ne menjen veszendőbe.
- Fontos, hogy az Európai Bizottság a közvélemény számára részletesen, átlátható módon indokolja meg politikai döntéseit, amikor hivatalos választ ad egy olyan európai polgári kezdeményezésre, mely több mint egymillió aláírást gyűjtött össze. Politikailag hatásos nyomon követésről kell gondoskodni.
- Az Európai Parlamentnek kulcsfontosságú szerepet kell betöltenie a polgárokkal való nyilvános politikai vita megindításában, többek között a tervezett meghallgatások révén. A Parlamentnek ezenkívül garantálnia kell a sikeres európai polgári kezdeményezések politikai nyomon követését és azt, hogy megszívleli azoknak ez európai polgári kezdeményezéseknek a politikai üzenetét is, amelyekhez nem sikerült a szükséges számú aláírást összegyűjteni.
- Komolyan mérlegelni kellene az európai parlamenti meghallgatások strukturáltabb, hosszú távú nyomon követésének lehetőségét oly módon, hogy a polgárok számára lehetőséget biztosítunk arra, hogy felülvizsgálhassák a sikeres európai polgári kezdeményezések nyomán hozott intézkedéseket, és folytathassák az adott témával kapcsolatos vitát. Fontolóra kellene venni azt, hogy miután az Európai Bizottság közzétette választát valamely európai polgári kezdeményezésre, az Európai Parlament egy második hivatalos meghallgatást szervezzen, melybe bevonja az adott polgári kezdeményezés előterjesztőit is, és így lehetőséget kínál a további vitára valamennyi érdekelt fél részvételével.

Általános figyelemfelkeltés és ismeretterjesztés az európai polgári kezdeményezéssel kapcsolatban

17. Fontos, hogy felhívjuk a nagyközönség figyelmét az európai polgári kezdeményezésre. Ennek érdekében reklám- és promóciós kampányokat kellene szervezni, melyek célja, hogy az európai polgári kezdeményezés ismertebbé váljon a média és a nyilvánosság körében.

18. Az európai polgári kezdeményezés hatásos eszköz lehetne a demokratikus részvételhez. Ezért az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak kommunikációs téren mindent meg kellene tenniük annak érdekében, hogy a lehető legtöbb európai polgár figyelmét felhívják a kezdeményezés létezésére, és ösztönözzék az aktív részvételt.

A Régiók Bizottsága és a helyi és regionális önkormányzatok hozzájárulása

19. Az Európai Bizottságnak arra is ösztönöznie kellene a helyi és regionális szinten választott képviselőket, hogy vállaljanak vezető szerepet polgáraiknak az európai polgári kezdeményezés eszközéről való tájékoztatására irányuló erőfeszítésekben.

20. Az európai polgári kezdeményezés olyan eszközt ad az európai polgárok kezébe, amelynek segítségével aktívan részt vehetnek az európai döntéshozatalban. A Régiók Európai Bizottsága elismeri saját szerepét és felelősségét, és ezzel összefüggésben utal Elnökségének az európai polgári kezdeményezésekben való RB-részvételről szóló határozatára ⁽³⁾. Ismételten hangsúlyozza, hogy támogatja azokat az európai polgári kezdeményezéseket, amelyek az RB politikai feladatkörébe tartoznak, és politikai szempontból lényegesek. Ide tartozik például az Európai Bizottság támogatása a javasolt európai polgári kezdeményezések helyi/regionális relevancia és szubszidiaritás szempontjából történő átvilágításában, az európai polgári kezdeményezésekhez kapcsolódó rendezvények befogadása, az európai polgári kezdeményezésekre vonatkozó decentralizált kommunikációs tevékenységek támogatása, adott esetben saját kezdeményezési vélemények kidolgozása a polgári kezdeményezések tárgyában, aktív részvétel az európai parlamenti meghallgatásokon és a politikai nyomon követésben, a sikeres polgári kezdeményezések és adott esetben a válaszul megalkotott jogszabályok végrehajtásának támogatása.

Kelt Brüsszelben, 2018. március 23-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽³⁾ A Régiók Bizottsága Elnökségének 144. ülése, 2013. április 10., 8. pont – CDR1335-2013_11_00_TRA_NB-item 8.

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió Kiadóhivatala
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU